

BELÜGYMINISZTERIUM
III. Főcsoportfőnökség

Szigorlati titkos!
Kalóútszerű írás!

45/52-32/1972.

21

számú példány

A Belügyminisztérium
III. Főcsoportfőnökség
és szerveinek
ÜGYRENDJE

12

19-780/72.

10. 2082

4. 2 I. s.
10. 2082
45/52-32/1972

65-480/72.

BELÜGYMINISZTERIUM
III. Főcsoportfőnökség

Szigorúan titkos!
Különösen fontos!

45/52-32/1972.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÚNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. § (2)
bekezdésére figyelemmel.

A Belügyminisztérium
III. Főcsoportfőnökség
és szerveinek
ÜGYRENDJE

Kapják: elosztó szerint.
Készült: 22 példányban.

BELÜGYMINISZTERIUM

**Szigorúan titkos!
Különösen fontos!**

10-530/1972.

Jóváhagyom:
BENKEI ANDRÁS s. k.
belügyminiszter

**A Belügyminisztérium
III. Főcsoportfőnöksége
ÜGYRENDJE**

Budapest, 1972. március 15-én

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

BELÜGYMINISZTERIUM

**Szigorúan titkos!
Különösen fontos!**

10-530/1972.

Jóváhagyom:
BENKEI ANDRÁS s. k.
belügyminiszter

**A Belügyminisztérium
III. Főcsoportfőnöksége
ÜGYRENDJE**

I. fejezet

A Belügyminisztérium III. Főcsoportfőnöksége

1. A Belügyminisztérium III. Főcsoportfőnöksége (továbbiakban: Főcsoportfőnökség) a BM. állambiztonsági bűnüldöző szerve. Munkáját a törvények és jogszabályok, továbbá parancsok, utasítások és szabályzatok alapján végzi.

2. A Főcsoportfőnökség sajátos eszközeivel és módszereivel — szoros együttműködésben a Belügyminisztérium szerveivel és testületeivel — teljesíti az állam biztonságának védelméből ráháruló feladatokat. Feladatai ellátásában együttműködik az MNK fegyveres erőivel, a Munkásőrséggel, a fegyveres rendészeti szervekkel, testületekkel, valamint az állami és társadalmi szervekkel. Támaszkodik a Magyar Népköztársasághoz hű állampolgárokra.

Az államközi szerződések és megállapodások alapján együttműködik és folyamatos kapcsolatot tart a baráti szocialista országok állambiztonsági szerveivel.

3. A Főcsoportfőnökséget a főcsoportfőnök — a miniszter állambiztonsági helyettese, a miniszter közvetlen alárendeltségében — mint egyszemélyi felelős vezető irányítja.

4. A Főcsoportfőnökség munkája eredményességének és ütközésségének alapvető feltétele a párt politikájának a tevékenységében való megvalósítása, valamint a társadalompolitikai követelmények alkalmazása a gyakorlati munkában.

A parancsnokok kötelesek gondoskodni a személyi állomány eszmei, politikai egységéről, a politikai és szakmai felkészültség állandó emeléséről, a szilárd katonai és szolgálati fegyelem, a magas fokú erkölcsi állapot megteremtéséről. Ennek érdekében — a vonatkozó párthatározat alapján — a parancsnokok feladata együttműködni a BM. és a Főcsoportfőnökség párt- és KISZ-szerveivel, szervezeteivel.

5. A Főcsoportfőnökség központi és a rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szervei:

- III/I. (Hírszerző) Csoportfőnökség,
- III/II. (Kémelhárító) Csoportfőnökség,
- III/III. (Belső Reakció Elhárító) Csoportfőnökség,
- III/IV. (Katonai Elhárító) Csoportfőnökség,
- III/V. (Operatív Technikai) Csoportfőnökség,
- III/1. (Vizsgálati) Osztály,
- III/2. (Operatív Figyelő és Környezettanulmányozó) Osztály,
- III/3. („K” ellenőrzési) Osztály,
- III/4. („X” ellenőrzési) Osztály,
- III/5. (Rádióelhárítási) Osztály,
- III/6. (Személyzeti) Osztály,
- III. Főcsoportfőnökség Titkárság,
- budapesti és megyei rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szervei.

II. fejezet

A Főcsoportfőnökség feladata

6. A Magyar Népköztársaság állami, társadalmi, gazdasági rendjének védelme az ügyrendben biztosított nyílt, vagy titkos operatív eszközök és módszerek alkalmazása útján, a külső és belső ellenség aknamunkájával szemben.

- a) Titkos információkat szerez az imperialista államok hazánk és a szocialista tábor országai elleni politikai, gazdasági, katonai és műszaki-tudományos tevékenységéről;
- b) felderíti, leleplezi, megszakítja az ellenséges hatalmaknak, azok szerveinek, megbízottainak, valamint a belső ellenséges erőknek a Magyar Népköztársaság és szövetségesei ellen irányuló terveit, ellenséges tevékenységét;
- c) megelőző intézkedések rendszerével védelmezi az MNK állami, társadalmi, gazdasági intézményeit, fegyveres erőt és az állampolgárokat az ellenséges behatolási törekvésekkel szemben, valamint irányítja és ellenőrzi az államtitokvédelmi munkát a társminisztériumoknál és az országos hatáskörű szerveknél;
- d) a vonatkozó miniszteri utasítás alapján ellátja a BM. Országos Rejtjelközpont szakfelügyeleti teendőit, végzi a rejtjelző eszközök készítésével (kódok, gammák) és a rejtjelző munkával kapcsolatos feladatait;
- e) büntetőeljárást kezdeményez és nyomozást folytat az állam elleni és politikai jellegű bűncselekményeket elkövetők ügyében.

Az állambiztonsági feladatokat a Belügyminisztérium egy-egy rendszerében, valamennyi szerv szoros munkakapcsolatban, megfelelő koordinációval és közvetlen együttműködéssel köteles végezni. Ennek érdekében a Főcsoportfőnökség szervei a kölcsönös együttműködés és koordináció konkrét feladatait — szükség esetén — külön szabályzatokban, tervekben, megállapodásokban rögzítik.

III. fejezet

A Főcsoportfőnökség eszközei és módszerei

7. A Főcsoportfőnökség szervei feladataik teljesítése során jogosultak a szocialista törvényesség elveinek betartásával a vonatkozó jogszabályokon alapuló nyílt és titkos eszközöket, módszereket alkalmazni. Ezek alapvetően a következők:

- a) szervezett titkos együttműködés létesítése magyar és külföldi állampolgárokkal,
- b) konspirált és találkozási lakások szervezése,
- c) figyelés alkalmazása,
- d) konspirált környezettanulmány készítése,
- e) postai küldemények titkos ellenőrzése,
- f) titkos kutatás, előállítás foganatosítása,
- g) operatív technikai eszközök alkalmazása,
- h) operatív nyilvántartások, adattárak vezetése,
- i) büntetőeljárás kezdeményezése és nyomozás folytatása,
- j) magyar, vagy külföldi állampolgárok által elkövetett bűncselekmények, szabálysértések ügyében folyamatba tett, vagy eljárás alá vont ügyeknek állambiztonsági operatív érdekből történő megszüntetése, hasznosítása,
- k) az ellenséges tevékenységet folytató csoportok mélyreható felderítése és tényleges szándékuknak, illetve tevékenységük méreteinek megállapítása, felszámolása érdekében a tevékenység egyes résztvevőinek „visszafordítása”, vonalaikba hálózati úton történő „beépülés”, „játszmák” kezdeményezése,
- l) az ellenség aknamunkájának zavart keltő dezinformációk útján történő akadályozása, felszámolása,
- m) a lakossággal közvetlen kapcsolatban álló fegyveres és polgári szervek, intézmények és objektumaik operatív intézkedés fedése céljából történő felhasználása az ott kialakult szabályok és kötelmek betartásával (kivéve a párt- és társadalmi szerveket),
- n) a BM. szigorúan titkos objektumainak polgári vállalati, vagy intézményi fedéssel való működtetése,

- o) a 7. k) alpontban megjelölt célból az ellenséges csoport, vagy szerv vonalaiba hivatásos állományú beosztottal történő „beépülés”, „játszma” kezdeményezése,
- p) a Főcsoportfőnökség hivatásos állománya egyes tagjainak polgári fedéssel „SZT” állományban történő foglalkoztatása,
- r) a Főcsoportfőnökség beosztottjainak operatív célból fedőigazolvánnyal és más okmánnyal történő ellátása.

8. A Főcsoportfőnökség szervei feladataik teljesítése során módszeresen építenek az állam biztonságát közvetlenül segítő állampolgárok széles körű támogatására:

- a) a vezetők, vagy az azzal megbízott beosztottak hivatalos kapcsolatot tartanak a munkakörükkel összefüggő szervek és objektumok vezetőivel, tájékoztatják őket az állam biztonságát érintő negatív jelenségekről és igénylik segítségüket,
- b) az önkéntesség szigorú betartásával kialakítják azoknak a társadalmi kapcsolatoknak a körét, akik elengedhetetlen segítőtársak az állambiztonsági feladatok végrehajtásában,
- c) a lakosság állam elleni, vagy más politikai jellegű bűncselekményekre utaló bejelentéseit (a névteleneket is) körültekintően kivizsgálják és azok tapasztalatait az állambiztonsági munkában hasznosítják.

IV. fejezet

A főcsoportfőnök

9. A főcsoportfőnök irányítja és ellenőrzi a Főcsoportfőnökség munkáját. Ennek kapcsán a Főcsoportfőnökség egészét, vagy egyes szerveit érintő parancsot, utasítást, szabályzatot ad ki és hagy jóvá.

Felelős a Főcsoportfőnökség személyi állományának politikai, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harckészültségéért, anyagi, technikai állapotáért.

A BM. más szerveit is érintő állambiztonsági feladatok teljesítésére — az illetékes miniszterhelyetttel történt egyeztetés alapján — közös utasítás kiadására jogosult.

A felügyelete alá rendelt szervek munkájáról, a feladatok teljesítéséről folyamatosan, az állam biztonságát érintő rendkívüli eseményekről pedig soron kívül jelentést tesz a belügyminiszternek.

Tájékoztatja a párt- és az államigazgatás illetékes vezetőit a hatáskörébe utalt kérdésekről.

10. Jóváhagyásra felterjeszti:

- a) a Főcsoportfőnökség feladatával, szervezetével, létszámával, ügyrendjével összefüggő, valamint a személyi állományt, a szervek anyagi, technikai ellátottságát érintő azon előterjesztéseket, javaslatokat, melyekben a döntés jogát a vonatkozó rendelkezések a belügyminiszter hatáskörébe utalják;
- b) a Főcsoportfőnökség távlati és éves operatív tervét, beszámoló jelentését;
- c) felsőbb párt- és állami szervek választott, vagy kinevezett testületei és tagjai tájékoztatására készült értékelő jelentését, információt, szignalizációt;
- d) az állam biztonságát érintő magasabb párt- és állami szinten hozott döntések, határozatok, jogszabályok módosítását, vagy újabbak kiadását célzó előterjesztéseket;
- e) baráti országok állambiztonsági, vagy belügyi szerveivel tervezett fontosabb megállapodások és szerződések

tervezeteit, valamint az azokban vállalt kötelezettségek végrehajtásáról készült jelentéseket, ezen országokba a csoportfőnökségi és önálló osztály szintű delegációk kiutazási tervét;

- f) az ellenséges tevékenység irányáról, tendenciáiról és módszereiről, azok figyelemreméltó változásairól szerzett értesüléseket tartalmazó jelentéseket, összefoglalókat és az ellene tervezett fontosabb intézkedéseket;
- g) az ellenséggel szemben tervezett kiemelkedő akciók, dezinformációk terveit, valamint minden olyan állambiztonsági intézkedés bevezetését (bizalmas nyomozás, szabadságkorlátozó intézkedés, beszerzés stb.), melyek az ügy jellege, vagy az általa érintett személy fontossága miatt bel-, vagy külpolitikai vonatkozásban országos jelentőségűek, vagy ilyen khatással járhatnak;
- h) a BM. állambiztonsági szervét és feladatait érintő, valamint a kiemelkedően jelentős államellenes bűncselekményekkel kapcsolatos közlemények, kommunikék, nyilatkozatok stb. terveit;
- i) a BM. más szervei hivatásos tisztjének ellenséges vonalba tervezett beépülésére vonatkozó javaslatot;
- j) a kapitalista országokban működő rezidentúrák vezetőinek és beosztottjainak kinevezésére, kihelyezésére, valamint hivatásos tisztek telepítésére, illetőleg rendkívüli esetben való hazarendelésére vonatkozó javaslatot;
- k) a BM. hivatásos tisztjeivel szemben tervezett állambiztonsági, vagy szabadságkorlátozó intézkedésekre vonatkozó javaslatot.

11. Jóváhagyja, engedélyezi:

- a) a Főcsoportfőnökség szerveinek ügyrendjét, éves terveit, beszámoló jelentéseit, valamint a személyi állományt és a szerv anyagi, technikai ellátottságát érintő fontosabb előterjesztéseket, javaslatokat, amennyiben azokban a döntés joga a vonatkozó parancsok és utasítások szerint hatáskörébe tartozik;
- b) az illetékes párt-, állami és társadalmi szervek testületeinek és vezetőinek az állam biztonságát érintő dönté-

- seit, határozatait, vagy rendelkezéseit elősegítő javaslatokat, előterjesztéseket és tervezeteket;
- c) az ellenséggel szemben tervezett és a hatáskörébe utalt fontosabb operatív akciók, nyílt és titkos intézkedések, dezinformációk tervét;
 - d) a tömegkommunikációs eszközök útján, az államellenes tevékenységet leleplező és a közvélemény tájékoztatását szolgáló közleményeket, információkat;
 - e) az ellenséges tevékenység mélyreható felderítése érdekében az ellenséges csoportokba, objektumokba, vagy személyhez nyílt, vagy „SZT” állományú operatív tiszt bevezetését;
 - f) a baráti országokban működő rezidentúrák vezetőinek kinevezésére, kihelyezésére és végleges hazarendelésére vonatkozó javaslatokat;
 - g) operatív érdekből a jelentősebb köztörvényes bűncselekmények ügyében a büntetőeljárás, fogvatartás megszüntetését, bűnügyek átvételét a BM. II. főcsoportfőnök egyetértésével.

A főcsoportfőnök-helyettesek jogköre és feladatai

12. A főcsoportfőnök helyettesei a belügyminiszter állambiztonsági helyettesének alárendeltségében felelősek a közvetlen vezetésük, valamint felügyeletük alá rendelt szervek ügyrendben meghatározott feladatainak irányításáért és ellenőrzéséért.

A vezetésük alá tartozó szervet közvetlenül, a felügyeletük alá rendelt szerveket közvetetten irányítják és ellenőrzik. A központi szervek párhuzamos területi egységei felé — a BM. ügyrendjében foglaltaknak megfelelően — országos hatáskörrel rendelkeznek. Az alárendelt szervek feladataival összefüggő parancsok, utasítások, szabályzatok kiadására jogosultak.

A Főcsoportfőnökséget a főcsoportfőnök távollétében — teljes jogkörrel — első helyettese vezeti.

13. Jóváhagyásra, engedélyezésre felterjesztik:

- a) a belügyminiszter és a főcsoportfőnök döntési jogkörébe tartozó javaslatokat, összefoglalókat, a fontosabb operatív intézkedésekkel összefüggő előterjesztéseket, vagy azok végrehajtásával kapcsolatos jelentéseket, a hatáskörükhöz tartozó szervek folyamatos munkájáról készült beszámolókat, valamint a rendkívüli eseményeket, melyeket soron kívül is tartoznak jelenteni;
- b) az illetékességükhöz tartozó szervek munkáját érintő jogszabály-, miniszteri, vagy miniszterhelyettesi parancs-, utasítás- és szabályzattervezeteket és azok módosítását célzó előterjesztéseket, javaslatokat.

14. Jóváhagyják, engedélyezik:

- a) a vezetésük és felügyeletük alá tartozó szervek fontosabb terveit, intézkedéseit, az operatív feladatok teljesítése során, vagy annak érdekében keletkezett előterjesztéseket, értékeléseket és javaslatokat, valamint azoknak a döntést igénylő feladatoknak a tervét, amelyeknek a központi szervek, vagy a rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szervei kötelezettségeinek teljesítésében kiemelkedő fontosságuk van;

b) a felügyeletük alá tartozó szervek azon döntést igénylő feladatait, terveit és intézkedéseit, amelyek a Főcsoportfőnökség más szerveit, vagy egészét érintik, és amelyeknek eldöntését a főcsoportfőnök a hatáskörükbe utalta.

A főcsoportfőnökség szerveinek feladata

15. A BM. III. Főcsoportfőnökségre háruló feladatok, az ügyrendjében megjelölt kötelezettségek értelemszerűen vonatkoznak az alárendelt központi és a rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szerveire.

A csoportfőnökségek és önálló osztályok vezetői a hatáskörükbe utalt operatív feladatok irányítása, segítése és ellenőrzése tekintetében országos hatáskörrel rendelkeznek és felelősséggel tartoznak.

Az operatív szervek az állambiztonsági feladat jellegéből fakadóan egymásra utaltak. Ennek megfelelően kötelesek egymással szorosan, szervezeten együttműködni, feladataik eredményes teljesítéséhez kölcsönösen segítséget nyújtani.

A Főcsoportfőnökség szervei a választott testületek tagjaival, a párt- és kormány hatáskörébe tartozó személyekkel szemben állambiztonsági intézkedéseket csak a vonatkozó miniszteri parancsban meghatározott vezetők előzetes hozzájárulásával foganatosíthatnak.

16. A BM. III/I. Csoportfőnökség feladata:

- a) titkos információkat szerez az MNK. kormányának külpolitikai, gazdasági, kereskedelempolitikai érdekeit szolgáló kérdésekben;
- b) tudományos, technikai dokumentációkat, titkos ipari adatokat szerez az MNK. és a szocialista tábor védelme, valamint a különböző tudományágak, az ipar és a mezőgazdaság fejlesztése érdekében;
- c) aktív intézkedéseket és akciókat foganatosít, amelyek az MNK. kül- és belpolitikai céljainak érvényesítését, az imperialisták terveinek keresztvezését, erőinek dezorganizálását szolgálják;
- d) felderítést folytat az ellenséges hírszerző, elhárító szervek és a különböző egyházi (Vatikán, EVT.) cionista világszervezetek központjai, valamint a magyar emigráció ellenséges szervezeteivel szemben;
- e) felderíti és megakadályozza a kapitalista államokban működő magyar külképviseleti szervek, kolóniák tagjai

elleni provokációs kísérleteket, biztosítja ezen objektumok operatív védelmét;

f) ellátja a Magyar Népköztársaság külképviseleti objektumaiban a technikai elhárítást és a biztonságtechnikai feladatokat, tervezi ezek végrehajtásához szükséges eszközöket;

g) megfejt azokat a rejtjeles rádió- és telexközleményeket, amelyek a rádiólehallgatás útján, vagy egyéb módon a Főcsoportfőnökség birtokába kerülnek.

17. A BM. III/II. Csoportfőnökség feladata:

a) felderíti és operatív úton ellenőrzi az ellenséges hírszerző szervek MNK. ellen dolgozó hazai és külföldi egységeinek, fedőszerveinek (objektumainak) tevékenységét, valamint bizalmas nyomozást folytat azok hivatásos beosztottai és ügynöksége ellen aknamunkájuk felderítése, megszakítása és leleplezése érdekében;

b) operatív ellenőrző, kutató munkát végez az idegenforgalom és általában a nemzetközi érintkezés területein, a magyar és szovjet katonai objektumok környékén, az amnesztiával hazatértek és a lakosság egyéb olyan csoportjai körében, amelyek az ellenséges szervek ügynöki bázisául szolgálhatnak;

c) megszervezi a hadiipar, a biztonsági és katonai szempontból fontos közlekedési, hírközlési, valamint a kiemelt objektumok, az államtitkok, a Külügyminisztérium, a Külkereskedelmi Minisztérium és legfontosabb intézményeik preventív állambiztonsági védelmét;

d) intézkedéseket foganatosít, akciókat szervez az ellenséges hírszerző szervek megtévesztése, terveinek keresztetése, erőik dezorientálása céljából;

e) biztosítja az államtitok-védelem irányításából és ellenőrzéséből fakadó feladatok teljesítését a társmínisztériumoknál és az országos hatáskörű szerveknél.

18. A BM. III/III. Csoportfőnökség feladata:

a) a belső reakció elleni harcban munkáját az aktív ellenséges személyek tevékenységére összpontosítja, külö-

nös tekintettel a nagy társadalmi veszélyességű bűncselekményekre. A fő figyelmet a bűncselekmények megelőzésére koncentrálja;

- b) felderíti, ellenőrzi, korlátozza, megszakítja a kulturális területeken, az ifjúság körében támadó ellenséges erők, az egyházi reakció, a volt politikai elítéltek és a különösen veszélyes elemek ellenséges tevékenységét;
- c) megszervezi az ellenség érdeklődésének középpontjában álló tudományos, kulturális, felsőoktatási objektumok operatív védelmét. Szervezi azon politikai, kulturális, sport- és egyéb rendezvények operatív biztosítását, amelyeket az ellenség az állam rendjét, biztonságát veszélyeztető cselekmények elkövetésére kihasználhat;
- d) sajátos eszközeivel végzi — szorosan együttműködve a Kormányórséggel — az illetékes szervek által meghatározott magyar és külföldi párt-, kormány- és állami vezetők operatív biztosítását.

19. A BM. III/IV. Csoportfőnökség feladata:

- a) elhárító munkát folytat a Magyar Néphadsereg és a Határőrség vezető szerveinél, csapatainál, intézeteiben, objektumaiban és azok környezetében, valamint tevékenyen részt vesz a minisztériumok és főhatóságok katonai főosztályai, osztályai operatív biztosításában;
- b) a Főcsoportfőnökség hírszerző, elhárító és bűnüldöző szerveivel együttműködve felderíti a külső és belső ellenségnek az elhárítási terület ellen irányuló terveit, hírszerző tisztjeit, ügynökeit, megakadályozza az elhárítási területre történő behatolásukat, megszakítja, leleplezi tevékenységüket;
- c) megelőző intézkedésekkel segíti a parancsnokokat a személyi állomány védelmében, az elhárítási területet és a Varsói Szerződés tagállamait érintő állami és szolgálati titkok megőrzésében, a harcászultság fenntartásában;
- d) a fegyveres erők felhasználásával összefüggő tervek figyelembevételével végzi a mozgósítással és a hadszíntér-előkészítéssel kapcsolatos elhárítási feladatok megszervezését, végrehajtását.

20. A BM. III/V. Csoportfőnökség feladata:

- a) biztosítja az operatív technikai eszközöket a Főcsoportfőnökség, a BM. más bűnüldöző szervei és az MNVK. 2. Csoportfőnökség feladatainak végzéséhez;
- b) kielégíti az operatív munka vegyi, fotó és nyomdatechnikai igényeit, végzi az állambiztonsági munkához szükséges okmányutáztatási feladatokat, kidolgozza a fontosabb hazai biztonsági okmányok védelmének rendszerét, okmányszakértői és írásszakértői véleményeket állít össze és ad ki, az erre jogosult vezetők engedélye alapján végzi a fedőigazolványok kiadását;
- c) segítséget nyújt a III. Főcsoportfőnökség szerveinek operatív technikai távlati, éves műszaki terv igényeinek összeállításához, figyelemmel kíséri a Főcsoportfőnökség szerveinek operatív technikai fejlesztési és ellátási helyzetét, kidolgozza a csoportfőnökség által üzemeltetett rendszabályok operatív követelményeit. Feladatai végrehajtásánál szorosan együttműködik a BM. Műszaki Fejlesztési Csoportfőnökséggel. Ellátja a Főcsoportfőnökség operatív és egyéb technikai (nyílt és titkosított híradás, adatfeldolgozás és ügyvitelgépesítés kivételével) üzemeltetésével kapcsolatos gazdasági (tervezési, pénzügyi, anyagbeszerzési, ellátási) tevékenységet.

Nyilvántartja a Főcsoportfőnökség operatív és egyéb (nyílt és titkosított híradás kivételével) technikai eszközeit.

Végzi az operatív technikai eszközök karbantartását, javítását.

21. A BM. III/1. Osztály feladata:

- a) a törvényes rendelkezések és a jogpolitikai elvek betartásával — az operatív adatokat is felhasználva — nyomozást folytat az állam, a béke és emberiség elleni, a külföldre szökés, valamint állambiztonsági szempontból jelentősebb bűnügyekben; teljesíti a jogsegély-egyezményeken alapuló büntetőeljárásokat, megkereséseket és a kiadatással kapcsolatos teendőket;

- b) a bűnüldöző munka hatékonysága érdekében a vizsgálat eszközeivel, jogi szakvéleménnyel segíti a Főcsoportfőnökség operatív szerveinek felderítő, feldolgozó munkáját;
- c) operatív felderítést végez az elhárítási hatáskörébe tartozó büntetésvégrehajtási intézetekben fogva tartottak között;
- d) a preventív bűnüldöző munka követelményeinek megfelelően ellátja a nyomozott ügyekkel kapcsolatos kriminológiai, értékelő, elemző, tájékoztató és nyilvántartási feladatokat;
- e) végzi a működését biztosító anyagi, pénzügyi, egészségügyi feladatokat, valamint a fogva tartottak ételmezési ellátását, továbbá a szállítási, értékletési, bűnjelkezelési és őrségi teendőket.

22. A BM. III/2. Osztály feladata:

- a) végzi az operatív szervek által ellenőrzés alá vont magyar és külföldi állampolgárok figyelését;
- b) konspirált környezettanulmányokat készít, titkos előállításokat foganasít;
- c) a szükség szerint figyellel biztosítja az operatív akciókat és közreműködik a Magyar Népköztársaság területén folyó fontosabb katonai csapatgyakorlatok és szállítások operatív védelmében;
- d) nyílt és operatív eszközökkel részt vesz a kapitalista országok Budapesten működő külképviseletei objektumainak, valamint egyes beosztottai lakásának védelmében és ellenőrzésében.

23. A BM. III/3. Osztály feladata:

- a) szoros ellenőrzés alatt tartja az operatív szervek által figyeltetett személyek, csoportok, szervezetek, objektumok postai küldeményeit;
- b) biztosítja az ellenséges központok, vagy személyek által terjesztett propagandaanyagok postai forgalomból való kivonását;

- c) a külföldi ellenséges központok tevékenységének felderítése céljából meghatározott irányokban kutató munkát végez.

24. A BM. III/4. Osztály feladata:

- a) az arra jogosult szervek igényei alapján operatív technikai rendszabályokkal figyeli az állambiztonsági és egyéb bűnüldözési szempontból figyelmet érdemlő objektumokat, személyeket, csoportokat és ezek kapcsolatait, a róluk szerzett értesüléseket rögzíti, rendszerezi és megküldi az érintett vezetőknek;
- b) az ellenőrzés során tapasztalt rendkívüli, vagy azonnali intézkedést igénylő esetekről haladéktalanul tájékoztatja az illetékes operatív szerv vezetőjét.

25. A BM. III/5. Osztály feladata:

- a) a rádióelhárítási szakkérdésekben kapcsolatot tart az együttműködő rádióelhárító szolgálatokkal és a Koordinációs Apparáttal;
- b) felderíti az ellenséges hírszerzés rádióközpontjait, ellenállomásait, rádiós ügynökeit;
- c) az operatív igények alapján lehallgatja a kapitalista országok külképviseleteinek rejtjeles hírközleményeit.

26. A BM. III/6. Osztály feladata:

- a) az illetékes parancsnokokkal együttműködve végzi a Főcsoportfőnökség központi szerveinél a káder- és személyzeti munkát;
- b) a Főcsoportfőnökség káderigényeinek megfelelően biztosítja a személyi állomány tervszerű utánpótlását, ennek érdekében megfelelő utánpótlási bázisok kialakításával rendszeres kutatómunkát végez;
- c) részt vesz a személyi állomány nevelésében, politikai és szakmai felkészültségének tervszerű növelésében.

27. A BM. III. Főcsoportfőnökség Titkárság feladata:

A Titkárság a Főcsoportfőnökség ügyintéző, koordináló, ellenőrző szerve.

- a) részt vesz az állambiztonsági munkával összefüggő vezetési okmányok kidolgozásában; koordinálja, véleményezi a BM. szerveitől, vagy más állami szervektől a Főcsoportfőnökségre érkező előterjesztéseket, javaslatokat; figyelemmel kíséri a kiadott parancsokban, utasításokban meghatározott határidőket; nyilvántartja a csoportfőnöki és önálló osztályvezetői parancsokat, utasításokat;
- b) ellenőrzi és segíti a Főcsoportfőnökség szerveinél a titkos ügykezelési szabályok betartását, továbbá ellenőrzést folytat mindazon kérdésekben, amelyekkel a főcsoportfőnök (helyettese) megbízza;
- c) az arra illetékes szervek közötti koordinációval elősegíti a szervek tevékenységéhez szükséges anyagi, technikai, pénzügyi eszközök biztosítását, a Főcsoportfőnökség állományának szakmai továbbképzését, valamint az állambiztonsági propagandamunkát;
- d) végzi a Főcsoportfőnökség adminisztratív vezetését segítő, ügyintézással összefüggő, valamint a személyi állományt érintő szociális ügyekben rá háruló feladatokat.

VII. fejezet

A budapesti és megyei rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szervei

28. A budapesti és megyei rendőrfőkapitányságok a Belügyminisztérium ügyrendje VIII. fejezetében megjelölt kötelezettségeik és jogkörük folytán felelősek a hatáskörükbe utalt állambiztonsági feladatok teljesítéséért a főkapitányság működési területén.

29. A budapesti és megyei főkapitányok a belügyminiszter állambiztonsági helyettesének szakirányításával biztosítják a területüket érintő állambiztonsági feladatok teljesítését.

30. A rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szerveinek részletes feladatait a párhuzamos központi irányító szervek és az illetékes rendőrfőkapitányság ügyrendjei, valamint saját munkatervük határozzák meg. Tevékenységüket az alá- és fölérendeltség rendszerében a Főcsoportfőnökség központi szerveinek szakirányításával látják el.

31. Jogosultak működési területükön a hatáskörükbe utalt kérdésekben önállóan intézkedni; operatív ellenőrzést és feldolgozó munkát folytatni; a megelőző, felderítő, elhárító munka hatékonyságának és színvonalának emelése érdekében intézkedéseket tenni és kezdeményezni.

32. A rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szervei a működési területükön tapasztalt ellenséges tendenciákról és módszerekről, valamint a felderítés nyomán keletkezett ügyekről és fontosabb ügyjelzésekről folyamatosan tartoznak tájékoztatni az illetékes központi szerv vezetőjét. A párhuzamos központi szerv által megjelölt, kiemelten fontos területeken bizalmas nyomozást csak a központi szerv vezetőjének hozzájárulásával lehet folytatni.

Vegyes rendelkezések

33. A Főcsoportfőnökség szervei saját ügyrendjeiket a jelen ügyrend szabályainak figyelembevételével kötelesek elkészíteni.

Ügyrend készítésére kötelezettek:

- a csoportfőnökségek,
- az önálló osztályok,
- a Főcsoportfőnökség Titkársága.

34. A Főcsoportfőnökség szervei munkájuk során a parancsokban, szabályzatokban meghatározott módon nyilvántartási, adattári rendszereket létesítenek és működtetnek. Ezen nyilvántartások és adattárak anyagait az állambiztonsági intézkedések során csak a külön szabályokban meghatározott esetekben és módon szabad felhasználni.

35. Az állambiztonsági titkos eszközök és módszerek államtitkot képeznek. A Főcsoportfőnökség valamennyi vezetőjének és beosztottjának kötelessége az operatív eszközök, módszerek és alkalmazásuk titkosságát megőrizni, megőriztetni és védelműkről gondoskodni. Az államtitok védelme és a konspiráció biztosítása érdekében vezetőkkal és beosztottakkal csak az közölhető, ami munkájukhoz feltétlenül szükséges.

A titkos eszközök és módszerek alkalmazásának rendjét, felhasználásának, fejlesztésének módját külön parancsok, utasítások és szabályzatok határozzák meg.

A titkos operatív eszközök útján szerzett adatokat felhasználni csak megfelelő fedéssel szabad.

36. A főcsoportfőnök és helyettesei az alárendelt szervek vezetőinek egyes jogkörét magukhoz vonhatják, illetőleg jogköroket átruházhatnak.

37. Halaszthatatlan intézkedéseket az ügyrendben erre fel nem jogosított vezetők is foganatosíthatnak. Ilyen esetekben haladéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőnek.

38. A főcsoportfőnök és helyettesei szervezési, mozgósítási, személyügyi, fegyelmi, anyagi, pénzügyi (beleértve a „B”- és valutaellátmányt is) és az állománnyal kapcsolatos rendelkezési jogkörüket a vonatkozó parancsok, utasítások és szabályzatok alapján gyakorolják.

39. Jelen ügyrend megjelenésével lép hatályba. Egyidejűleg a 02/1967. sz. miniszterhelyettesi parancs és a 10-1837/1967. szám alatt kiadott ügyrend érvényét veszti.

Budapest, 1972. március 15.

RÁCZ PÁL s. k.

rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

Felterjesztve: miniszter elvtársnak.

Kapják: miniszterhelyettesek,
II., III. főcsoportfőnök-helyettesek,
Határőrség országos parancsnoka,
Kormányőrség parancsnoka,
III. Főcsoportfőnökség csoportfőnökei, csoportfőnökhelyettesei, önálló osztályvezetői,
IV/I—II. csoportfőnök,
Rendőrtiszt Főiskola parancsnoka,
BM. Nyilvántartó Központ vezetője,
megyei (budapesti) rendőrfőkapitányok,
Nemzetközi Kapcsolatok Osztály vezetője.

Készült: 75 példányban.

T a r t a l o m j e g y z é k

I. fejezet	
A Belügyminisztérium III. Főcsoportfőnöksége	5
II. fejezet	
A Főcsoportfőnökség feladata	7
III. fejezet	
A Főcsoportfőnökség eszközei és módszerei	8
IV. fejezet	
A főcsoportfőnök	10
V. fejezet	
A főcsoportfőnök-helyettesek jogköre és feladatai ..	13
VI. fejezet	
A Főcsoportfőnökség szerveinek feladata	15
VII. fejezet	
A budapesti és megyei rendőrfőkapitányságok állam- biztonsági szervei	22
VIII. fejezet	
Vegyes rendelkezések	23

Herceg Miklós

III/II. Csécs

**A MINŐSÍTÉS MEGSZŰNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. § (2)
bekezdésére figyelemmel.**

67-121/1972.

A Belügyminisztérium
III/I. Csoportfőnökség
ÜGYRENDJE

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

67-121/1972.

Jóváhagyom:

RÁCZ PÁL s. k.

rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

A Belügyminisztérium
III/I. Csoportfőnökség
ÜGYRENDJE

I. fejezet

A Belügyminisztérium III/I. Csoportfőnöksége

1. A BM. III/I. Csoportfőnökség (a továbbiakban: Csoportfőnökség) a BM. III. Főcsoportfőnökség szervezetében a külföldi hírszerzés szerve. Munkáját a Belügyminisztérium és a III. Főcsoportfőnökség ügyrendje, a belügyminiszter, illetve állambiztonsági helyettesének parancsai és utasításai alapján végzi.

2. Köteles szoros együttműködésben dolgozni a III. Főcsoportfőnökség szerveivel, a Belügyminisztérium más szerveivel és testületeivel, az MNVK 2. Csoportfőnökséggel. Munkájának fedése és elősegítése céljából együttműködik más állami szervekkel (KÜM, KKM stb.) és egyéb társadalmi szervekkel (MUOSZ stb.).

Támaszkodik a Magyar Népköztársasághoz hű állampolgárokra.

Szerződések és megállapodások alapján a főcsoportfőnökség ügyrendjében meghatározottak szerint kapcsolatot tart és együttműködik a baráti szocialista országok társszerveivel.

3. A Csoportfőnökséget a főcsoportfőnök helyettese, mint egyszemélyi felelős parancsnok irányítja és vezeti a főcsoportfőnök közvetlen alárendeltségében.

4. A Csoportfőnökség munkája eredményességének és ütképességének alapvető feltétele a párt politikájának a tevékenységében való megvalósítása, valamint a társadalompolitikai követelmények alkalmazása a gyakorlati munkában.

A parancsnokok kötelesek gondoskodni a személyi állomány eszmei, politikai egységéről, a politikai és szakmai felkészültség állandó emeléséről, a szilárd katonai és szolgálati fegyelem, a magas fokú erkölcsi állapot megteremtéséről. Ennek érdekében

— a vonatkozó párthatározatok alapján — a parancsnokok kötelesek együttműködni a Csoportfőnökség pártbizottságával és alapszervezeteivel.

5. A Csoportfőnökség szervei:

- III/I-1. Osztály (AEÁ politikai, gazdasági hírszerzés és nemzetközi szervezetek);
- III/I-2. Osztály (külföldi elhárító szolgálat);
- III/I-3. Osztály (NSZK politikai, gazdasági hírszerzés);
- III/I-4. Osztály (Vatikán és a cionista szervezetek elleni hírszerzés, papi emigráció);
- III/I-5. Osztály (tudományos-műszaki hírszerzés);
- III/I-6. Osztály (tájékoztató, értékelő);
- III/I-7. Osztály (aktív intézkedések, fellazítás, emigráció);
- III/I-8. Osztály (illegális hírszerzés);
- III/I-9. Osztály (operatív dokumentációs szolgálat);
- III/I-10. Osztály (személyügy, kiképzés, módszertan);
- III/I-11. Osztály (harmadik országos és hazai bázison folyó hírszerzés);
- III/I-12. Osztály (legális rezidentúrákkal összeköttetés, igazgatás);
- III/I-13. Osztály (rejtjeltechnika);
- III/I-X. Önálló Alosztály (operatív összeköttetés);
- III/I-Y. Önálló Alosztály (külképviseltek biztonságtechnikai szerve);
- külképviselteinken dolgozó rezidentúrák;
- illegális rezidentúrák;
- hazai fedőszervekben levő, SZT-tisztekből álló rezidentúrák, illetve SZT-tisztek;
- szakirányítás szempontjából a rendőrfőkapitányságok III/I. alosztályai.

II. fejezet

A Csoportfőnökség feladata

6. a) Titkos információkat szerez az MNK védelmével összefüggő, a kormány külpolitikai, gazdasági, kereskedelem-politikai érdekeit szolgáló kérdésekben;
- b) tudományos-technikai dokumentációkat, titkos ipari adatokat szerez az MNK és a szocialista tábor védelme, valamint a különböző tudományágak, az ipar és a mezőgazdaság fejlesztésének elősegítése érdekében;
- c) aktív intézkedéseket és akciókat foganatosít, melyek az MNK kül- és belpolitikai céljainak érvényesítését, az imperialisták terveinek keresztvezését, erőinek dezorganizálását szolgálják;
- d) felderítést folytat az imperialista hírszerző és elhárító szervek, a különböző egyházi (Vatikán, EVT), cionista világszervezetek központjai, továbbá az ellenséges magyar emigrációs szervezetek tevékenységének megakadályozására;
- e) felderíti és elhárítja a kapitalista államokban működő magyar külképviseleti szervek, kolóniák tagjai elleni provokációs kísérleteket. Biztosítja az MNK objektumainak operatív és technikai védelmét;
- f) a megszerzett információkat osztályozza, értékeli és ellenőrzi. Feldolgozás után elemző jellegű összefoglalókat készít, kapcsolódva az aktuális külpolitikai eseményekhez és tervekhez, az ország biztonságához, a gazdasági fejlődés egyes kérdéseire.

III. fejezet

A Csoportfőnökség eszközei és módszerei

7. A Csoportfőnökség feladatának teljesítése során jogosult a szocialista törvényesség elveinek betartásával, a vonatkozó jogszabályokon alapuló nyílt és titkos eszközöket, módszereket alkalmazni. Ezek alapvetően a következők:

- a) magyar és külföldi állampolgárokkal titkos együttműködés létesítése, ezen személyek beszerzése;
- b) konspirált és találkozási lakások szervezése;
- c) külső figyelés alkalmazása;
- d) konspirált környezettanulmány készítése;
- e) postai küldemények titkos ellenőrzése;
- f) titkos házkutatás foganatosítása;
- g) operatív-technikai eszközök alkalmazása;
- h) operatív nyilvántartások, adattárak vezetése;
- i) a lakossággal közvetlen kapcsolatban álló fegyveres és polgári szervek, intézmények és objektumaik operatív intézkedés fedése céljából történő felhasználása az ott kialakult szabályok és kötelmek betartásával (kivéve a párt- és társadalmi szerveket);
- j) a Csoportfőnökség hivatásos állománya egyes tagjainak — az MNK kül- és belföldi szerveiben — polgári fedéssel, „SZT”-állományban való foglalkoztatása, vagy ellátása fedőigazolvánnyal és más okmánnyal; szigorúan titkos objektumoknak polgári, vállalati, vagy intézményi fedéssel való működtetése;
- k) külföldön illegális rezidentúrák létrehozása és működtetése;
- l) magyar, vagy külföldi állampolgárok által elkövetett bűncselekmények, szabálysértések ügyében folyamatba tett, vagy eljárás alá vont ügyeknek állambiztonsági operatív érdekből történő megszüntetése, hasznosítása;

m) aktív intézkedések végrehajtása, melyek hatásukban keresztezik és dezorganizálják az ellenséges erők aknamunkáját, segítik pártunk és kormányunk bel- és külpolitikai célkitűzéseit.

8. A Csoportfőnökség szervei feladataik teljesítése során módszeresen építenek az állam biztonságát közvetlenül segítő — szervezett operatív kapcsolatban nem álló — állampolgárok támogatására.

IV. fejezet

A csoportfőnök feladata és jogköre

9. A csoportfőnök:

- a) vezeti, irányítja és ellenőrzi a Csoportfőnökség központi és területi szerveit, valamint a hatáskörébe utalt szerveket. Ennek alapján a Csoportfőnökség egészét, vagy egyes szerveit érintő parancsokat, utasításokat, szabályzatokat ad ki és hagy jóvá;
- b) felelős a hírszerzést érintő operatív és egyéb, hatáskörébe utalt feladatok végrehajtásáért, a Csoportfőnökség személyi állománya politikai, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harckészültségéért, a Csoportfőnökség anyagi és technikai állapotáért;
- c) a vezetése, illetve a felügyelete alá rendelt szervek munkájáról, a feladatok teljesítéséről folyamatosan, az állam biztonságát érintő rendkívüli eseményekről pedig soron kívül jelentést tesz a BM. III. főcsoportfőnöknek;
- d) kapcsolatot tart a baráti országok állambiztonsági szerveinek azonos szintű vezetőivel;
- e) közvetlen kapcsolatot tart a hatáskörébe tartozó kérdésekben más minisztériumok, országos hatáskörű szervek, társ fegyveres erők és testületek azonos szintű vezetőivel.

10. Jóváhagyásra felterjeszti:

- a) a Csoportfőnökség szervezetével, létszámával, ügyrendjével összefüggő, valamint a személyi állományt, a szervek anyagi, technikai ellátottságát érintő azon előterjesztéseket, javaslatokat, melyekben a döntés jogát a vonatkozó rendelkezések a belügyminiszter, vagy a miniszterhelyettes hatáskörébe utalják;
- b) a Csoportfőnökség távlati és éves operatív tervét, beszámoló jelentését;
- c) a felsőbb párt- és állami szervek választott, vagy kinevezett testületei és tagjai tájékoztatására készült értékelő jelentést, információt, szignalizációt;

- d) az ellenséggel szemben tervezett kiemelkedő és fontosabb akciók, dezinformációk terveit, valamint minden olyan állambiztonsági intézkedés bevezetését (bizalmas nyomozás, szabadságkorlátozó intézkedés, beszerzés stb.), melyek bel-, vagy külpolitikai vonatkozásban jelentősebb kihatással járhatnak;
- e) az ellenséges tevékenység irányáról, tendenciáiról és módszereiről, azok figyelemre méltó változásairól szerzett értesüléseket tartalmazó jelentéseket, összefoglalókat;
- f) a hírszerző munkát érintő, magasabb párt- és állami szervek által hozott döntések, határozatok, jogszabályok módosítását, vagy újabbak kiadását célzó előterjesztéseket;
- g) a baráti országok állambiztonsági, vagy belügyi szerveivel tervezett fontosabb megállapodások és szerződések tervezetét, valamint az azokban vállalt kötelezettségek végrehajtásáról készült jelentéseket, ezen országokba a csoportfőnöki, osztályvezetői szintű delegációk kiutaztatási tervét;
- h) javaslatot, operatív érdekből a jelentősebb köztörvényes bűncselekmények ügyében a büntetőeljárás, a fogvatartás megszüntetésére, illetőleg bűnügyek átvételére, a BM. II. Főcsoportfőnökség illetékes vezetőivel egyeztetve;
- i) a BM. állambiztonsági szerveit és feladatait érintő, valamint az államellenes bűncselekményekkel kapcsolatos közlemények, kommunikék, nyilatkozatok stb. terveit;
- j) a Csoportfőnökség, vagy a BM. más szervei hivatásos tisztjének ellenséges vonalba tervezett beépülésére vonatkozó javaslatot;
- k) a kapitalista országokban működő legális és illegális rezidentúrák vezetőinek és beosztottjainak kihelyezésére és rendkívüli hazarendelésére, valamint hivatásos munkatársak telepítésére vonatkozó javaslatot;
- l) a csoportfőnök-helyettesek, osztályvezetők külföldre történő utazását szolgálati célból;

m) a BM. hivatásos tisztjeivel szemben tervezett állam-biztonsági, vagy szabadságkorlátozó intézkedésekre vonatkozó javaslatot, szükség szerint egyeztetve a BM. Belbiztonsági Osztály vezetőjével.

11. Jóváhagyja, engedélyezi:

- a) a Csoportfőnökség szerveinek éves terveit, beszámoló jelentéseit, valamint a személyi állományt és a szerv anyagi, technikai ellátottságát érintő előterjesztéseket, javaslatokat, amennyiben azokban a döntés joga a vonatkozó parancsok és utasítások szerint hatáskörébe tartozik;
- b) az operatív akciók, nyílt és titkos intézkedések, dezinformációk tervét, melyben a döntés joga hatáskörébe tartozik;
- c) az állami, társadalmi, gazdasági, tudományos és kulturális élet területén dolgozó — a miniszter, a főcsoportfőnök jogkörébe nem vont — magyar és külföldi személyek beszerzését, illetve ellenük operatív ellenőrzés, bizalmas nyomozás bevezetését, vagy más operatív akcióval kapcsolatos javaslatot, illetve személyes szabadságukat korlátozó intézkedéseket;
- d) kapitalista országokba ügynökök telepítését;
- e) a Csoportfőnökség beosztottjainak kapitalista külföldre történő utazását szolgálati célból;
- f) a Csoportfőnökség titkos állományú beosztottjainak belföldi SZT-állományba, illetve belföldi SZT-állományból titkos állományba való helyezését;
- g) egyes operatív akciók végrehajtására, rendkívüli események elhárítására a Csoportfőnökség állománya részére készütség elrendelését, amennyiben a készütség mértéke nem haladja meg a személyi állomány létszámának 50%-át és a 48 óra időtartamot.

A csoportfőnök-helyettesek feladata és jogköre

12. A csoportfőnököt távollétében — a csoportfőnököt megillető jogkörrel — első helyettese helyettesíti.

A csoportfőnök-helyettesek:

- a) közvetlenül irányítják és ellenőrzik a hatáskörükbe utalt osztályok, illetve részlegek tevékenységét;
- b) a hatáskörükbe tartozó kérdésekben levelezést folytatnak, illetve kapcsolatot tartanak a társ-csoportfőnökségek azonos szintű vezetőivel;
- c) a csoportfőnök felhatalmazása alapján — meghatározott kérdésekben — kapcsolatot tartanak más minisztériumok, országos hatáskörű szervek, társ fegyveres erők és testületek vezetőivel;
- d) engedélyezik — amennyiben nem tartozik magasabb parancsnok jogkörébe — az operatív akciókat, magyar és külföldi személyek beszervezését, velük kapcsolatban operatív eszközök alkalmazását.

VI. fejezet

A Csoportfőnökség szerveinek feladata

A Csoportfőnökség a hírszerző munkát vonalas, területi és objektumi elv alapján szervezi.

13. A BM. III/I-1., III/I-3. és III/I-4. Osztály feladata:

- a) az MNK kormányának külpolitikai, gazdasági és kereskedelempolitikai terveit alapul véve titkos információkat és dokumentumokat szereznek elsősorban az AEA, az NSZK kormányának, monopolista köreinek és a Vatikán politikájának, valamint Izrael agressziós köreinek a szocialista tábort, különösen az MNK-t érintő terveiről, a nemzetközi helyzet várható alakulásáról, az imperialista országok egymás közötti ellentéteiről, valamint belpolitikai helyzetükről;
- b) a titkos információk megszerzésére kidolgozott terveikben figyelembe veszik a munkaterületükhöz tartozó külföldi fő és kisegítő bázisokat, valamint a hazai bázison működő hírszerző rezidentúrákat, illetve a társ-csoportfőnökségek által nyújtott lehetőségeket;
- c) a rendelkezésre álló valamennyi operatív eszközzel törekszenek a titkos információk forrásainak növelésére és velük a folyamatos munka biztonságos szervezésére;
- d) folyamatosan elemzik az operatív helyzetet és megteszik a szükséges intézkedéseket a hírszerző feladatok eredményes végzése érdekében.

14. A BM. III/I-6. Osztály feladata:

- a) a rendelkezésre álló illegális és legális forrásokból származó információk feldolgozásával átfogó elemzéseket készít;
- b) az aktuális külpolitikai tervekhez kapcsolódó elemző jellegű tájékoztatókat szerkeszt, esetenként következtésekkel és javaslatokkal;
- c) folyamatosan készít tájékoztató jelentéseket a nemzetközi helyzet egy-egy konkrét kérdéséről, valamint rendkívüli eseményekről (államcsínyek, új tűzfészek stb.);

- d) a területi hírszerző osztályokat, valamint a külső és belső rezidentúrákat folyamatosan ellátja hírigénnyel és a beérkező információk értékelését folyamatosan közli velük;
- e) a vonatkozó parancsoknak megfelelően feldolgozza a III. Főcsoportfőnökség területén keletkező, a kapitalista külfölddel kapcsolatos fontosabb politikai, gazdasági, katonai információkat. Emellett biztosítja a baráti szervektől kapott hírszerző vonatkozású információk anyagok feldolgozását;
- f) elemzi a megszerzett híryananyagokat és kezdeményezi az aktív intézkedéseket az imperialisták ellentéteinek mélyítésére, illetve az ellenséges tervek megghiúsítására. E kérdésekben szorosan együttműködik a III/I-7. Osztállyal.

15. A BM. III/I-7. Osztály feladata:

- a) a fő ellenség terveinek keresztezésére, erőinek dezorganizálására, valamint pártunk és kormányunk bel- és külpolitikai célkitűzéseinek segítése érdekében aktív intézkedéseket tervez és hajt végre;
- b) a végrehajtáshoz igénybe veszi a pszichológiai hadviselés eszközeit, valamennyi operatív eszközt, az ellenséges és saját hírközlő szerveket, a kiadóvállalatok lehetőségeit;
- c) nyilvántartja és koordinálja a területi osztályok aktív intézkedéseit, részt vesz azok kidolgozásában és kivitelezésében;
- d) folytatja a reakciós emigráns szervezetek terveinek, tevékenységének felderítését és intézkedéseket tesz e tervek keresztezésére, illetve a reakciós emigrációs erők dezorganizálására, bomlasztására. Akcióival és javaslataival elősegíti a lojális emigráció szervezeteinek és csoportjainak tevékenységét;
- e) operatív felderítést folytat az ellenséges — főleg az AEÁ-, NSZK-beli — ideológiai diverziós, fellazító és propagandaközpontok ellen. Tevékenységük ellensúlyozására intézkedéseket dolgoz ki és hajt végre.

16. A BM. III/I-5. Osztály feladata:

- a) a népgazdaság szükségleteit figyelembe véve tudományos, műszaki dokumentációkat, titkos ipari adatokat szerez az iparilag fejlett tőkésországokból, melyek hazánk és a szocialista tábor védelme, valamint a különböző tudományágak, az ipar és a mezőgazdaság fejlődésének elősegítése szempontjából fontosak;
- b) a tudományos, műszaki hírszerzés a fő figyelmet a stratégiai tudomány- és iparágak (repülő-, atomipar, sugárvédelem stb.) mellett mindenekelőtt a népgazdaság fejlesztése terén jelentkező problémák, illetve feladatok megoldására összpontosítja. Ezek a területek: híradástechnikai ipar, vegyi ipar, gyógyszeripar, kohászat;
- c) a megszerzett dokumentációkat elemzi és megfelelő fátyolozás után biztosítja a népgazdaságban való hasznosításukat. Ennek érdekében tudományos szakértőket vesz igénybe.

17. A BM. III/I-2. Osztály feladata:

- a) felderítést folytat az ellenséges hírszerző és elhárító szervek ellen, beépül ezen szervekbe, illetve ezek csatornáiba. Felderíti ezen szervek hazánk és a szocialista tábor más országai ellen irányuló ellenséges tevékenységét, objektumait, apparátusait, módszereit, ügynökségét, ezáltal védelmet biztosít a hírszerző munkának;
- b) felderíti és megakadályozza a rezidenturális területeken a külképviseleti szervek, kolóniák tagjai elleni provokációs kísérleteket. Operatív úton biztosítja ezek védelmét. Folyamatosan jelzi a kiutazó magyar állampolgárok határon túli ellenséges tevékenységét az illetékes elhárító csoportfőnökségnek;
- c) megszervezi és koordinálja a fegyveres erőktől hazaárulást elkövetett jelentősebb személyek felderítését és a velük szembeni célszerű operatív intézkedések bevezetését a 008/1966. számú miniszteri utasítás alapján;
- d) időközönként elemző, értékelő jelentéseket készít az ellenséges elhárító szervek hazánk ellen végzett tevékenységéről, módszereiről és aktív intézkedéseket hajt végre erőinek dezorganizálására.

18. A BM. III/I-8. és III/I-9. Osztály feladata:

- a) a hírszerző munka biztonságosabb végzése, valamint a hírszerzési feladatoknak rendkívüli helyzetben is folyamatos biztosítása céljából meghatározott kapitalista országokban illegális rezidentúrákat hoznak létre;
- b) biztosítják az illegális hírszerző tisztek és munkatársak magas színvonalú felkészülését, telepítését és a hírszerzés feladatainak megfelelő foglalkoztatását;
- c) biztosítják az illegális hírszerző tisztek és munkatársak fedésének célszerű dokumentálását;
- d) az operatív osztályok igényei szerint megfelelő okmányokat biztosítanak a végrehajtandó külföldi akciókhoz.

19. A BM. III/I-10. Osztály feladata:

- a) végzi a hírszerző munkára alkalmas jelöltek felkutatását, huzamosabb időn keresztül folytatott tanulmányozás, sokoldalú ellenőrzés alapján biztosítja a hírszerzői utánpótlás általános és időről időre kialakuló konkrét igényeit;
- b) biztosítja a hírszerző állomány iskoláztatását, a szakmai és idegen nyelvi kiképzői munka elvi, gyakorlati szervezését. Szakirányítást gyakorol a hírszerző iskola felett. Módszertani elemző munkát végez a hírszerző munkában alkalmazandó új módszerek kutatása, elterjesztése érdekében;
- c) a hírszerzés osztályvezetőivel szoros együttműködésben figyelemmel kíséri a káderek fejlődését az esetleges rendellenességek idejében való észlelése, a szükséges intézkedések (ellenőrzések, prevenciók stb.) megtétele céljából;
- d) figyelemmel kíséri, segíti, ellenőrzi a káderfejlesztési tervek elkészítését, végrehajtását és szükség esetén módosításra tesz javaslatot;
- e) megszervezi a hírszerzés állományának speciális nyilvántartását és biztosítja annak folyamatos vezetését.

Az osztály a BM. személyügyi szerveivel összehangoltan végzi munkáját, érvényesítve a kádermunka valamennyi területén a BM. személyzeti munkájának elveit.

20. A BM. III/I-11. Osztály feladata:

- a) a fő ellenség elleni hírszerző munkát végzi a rendelkezésre álló eszközökkel (hírszerző pontok, társadalmi rezidentúrák) harmadik országokban;
- b) felderíti és megakadályozza a nem rezidenturális területeken működő magyar külképviseleti szervek és kolóniák tagjai elleni provokációs kísérleteket. Operatív úton biztosítja az MNK objektumainak védelmét;
- c) a területi hírszerző osztályokkal együttműködve instrálja és koordinálja a hazai bázison folyó (SZT-állományúak, valamint a megyei, budapesti szervek) hírszerző tevékenységét.

21. A BM. III/I-12. Osztály feladata:

A vonatkozó parancsok és utasítások alapján biztosítja a Csoportfőnökség titkos ügykezelési, pénzügyi, anyagi, rejtjelzői, futár-összeköttetési, valamint az operatív nyilvántartási, az ügyeleti szolgálattal kapcsolatos és az egyéb igazgatási feladatokat végrehajtását.

22. A BM. III/I-13. Osztály feladata:

- a) a rádión, távgépíron és más eszközökön vett rejtjeles anyagok fejtése. A csoportfőnök által engedélyezett, vagy elrendelt körben fejtési kísérletek és bevizsgálások végzése, új fejtési eljárások kidolgozása. A BM. más szervei által megküldött, operatív érdekeket szolgáló rejtjeles anyagok bevizsgálása és fejtése;
- b) biztosítja a legális és ügynöki forgalom részére a rejtjeleszközök kidolgozását;
- c) ellátja a Belügyminisztérium Országos Rejtjelközpont funkcióit. Irányítja és ellenőrzi a minisztériumok, főhatóságok és más szervek rejtjelző munkáját.

23. A BM. III/I-X. Önálló Alosztály feladata:

- a) gondoskodik a hírszerzés külföldi munkájához szükséges személytelen összeköttetési és hírszerző technikai bázis kialakításáról, az eszközök felhasználásra való előkészítéséről, az eszközöket alkalmazók kiképzéséről;

- b) az összeköttetési csatornákon forgalmazott információk előhívása és megfejtése;
- c) az operatív és műszaki információk, tapasztalatok elemzése alapján kidolgozza a hírszerző technikai bázis fejlesztéséhez szükséges követelményeket;
- d) a hírszerző technikai bázis fejlesztése területén együttműködik a Műszaki Fejlesztési Csoportfőnökséggel, valamint a III/V. Csoportfőnökség szerveivel.

24. A BM. III/I-Y. Önálló Alosztály feladata:

- a) a külföldi hírszerző rezidentúrákon a titkos okmányvédelem és beszédbiztonság-technikai rendszer kidolgozása, felszerelése és üzemeltetése, a biztonsági tisztek kiképzése;
- b) az ellenség beépülésére utaló konkrét jelzés esetén technikai felderítést végez;
- c) a biztonságtechnikai bázis fejlesztése területén együttműködik a Műszaki Fejlesztési Csoportfőnökséggel és a III/V. Csoportfőnökséggel.

25. A hírszerző rezidentúrák:

- a) a külföldi, illetve a belföldi rezidentúrák a fedőszervekben, azok fedésével fejtik ki tevékenységüket a csoportfőnök által jóváhagyott és munkatervekben rögzített célkitűzések érdekében. A feladatok tekintetében megkülönböztetünk fő-, irány-, cél- és kisegítő rezidentúrákat, illetve hírszerző pontokat;
- b) feladatuk az operatív elvek és szabályok betartása mellett szervezni az ügynöki operatív munkát, felhasználva a titkos munkatársak lehetőségeit, valamint a rendelkezésükre bocsátott operatív-technikai eszközöket;
- c) a külföldi rezidentúrák a Csoportfőnökség területi és vonalas osztályaival futáron és rejtjelzett táviraton keresztül tartanak folyamatos kapcsolatot.

Az osztályvezetők feladata és jogköre

26. Az osztályvezetők a Csoportfőnökség ügyrendjében meghatározott és a munkatervekben jóváhagyott feladatok végrehajtásáról gondoskodnak. Ennek érdekében mozgósítják a vezetésük és irányításuk alá tartozó alosztályok, rezidentúrák állományát; az operatív alapelvek és szabályok betartása mellett igénybe veszik az operatív eszközöket.

Az alárendelt egységek eredményes tevékenysége érdekében:

- a) irányítják és ellenőrzik az osztály — ezen belül az alosztályok — munkáját;
- b) rendszeresen beszámoltatják az alárendelt egységek vezetőit, beosztottait, illetve az osztály feladatait bel- és külföldön ellátó SZT-állományú beosztottakat;
- c) ellenőrzik a munkatervek, parancsok és utasítások végrehajtását, az operatív, konspirációs és pénzügyi szabályok betartását;
- d) figyelemmel kísérik és elemzik a munkaterület operatív helyzetét, a jelentősebb változásokról előljáróiknak jelentést tesznek;
- e) biztosítják a szakmai munka módszereinek állandó fejlesztését és színvonalának, hatékonyságának emelését;
- f) megszervezik a munkaterületükhöz tartozó rezidensek beszámoltatását;
- g) a közvetlen vezetésük alá rendelt hazai és külföldi egységek munkájáról, helyzetéről előljáróiknak rendszeresen beszámolnak, a fontosabb és rendkívüli eseményekről azonnal jelentést tesznek;
- h) biztosítják a külföldi, illetve belföldi szolgálatra kerülő rezidensek és beosztott hírszerző tisztek felkészítését, megszervezik és ellenőrzik annak végrehajtását;
- i) fejlesztik az operatív munka színvonalát, növelik eredményességét, ennek érdekében javaslataikat — amennyiben ezek megvalósítása hatáskörüket meghaladja — szolgálati úton a csoportfőnöknek felterjesztik;

- j) engedélyezésre felterjesztik mindazon terveket, illetve javaslatokat, amelyeknek jóváhagyása a jelen ügyrendben meghatározottak szerint felsőbb parancsnoki hatáskörbe tartoznak;
- k) fejlesztik — a pártszervezetek segítségével támaszkodva — a személyi állomány politikai, erkölcsi, szakmai és fegyelmi állapotát;
- l) gondoskodnak a beosztott vezetők és állomány megfelelő tájékoztatásáról, feladataik meghatározásáról.

27. Az osztályvezetők jogosultak:

- a) az alosztályok éves munkaterveit, az előjárói hatáskörbe nem vont operatív intézkedési terveket és javaslatokat jóváhagyni;
- b) minden olyan ügyben, melyek nem tartoznak előjárói hatáskörbe, önállóan kezdeményezni és intézkedni;
- c) magyar állampolgárságú hálózati személyeket operatív feladatok végrehajtása érdekében kapitalista országba utaztatni;
- d) a BM. társszervek azonos szintű vezetőivel levelezni, illetve személyesen koordinálni, a munkatervükben meghatározott feladatok eredményessége érdekében velük esetenként közös feldolgozó munkát kezdeményezni;
- e) a társ-csoportfőnökségek által állambiztonsági feladatok végzése céljából utaztatott ügynökök feladattervét véleményezni, illetve számukra kiegészítő feladatokat meghatározni;
- f) más minisztériumok főosztályvezetőivel, illetve kijelölt képviselőivel személyes kapcsolatot tartani, a hatáskörükbe utalt kérdésekben őket a szükséges mértékben tájékoztatni;
- g) a rezidentúráknak küldendő futárutasításokat, illetve táviratokat aláírni;
- h) a szolgálati előjárók előzetes tájékoztatása mellett munkaértekezleteket tartani.

28. Az osztályvezetők engedélyezik:

- a) a belföldi magyar állampolgárságú titkos munkatársak, titkos megbízottak és ügynökök, valamint „K”- és „T”-lakásgazdák, levelezőcím-tulajdonosok beszervezését, kizárását, pihentetését, csoportfőnökségen belül történő átadását;
- b) operatív dossziék (objektum, személyi, rendkívüli események) megnyitását, lezárását, irattározását, átminősítését és csoportfőnökségen belüli átadását;
- c) a titkos operatív eszközöknek (környezettanulmány, külső figyelés, „K”-ellenőrzés, operatív-technikai eszközök stb.) parancsok és utasítások által meghatározott esetekben és mértékben való alkalmazását;
- d) felderített ellenséges személyek nyilvántartásba vételét;
- e) beosztott alosztályvezetők és rezidentúrán dolgozó beosztottak évi szabadságát, illetve eltávozását.

Vegyes rendelkezések

29. A Csoportfőnökség az állambiztonsági feladatokat a Belügyminisztérium egységes rendszerében, megfelelő koordinációval és közvetlen együttműködéssel köteles végezni. Ennek érdekében az együttműködés konkrét feladatait szükség szerint külön szabályzatokban, tervekben, megállapodásokban kell rögzíteni.

30. A Csoportfőnökség a választott testületek tagjaival, a párt és kormány hatáskörébe tartozó személyekkel szemben állambiztonsági intézkedéseket csak a vonatkozó miniszteri parancsban meghatározott vezetők előzetes hozzájárulásával foganatosíthat.

31. A Csoportfőnökség munkája során a parancsokban, szabályzatokban meghatározott módon nyilvántartási, adattári rendszereket létesít és működtet. Ezen nyilvántartások és adattárak anyagait az állambiztonsági intézkedések során csak a külön szabályokban meghatározott esetekben és módon szabad felhasználni.

32. Az állambiztonsági titkos eszközök és módszerek államtitkot képeznek. Védelmük a Csoportfőnökség valamennyi vezetőjének és beosztottjának kötelessége. A titkos eszközök és módszerek alkalmazásának rendjét, felhasználásának, fejlesztésének módját külön parancsok, utasítások és szabályzatok határozzák meg.

A titkos operatív eszközök útján szerzett adatokat felhasználni csak megfelelő fedéssel szabad.

33. A csoportfőnök az alárendelt szervek vezetőinek egyes jogkörét magához vonhatja, illetőleg jogköröket ruházhat át.

34. Olyan ügyekben, amikor a késedelem veszéllyel jár, intézkedést az ügyrendben erre fel nem jogosított vezetők is foganatosíthatnak. Erről haladéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőknek.

35. A csoportfőnök és helyettesei, valamint az osztályvezetők szervezési, mozgósítási, személyügyi, fegyelmi, anyagi, pénzügyi

(beleértve a „B”- és valutaellátmányt is) és az állománnyal kapcsolatos rendelkezési jogkörüket a vonatkozó parancsok, utasítások és szabályzatok alapján gyakorolják.

36. Jelen ügyrend megjelenésével lép hatályba. Egyidejűleg a 67-1007/1968. szám alatt kiadott ügyrend érvényét veszti.

Budapest, 1972. május 30.

RAJNAI SÁNDOR s.k.

rendőr vezérőrnagy,
főcsoportfőnök-helyettes

TARTALOMJEGYZÉK

I. fejezet	
A Belügyminisztérium III/I. Csoportfőnöksége	5
II. fejezet	
A Csoportfőnökség feladata	7
III. fejezet	
A Csoportfőnökség eszközei és módszerei	8
IV. fejezet	
A csoportfőnök feladata és jogköre	10
V. fejezet	
A csoportfőnök-helyettesek feladata és jogköre	13
VI. fejezet	
A Csoportfőnökség szerveinek feladata	14
VII. fejezet	
Az osztályvezetők feladata és jogköre	20
VIII. fejezet	
Vegyes rendelkezések	23

38-28/5/1972.

Herczeg Miklós

A Belügyminisztérium
III/II. Csoportfőnökség
ÜGYRENDJE

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

A MINŐSÍTÉS MEGSZÚNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. § (2)
bekezdésére figyelemmel.

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

38-28/5/1972.

Jóváhagyom:

RÁCZ PÁL s. k.

rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

A Belügyminisztérium
III/II. Csoportfőnökség
ÜGYRENDJE

I. fejezet

A Belügyminisztérium III/II. Csoportfőnöksége

1. A BM. III/II. Csoportfőnökség (a továbbiakban: Csoportfőnökség) kémelhárító szerv. Munkáját a Belügyminisztérium és a III. Főcsoportfőnökség ügyrendje, a belügyminiszter, illetve állambiztonsági helyettesének parancsai és utasításai alapján végzi.

2. A Csoportfőnökség sajátos eszközeivel és módszereivel — szoros együttműködésben a III. Főcsoportfőnökség és a BM. más szerveivel, testületeivel — teljesíti az állam biztonságának védelméből ráháruló feladatokat. Feladatai ellátásában együttműködik az állami és társadalmi szervekkel. Támaszkodik a Magyar Népköztársasághoz hű állampolgárokra.

A BM-szervek közötti szerződések és megállapodások alapján, a vonatkozó rendelkezések betartásával, együttműködik és folyamatos kapcsolatot tart a baráti szocialista országok társ-szerveivel.

3. A Csoportfőnökséget a III. főcsoportfőnök első helyettese, az állambiztonsági miniszterhelyettes közvetlen alárendeltségében, mint egyszemélyi felelős vezeti.

4. A Csoportfőnökség munkája eredményességének és üttőképességének alapvető feltétele a párt politikájának a tevékenységében való megvalósítása, valamint a társadalompolitikai követelmények alkalmazása a gyakorlati munkában.

A parancsnokok kötelesek gondoskodni a személyi állomány eszmei, politikai egységéről, a politikai és szakmai felkészültség állandó emeléséről, a szilárd katonai és szolgálati fegyelem, a magas fokú erkölcsi állapot megteremtéséről. Ennek érdekében szorosan együttműködnek a IV. Főcsoportfőnökség illetékes szervével, valamint a III. Főcsoportfőnökség Személyzeti Osztá-

lyával. A parancsnokok a vonatkozó párthatározatok alapján kötelesek együttműködni a Csoportfőnökség pártszerveivel.

5. A Csoportfőnökség szervei:

- III/II-1. Osztály (amerikai hírszerző szervek);
- III/II-2. Osztály (nyugatnémet hírszerző szervek);
- III/II-3. Osztály (NATO hírszerző szervek);
- III/II-4. Osztály (egyéb hírszerző szervek);
- III/II-5. Osztály (határon túli operatív intézkedések);
- III/II-6. Osztály (a népgazdaság kiemelt területeinek preventív biztosítása);
- III/II-7. Osztály (nemzetközi kapcsolatok, államtitok-védelem, külkereskedelem);
- III/II-8. Osztály (idegenforgalom, kutatás-körözés);
- III/II-9. Osztály (elemzés, értékelés, tájékoztatás);
- III/II-10. Osztály (nemzetközi együttműködés, harmadik országos elhárítás);
- III/II-11. Osztály (OHK, Titkárság);
- szakirányítás szempontjából a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai.

II. fejezet

A Csoportfőnökség feladata

6. A Csoportfőnökség fő feladata a Magyar Népköztársaság védelme az ellenséges hírszerző szervek tevékenységével szemben, annak megelőzése, felderítése, megszakítása, leleplezése az ügyrendben biztosított nyílt, vagy titkos operatív eszközök és módszerek alkalmazása útján.

Ezen feladatának teljesítése érdekében a Csoportfőnökség:

- a) operatív intézkedésekkel felderíti és operatív úton ellenőrzi az ellenséges hírszerző szervek MNK ellen dolgozó hazai és külföldi egységeinek, fedőszerveinek (objektumainak) tevékenységét, valamint bizalmas nyomonozást folytat azok hivatásos beosztottjai és ügynöksége ellen;
- b) operatív ellenőrző, kutató munkát végez az idegenforgalom és általában a nemzetközi érintkezés területein, a magyar és szovjet katonai objektumok környékén, az amnesztiával hazatértek és a lakosság egyéb olyan csoportjai körében, amelyek az ellenséges szervek ügynöki bázisául szolgálhatnak;
- c) megszervezi a hadiipar, a biztonsági és katonai szempontból fontos közlekedési, hírközlési, valamint a kiemelt objektumok, az államtitkok, a Külügyminisztérium, a Külkereskedelmi Minisztérium és legfontosabb intézményeik preventív állambiztonsági védelmét;
- d) aktív intézkedéseket foganatosít, akciókat szervez az ellenséges hírszerző szervek tevékenységének mélyreható felderítése, terveinek keresztezése, erőik dezorientálása és a közvélemény előtti leleplezése céljából;
- e) biztosítja az államtitok-védelem irányításából és ellenőrzéséből fakadó feladatok teljesítését a társszervekkel és az országos hatáskörű szerveknél.

A Csoportfőnökség szervei kémelhárító feladatuk végrehajtásában a III. Főcsoportfőnökség társszerveivel kölcsönösen egymásra utaltak.

A Csoportfőnökség határon túli feladatainak végrehajtása során, valamint a hírszerzésnek a külföldi operatív bázisok létrehozásában nyújtott segítségével szorosan együttműködik a III/I. Csoportfőnökséggel; az elhárítási területén észlelt és a belső reakció elhárító szerv hatáskörébe tartozó ellenséges tevékenység esetében a III/III. Csoportfőnökséggel; honvédelmi érdekek, katonai objektumok környezetének védelme, hadgyakorlatok, szállítások operatív biztosításában, valamint a minisztériumok és főhatóságok katonai főosztályainak, osztályainak operatív védelme érdekében a III/IV. Csoportfőnökséggel; az ügyek realizálásával, valamint azok további operatív hasznosításával összefüggő kérdésekben a III. Főcsoportfőnökség vizsgálati szervével.

A vonatkozó parancsoknak, rendelkezéseknek megfelelően kölcsönös és közvetlen együttműködést alakít ki a BM. társszerveivel a kémelhárítási feladatok hatékonyabb teljesítése érdekében.

III. fejezet

A Csoportfőnökség eszközei és módszerei

7. A Csoportfőnökség szervei feladataik teljesítése során jogosultak a szocialista törvényesség elveinek betartásával a vonatkozó jogszabályokon alapuló nyílt és titkos eszközöket, módszereket alkalmazni. Ezek alapvetően a következők:

- a) szervezett titkos együttműködés létesítése magyar és külföldi állampolgárokkal;
- b) konspirált és találkozási lakások szervezése;
- c) figyelés alkalmazása;
- d) konspirált környezettanulmány készítése;
- e) postai küldemények titkos ellenőrzése;
- f) titkos kutatás, előállítás foganatosítása;
- g) operatív-technikai eszközök alkalmazása;
- h) operatív nyilvántartások, adattárak vezetése;
- i) büntetőeljárás kezdeményezése és bizalmas nyomozás folytatása;
- j) magyar, vagy külföldi állampolgárok által elkövetett bűncselekmények, szabálysértések ügyében folyamatba tett, vagy eljárás alá vont ügyeknek állambiztonsági operatív érdekből történő megszüntetése, hasznosítása;
- k) az ellenséges tevékenységet folytató csoportok mélyreható felderítése és tényleges szándékuknak, illetve tevékenységük méreteinek megállapítása és felszámolása érdekében a tevékenység egyes résztvevőinek „visszafordítása”, vonalaikba hálózati úton történő „beépülés”, „játszmák” kezdeményezése;
- l) az ellenség aknamunkájának zavart keltő dezinformációk útján történő akadályozása, felszámolása;
- m) a lakossággal közvetlen kapcsolatban álló fegyveres és polgári szervek, intézmények és objektumaik operatív intézkedés fedése céljából történő felhasználása, az ott kialakult szabályok és kötelmek betartásával (kivéve a párt- és társadalmi szerveket);

- n) a 7. k) alpontban megjelölt célból az ellenséges csoport, vagy szerv vonalaiba hivatásos állományú beosztottal történő „beépülés”, „játszma” kezdeményezése;
- o) a Csoportfőnökség hivatásos állománya egyes tagjainak polgári fedéssel „SZT”-állományban történő foglalkoztatása;
- p) operatív célból fedőigazolványok és más okmányok felhasználása.

8. A Csoportfőnökség szervei feladataik teljesítése során módszeresen építenek az állam biztonságát közvetlenül segítő állampolgárok széles körű támogatására.

- a) A vezetők, vagy az azzal megbízott beosztottak hivatalos kapcsolatot tartanak a munkakörükkel összefüggő szervek és objektumok vezetőivel, tájékoztatják őket az állambiztonságot érintő negatív jelenségekről és igénylik segítségüket.
- b) Az önkéntesség szigorú betartásával kialakítják azoknak a társadalmi kapcsolatoknak a körét, akik elengedhetetlen segítőtársak a feladatok végrehajtásában.
- c) A lakosság kémtevékenység, vagy államtitoksértés gyanújára utaló bejelentéseit (a névteleneket is) körültekintően ellenőrzik és vizsgálják ki. Azok tapasztalatait az állambiztonsági munkában hasznosítják.

IV. fejezet

A csoportfőnök feladata és jogköre

9. A csoportfőnök felelős a hatáskörébe utalt feladatok végrehajtásáért, a Csoportfőnökség személyi állományának politikai, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harckészültségéért, valamint a Csoportfőnökség anyagi, technikai állapotáért.

Irányítja és ellenőrzi a Csoportfőnökség központi osztályait, valamint a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályait.

Ennek kapcsán a kémelhárító szerv egészét, vagy egyes szerveit érintő parancsokat, utasításokat, szabályzatokat ad ki és hagy jóvá. A III. Főcsoportfőnökség, vagy a BM. más szerveit is érintő állambiztonsági feladatok teljesítésére, az illetékes csoportfőnökkel történt egyeztetés alapján, közös utasítás kiadására jogosult.

Az operatív helyzet, az ellenség tevékenységére vonatkozó adatok, valamint a Csoportfőnökség központi osztályai és a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai által szerzett operatív tapasztalatok, mutatók alapján folyamatosan elemzi és értékeli a kémelhárító munkát. Meghatározza a hálózati operatív munka perspektivikus és közvetlen célkitűzéseit, irányát és az erők megfelelő elosztását.

Az irányítása alá tartozó szervek munkájáról, a feladatok teljesítéséről folyamatosan, az állam biztonságát érintő rendkívüli eseményekről pedig soron kívül jelentést tesz a belügyminiszter állambiztonsági helyettesének.

Tájékoztatja a párt- és állami vezetőket a hatáskörébe utalt és a kémelhárítás munkáját érintő kérdésekről.

10. Jóváhagyásra felterjeszti:

- a) a Csoportfőnökség feladatával, szervezetével, létszámával, ügyrendjével összefüggő, valamint a személyi állományt, a szervek anyagi, technikai ellátottságát érintő azon előterjesztéseket, javaslatokat, melyekben a döntés jogát a vonatkozó rendelkezések a belügyminiszter, illetve a III. főcsoportfőnök hatáskörébe utalják;
- b) a Csoportfőnökség éves operatív tervét, beszámoló jelentését;

- c) a felsőbb párt- és állami szervek választott, vagy kinevezett testületei és tagjai tájékoztatására készült értékelő jelentést, információt, szignalizációt;
- d) az állam biztonságát érintő, magasabb párt- és állami szervek által hozott döntések, határozatok, jogszabályok módosítását, vagy újabbak kiadását célzó előterjesztéseket;
- e) a baráti országok kémelhárító szerveivel tervezett fontosabb megállapodások és szerződések tervezetét, valamint az azokban vállalt kötelezettségek végrehajtásáról készült jelentéseket, ezen országokba a csoportfőnökhelyettesi szintű delegációk kiutazási tervét;
- f) az ellenséges tevékenység irányáról, tendenciáiról és módszereiről, azok figyelemreméltó változásairól szerzett értesüléseket tartalmazó jelentéseket, összefoglalókat;
- g) az ellenséggel szemben tervezett kiemelkedő akciók, dezinformációk terveit, valamint minden fontosabb titkos, vagy nyílt állambiztonsági intézkedés bevezetését:
 - diplomaták beszerzési javaslatát, külképviseleti szervekkel és azok diplomataíval kapcsolatos minden jelentősebb intézkedés akciótervét, amelyek végrehajtása nemzetközi kapcsolatainkra negatív kihatással lehet;
 - az állami, politikai, társadalmi, gazdasági, tudományos és kulturális élet területein dolgozó fontosabb magyar és külföldi személyek beszerzését, illetve ellenük az operatív ellenőrzés, bizalmas nyomozás bevezetését, vagy más operatív akcióval kapcsolatos javaslatot, illetve személyes szabadságukat korlátozó intézkedéseket;
 - jelentősebb ügyekben több megyére kiterjedő csoportok elleni bizalmas nyomozás elrendelésére, ezekben az ügyekben csoportos őrizetbe vételre (5 főnél több személy őrizetbe vételére) készített javaslatot;
 - külföldi állampolgárok esetében — operatív érdekből — politikai menedékjog megadására készített javaslatot;

- leleplezett ellenséges ügynökök büntetőeljárás alól történő kivonására, visszafordítására készített javaslatot;
- h) a kémelhárítás szerveit és feladatait érintő, valamint a kiemelkedően jelentős államellenes bűncselekményekkel kapcsolatos közlemények, kommunikék, nyilatkozatok stb. terveit; a tömegkommunikációs eszközök útján közzendő — az államellenes tevékenységet leleplező és a közvélemény tájékoztatását szolgáló — közleményeket, információkat;
 - i) az ellenséges tevékenység mélyreható felderítése érdekében az ellenséges csoportokba, objektumokba, vagy személyekhez operatív tiszt, vagy a BM. más szervei hivatásos tisztjének bevezetésére vonatkozó javaslatot;
 - j) a szocialista országokban működő rezidentúrák vezetőinek és beosztottjainak kinevezésére, kihelyezésére, illetve rendkívüli esetben való hazarendelésére vonatkozó javaslatot;
 - k) a BM. hivatásos tisztjeivel szemben tervezett állambiztonsági, vagy szabadságkorlátozó intézkedésekre vonatkozó javaslatot, a szükséges mértékben egyeztetve a BM. Belbiztonsági Osztállyal;
 - l) operatív érdekből a köztörvényes bűncselekmények ügyében a büntetőeljárás, a fogva tartás megszüntetését, valamint az amnesztiarendelet alá nem eső hazatért disszidensek büntetőeljárás alól történő mentesítését, bűnügyek átvételét az illetékes főcsoportfőnökkel egyetértésben;
 - m) kizáró ok esetében a fontos, illetve bizalmas munkakörök betöltéséhez szükséges feddhetetlenség igazolására operatív érdekből készített javaslatot;
 - n) baráti állambiztonsági szervek által kért jelentős intézkedések foganatosításának végrehajtási tervét;
 - o) a BM. Nyilvántartó Központ operatív nyilvántartásában levő zárolt anyagokba való betekintési kérelmeket;
 - p) a főkapitányok állambiztonsági helyetteseinek országos értekezletre történő berendelését.

11. Jóváhagyja, engedélyezi:

- a) a magasabb hatáskörbe nem tartozó külföldi és a fontosabb beosztásban dolgozó magyar állampolgárok hálózati beszervezését és kizárását, az ellenséges hírszerző szervek tisztjeinek és ügynökeinek visszafordítását, rezidentúráikba történő beépüléseket, hálózati személyek telepítését és végleges hazarendelését;
- b) játszmás ügyekben dolgozó hálózati személyek foglalkoztatási tervét;
- c) az ellenséges hírszerző szervek megtévesztése céljából készülő dezinformációs anyagok kiadását;
- d) a felsőbb hatáskörbe nem tartozó magyar és külföldi állampolgárok elleni bizalmas nyomozás megindítását;
- e) az általa engedélyezett bizalmas nyomozásokban szükségessé váló valamennyi operatív-technikai eszköz és rendszabály alkalmazását;
- f) a Csoportfőnökség munkatervében szereplő kiemelt ügyekben készült operatív terveket;
- g) az operatív célok megvalósítása érdekében az ellenséges tevékenységgel alaposan gyanúsítható személyek operatív körözését, annak visszavonását, titkos őrizetbe vételét;
- h) az ellenséges tevékenységgel alaposan gyanúsítható személyekkel szembeni szabadságkorlátozó intézkedéseket a III/1. Osztály vezetőjének egyetértésével;
- i) tettenérés esetén, vagy súlyos bűncselekmény megakadályozását célzó halaszthatatlan esetben szabadságkorlátozó intézkedések, vagy más nyomozati cselekmények foganatosítását;
- j) az áruló hálózati személyek elleni büntetőeljárás kezdeményezését;
- k) ügyek, hálózati személyek és „K”-lakások átadását, átvételét a III. Főcsoportfőnökség szervei részére;
- l) egyes operatív akciók végrehajtásánál, rendkívüli események elhárítása során a Csoportfőnökség állománya

50⁰/₀-ának felhasználását, illetve 48 óra időtartamra készütségbe helyezését;

m) a Csoportfőnökség osztályainak munkaköri szabályzatát;

n) a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai vezetőinek országos értekezletre történő berendelését.

A csoportfőnök-helyettesek feladata és jogköre

12. A csoportfőnök-helyettesek felelősek a hatáskörükbe utalt szervek ügyrendben meghatározott feladatainak irányításáért, illetve ellenőrzéséért.

A szakirányításuk alá tartozó szervek feladatait országos hatáskörrel irányítják és ellenőrzik.

A Csoportfőnökséget a csoportfőnök távollétében — teljes jogkörrel — első helyettese vezeti.

13. Jóváhagyásra, engedélyezésre felterjesztik:

- a) a csoportfőnök, illetve a magasabb parancsnokok döntési jogkörébe tartozó javaslatokat, összefoglalókat, a fontosabb operatív intézkedésekkel összefüggő előterjesztéseket, vagy azok végrehajtásával kapcsolatos jelentéseket, a hatáskörükhöz tartozó szervek folyamatos munkájáról készült beszámolókat, valamint a rendkívüli eseményeket, melyeket soron kívül is tartoznak jelenteni;
- b) az illetékességükhöz tartozó szervek munkáját érintő jogszabály-, miniszeri, vagy miniszterhelyettesi parancs-, utasítás- és szabályzat-, illetve csoportfőnöki utasítás-tervezeteket és azok módosítását célzó előterjesztéseket, javaslatokat.

14. Jóváhagyják, engedélyezik:

- a) a szakirányításuk alá tartozó szervek terveit, intézkedéseit, az operatív feladatok teljesítése során, vagy annak érdekében keletkezett előterjesztéseket, értékeléseket és javaslatokat, valamint azoknak a döntést igénylő feladatoknak a tervét, amelyeknek a központi osztályok, vagy a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai kötelezettségeinek teljesítésében kiemelkedő fontosságú van;
- b) a csoportfőnök-helyettesek a szakirányításuk alá tartozó feladatkörökben és munkaterületeken — a hatáskörükbe utalt kérdésekben — a csoportfőnök jogkörét gyakorolják. Intézkedéseikért és döntéseikért a csoportfőnöknek tartoznak felelősséggel, beszámolási kötelezettséggel.

VI. fejezet

A Csoportfőnökség szerveinek feladata

15. A csoportfőnök, helyettesei és a központi osztályok vezetői a hatáskörükbe utalt operatív feladatok irányítása, segítése, ellenőrzése tekintetében országos hatáskörrel rendelkeznek és felelősséggel tartoznak.

A Csoportfőnökség szervei a kémelhárító tevékenység legéből fakadóan egymásra utaltak. Kötelesek egymással szorosan, szervezeten együttműködni, feladataik eredményes teljesítéséhez egymásnak kölcsönösen segítséget nyújtanak.

A Csoportfőnökség szervei a választott testületek tagjaival, a párt és a kormány hatáskörébe tartozó személyekkel szemben állambiztonsági intézkedéseket csak a vonatkozó miniszteri parancsban meghatározott vezető előzetes hozzájárulásával fogathatnak.

16. A BM. III/II-1. Osztály:

az Amerikai Egyesült Államok és egyes latin-amerikai országok hírszerző szerveinek elhárítását végzi.

17. A BM. III/II-2. Osztály:

az NSZK és Ausztria hírszerző szerveinek elhárítását folytatja.

18. A BM. III/II-3. Osztály:

a többi európai NATO- (és semleges) ország, valamint Törökország hírszerző szerveinek elhárításával foglalkozik.

19. A BM. III/II-4. Osztály:

a közel- és távol-keleti országok hazánk ellen tevékenykedő hírszerző szervei, a nemzetközi cionizmus, valamint a harmadik világhoz tartozó országok ösztöndíjasai körében ellenséges tevékenységet folytatók elhárítását végzi.

20. Az ellenséges hírszerző szervekre specializált, vonalas elv alapján támadó munkát végző III/II-1., III/II-2., III/II-3. és III/II-4. Osztály feladatai:

a) a fejlett tőkésországok külképviseletei ellenséges tevékenységének, valamint egyéb legális fedésű reziden-

- túrák és hírszerzők, ügynökök felderítése, ellenőrzése, tevékenységük leleplezése és korlátozása;
- b) az illegális rezidenttúrák, hírszerzők és ügynökeik felkutatása (felderítése), ellenőrzése, tevékenységük leleplezése, korlátozása és megszakítása;
 - c) hazai bázisról támadó intézkedések végrehajtása, operatív játszmák kezdeményezése, folytatása, akciók végrehajtása;
 - d) a kémkedési ügyek országos hatáskörű bizalmas nyomozása, illetve a központi osztályok és a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai kémügyekben folytatott bizalmas nyomozati munkájának irányítása és segítése;
 - e) az ellenséges hírszerző szervek szervezeteinek, módszereinek, alkalmazott eszközeinek tanulmányozása és naprakész ismeretének biztosítása.

21. A BM. III/II-5. Osztály:

a határon túli operatív intézkedéseket hajtja végre.

A központi osztályokkal és a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályaival szoros együttműködésben, azok adataira, jelzéseire és hálózataira, valamint hazai és határon túli bázisaira támaszkodva, a III/I. Csoportfőnökség illetékes osztályaival egyeztetett intézkedésekkel látja el feladatait:

- a) az ellenséges hírszerző szervek — nyugat-németországi, ausztriai és olaszországi — objektumainak, hírszerzőinek és ügynökeinek felderítését, ellenőrzését végzi;
- b) végrehajtja és koordinálja a Csoportfőnökség más szerveinek munkáját elősegítő határon túli intézkedéseket és akciókat;
- c) beépül az ellenséges hírszerző szervek közvetlenül hazánk ellen tevékenykedő részlegeinek apparátusába, ügynöki hálózatába, játszmákat kezdeményez;
- d) a megszerzett adatokat és jelzéseket — ellenőrzés és feldolgozás céljából — a kémelhárítás illetékes osztályainak rendelkezésére bocsátja;
- e) szükség szerint koordinálja a Csoportfőnökség központi osztályai, valamint a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai által kezdeményezett ügynöki utaztatásokat.

22. A BM. III/II-6. Osztály:

a kiemelt népgazdasági ágazatok preventív védelmét végzi:

- a) megszervezi a hadiipar, a biztonsági és katonai szempontból fontos közlekedési, hírközlési objektumok és más kiemelt területek védelmét, valamint a minisztériumok és főhatóságok katonai főosztályainak operatív biztosítását, mely feladatok végrehajtása során a szükséges mértékben együttműködik a III/IV. Csoportfőnökség illetékes szerveivel;
- b) felderíti a hatáskörébe utalt területeken az ellenséges hírszerzőket és ügynököket, biztosítja az operatív támadó munka feltételeit, feldolgozást folytat, intézkedéseket tesz az ellenséges tevékenység megelőzésére és megszakítására;
- c) az ellenséges tevékenység kiszűrése érdekében operatív kutatómunkát végez a népgazdaság ágazatainak nemzetközi érintkezési területein;
- d) szervezi a kormányzati utazások, katonai szállítások operatív védelmét;
- e) országosan összefogja, segíti és ellenőrzi a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályainak azonos jellegű munkáját.

23. A BM. III/II-7. Osztály:

a nemzetközi gazdasági érintkezés területeinek preventív biztosítását és az államtitok védelmét végzi:

- a) felderíti a nemzetközi gazdasági érintkezések — külkereskedelem, műszaki együttműködés, külföldi munkavállalás — hatáskörébe utalt területein az ellenséges hírszerzőket és ügynököket, biztosítja e területek preventív, állambiztonsági védelmét és az operatív támadó munka feltételeit;
- b) országos hatáskörrel koordinálja a BM-szervek államtitok-védelemmel, valamint a szocialista nemzetközi gazdasági együttműködés szervezeteinek állambiztonsági védelmével kapcsolatos munkáját, az állami szervezetknél — hatósági jogkörben — ellenőrzi az államtitok-védelmi jogszabályok betartását.

24. A BM. III/II-8. Osztály:

kutatást, ellenőrzést, körözést folytat az ellenséges hírszerzők és ügynökeik felderítése céljából:

- a) az amnesztiával hazatértek között ügynököket kutat fel, e célból operatív ellenőrzés alatt tartja a menekült-táborokat;
- b) felderíti, leleplezi, megszakítja az idegenforgalom fedésével folytatott ellenséges tevékenységet a rendelkezésre álló lehetőségek (FEP-ek, vám, bel- és külföldi utazási irodák stb. operatív ellenőrzése) felhasználásával;
- c) a területileg illetékes kémelhárító szervek szakirányításával és az érdekelt katonai elhárító szervekkel szoros együttműködve szervezi, biztosítja a magyar és szovjet katonai objektumok környezetének védelmét, részt vesz a hadgyakorlatok operatív biztosításában;
- d) felkutatja az ellenséges hírszerző szervekkel titkos összeköttetést tartó ismeretlen bűnelkövetőket;
- e) irányítja a KKA Értesítőben szereplő beutazó külföldiekkel szembeni operatív munkát;
- f) országosan koordinálja, segíti és ellenőrzi a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályainak azonos jellegű feladatait, munkáját;
- g) a III. Főcsoportfőnökség más szervei, valamint a szocialista országok által kért és hatáskörébe utalt ügyekben operatív intézkedéseket hajt végre.

25. A BM. III/II-9. Osztály:

a Csoportfőnökség értékelő és tájékoztató szerve:

- a) tájékoztatja a csoportfőnököt és a magasabb parancsnokokat a szervek által megszerzett jelentősebb értesülésekről;
- b) elemző, értékelő tevékenységet végez, átfogó jelentéseket, előterjesztéseket készít az ellenséges tevékenység iránya, módszere stb. területén szerzett operatív tapasztalatok felhasználásáról, a csoportfőnök által meghatározott, valamint a III. Főcsoportfőnökség munkatervében szereplő, a kémelhárítás területeit érintő témákban;

- c) feldolgozza az információkat a csoportfőnöki szintű koordináció céljaira a társszervek; egyéb szervek és a baráti szervek részére, időszakonként értékeli a baráti kémelhárító szervekkel kötött megállapodások végrehajtását;
- d) megszervezi az információcserét és koordinációt a Csoportfőnökség szervei, illetve a Csoportfőnökség és a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai között; a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai által feldolgozásra javasolt (új) ügyek, jelzések elemzését, esetleges kiegészítését és véleményezését végzi;
- e) operatív értékű adatokat gyűjt, rendszerez és tárol a gépi adatfeldolgozó rendszerekbe;
- f) kódolja a kémelhárítási operatív intézkedéseket és az ellenséges tevékenységre vonatkozó információkat, ellenőrzi a területi osztályok ilyen jellegű munkáját;
- g) játszmás ügyekhez szükséges dezinformációs adatokat állít össze;
- h) kezdeményezi és összefogja a kémelhárítási propagandatevékenységet.

26. A BM. III/II-10. Osztály:

a szocialista országokban levő magyar kolóniák biztosítását végzi a baráti állambiztonsági szervekkel együttműködve, felderíti és megakadályozza az ellenséges hírszerző szervek e téren folytatott harmadik országos tevékenységét:

- a) szervezi a szocialista országokba tartós jelleggel kihe-lyezett magyar állampolgárok körében a kémelhárító munkát, a fogadó országban fedéssel működő ellenséges rezidentúráknak hazánk és más szocialista ország ellen irányuló ügynöki tevékenysége felderítését, leleplezését, e feladatokat a kémelhárítás adott országban levő bázisairól, a baráti állambiztonsági szervekkel együttműködve végzi;
- b) felderíti, megakadályozza az ellenséges hírszerző szervek illegális rezidentúráinak és ügynökeinek a szocialista országok területéről hazánk és a baráti szocialista országok ellen folytatott harmadik országos ellenséges

tevékenységét, vonalas elv alapján, az ilyen jellegű kémügyekben a bizalmas nyomozati munkát országosan irányítja és segíti;

- c) ellátja a KÜM, a KKI, valamint a szocialista országokban működő külképviselteinken a diplomáciai szolgálatunk operatív, az államtitkok preventív állambiztonsági védelmét.

27. A BM. III/II-11. Osztály:

- a) a rendelkezésre álló híreszközökkel elősegíti az idegenforgalom felhasználásával folytatott ellenséges tevékenység elhárításának és más gyors intézkedések igénylő kémelhárítási feladatok magas szintű központi irányítását és koordinálását;
- b) átveszi a megyei rendőrfőkapitányságok, a FEP-ek és más szervek által küldött, kémelhárítási szempontból intézkedést igénylő jelentéseket, jelzéseket, amelyeket a hatáskörileg illetékes szerv vezetőjének továbbít;
- c) végrehajtja az arra illetékes szervek által továbbított határfigyelők elrendelését a FEP-ek útján, visszajelentés után gondoskodik az elrendelést kérő szerv értesítéséről, tájékoztatásáról és a határfigyelők visszavonásáról;
- d) végzi a Központi Kémelhárítási Adattár értesítési rendszeréből adódó feladatokat;
- e) operatív akcióközponti minőségében biztosítja a hírösszeköttetést, az akciót irányító parancsnok utasításainak továbbítását;
- f) sürgős esetben biztosítja a BM. III. Főcsoportfőnökség, valamint a BM. más központi és területi szervei között a soron kívüli távbeszélő- és rejtjeles távgépíró-összeköttetést, illetve a közlemények adását, vételét;
- g) a BM. Központi Panaszirodától érkező, a III/II. Csoportfőnökség területét érintő bejelentéseket, panaszokat koordinálja, szóbeli bejelentés esetén gondoskodik a személy meghallgatásáról;
- h) ellátja a BM. III/II. Csoportfőnökség állandó ügyeleti szolgálatával járó feladatokat;

- i) vezeti a Csoportfőnökség operatív nyilvántartását, ennek helyzetéről időszakos jelentéseket és statisztikákat készít;
- j) ellenőrzi a Csoportfőnökség szerveinél a TŰK-, a konspirációs és biztonsági szabályok betartását;
- k) megtervezi a szervek operatív munkájához szükséges anyagi, pénzügyi eszközöket, „B”- és valutaellátmányt és felhasználási nyilvántartást vezet;
- l) gondoskodik a teljes személyi állományt érintő akciók, riadók, lövészetek, sportfoglalkozások stb. anyagi, technikai és szervezési előkészítéséről, lebonyolításáról;
- m) szervezi és ellenőrzi a személyi állomány szakmai továbbképzését;
- n) végzi mindazokat a feladatokat, amelyek a Csoportfőnökség ügyintézésével, a személyi (nyílt és SZT-) állomány szociális ügyei intézésével kapcsolatosak.

VII. fejezet

Az osztályvezetők feladata és jogköre

28. Az osztályvezetők felelősek a hatáskörükbe utalt feladatok végrehajtásáért, osztályuk személyi állományának politikai, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harckészültségéért.

Az alárendelt egységek eredményes tevékenysége érdekében:

- a) megszervezik a miniszter, a főcsoportfőnök és a csoportfőnök (helyettesei) parancsainak, utasításainak végrehajtását, szervezik, irányítják és ellenőrzik (közvetlenül, illetve az alosztályvezetők útján) az egyes osztályok munkáját;
- b) biztosítják az ellenséges tevékenységet kifejtő személyek felderítését, feldolgozását, leleplezését, az elhárítási területükhöz tartozó ellenséges hírszerző szervek tevékenysége irányának, módszereinek stb. naprakész ismeretét és elemző értékelését;
- c) személyesen irányítják az egyes alosztályok legfontosabb — a Csoportfőnökség évi munkatervében szereplő — ügyeinek feldolgozását, az operatív kombinációk és intézkedések kidolgozását, részt vesznek a jelentősebb akciók, intézkedések végrehajtásában, hálózati beszervezéseken;
- d) felelősek a vonalukhoz, illetve a szakterületükhöz tartozó, a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályain folyó ügyfeldolgozó munkáért, valamint a kutató, szűrő és egyéb preventív intézkedések megszervezéséért, a hatáskörükbe utalt kérdésekben és mértékben végzik a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályainak szakirányítását és ellenőrzését;
- e) elhárítási területük operatív helyzetéről, feladataik teljesítéséről, a Csoportfőnökség éves munkatervében szereplő ügyekben történt előrehaladásról, ügyek keletkezéséről folyamatosan, fontosabb intézkedések eredményéről, rendkívüli eseményekről soron kívül jelentést tesznek elöljáróiknak, utasítások, parancsok, jogszabályok kiadását kezdeményezik;

- f) gondoskodnak arról, hogy az elhárítási területükön észlelt, de a Csoportfőnökség más osztályát, vagy más belügyi szervet érintő ellenséges tevékenységről az illetékes szerv időben és folyamatosan tudomást szerezzen;
- g) kapcsolatot tartanak a hatáskörükbe tartozó objektumok, intézmények vezetőivel és részükre — a konspiráció betartásával — az objektumok, intézmények védelme érdekében, a hatáskörükbe utalt kérdésekben szóbeli információt, felhatalmazás alapján írásos tájékoztatást adhatnak.

29. Jóváhagyásra felterjesztik:

- a) osztályuk munkaköri szabályzatát, évi beszámoló jelentését, éves munkatervét;
- b) a magasabb parancsnoki jogkörbe tartozó külföldi és magyar állampolgárságú személyek beszerzésére, valamint bizalmas nyomozás beindítására vonatkozó javaslatokat, az elhárításuk alá tartozó területek, személyek elleni operatív feldolgozó, szűrő és védelmi munka érdekében akciók, játszmák, operatív kombinációk terveit, valamint az ezekben alkalmazásra kerülő operatív-technikai eszközök bevezetésére vonatkozó javaslatokat;
- c) a „K”-lakások létesítésére vonatkozó javaslatokat.

30. Jóváhagyják, engedélyezik a jogkörükbe utalt esetekben:

- a) a magyar állampolgárságú személyek hálózati beszerzését, kizárását, ezen személyek kiutaztatását;
- b) a külképviseleti szervek beosztottjai, külföldi állampolgárok, továbbá ellenséges tevékenységgel gyanúsítható személyek ellenőrzését és hálózati operatív feldolgozását;
- c) az operatív dossziék nyitását, lezárását, átminősítését és Csoportfőnökségen belüli átadását;
- d) személyek ügyében a 3/a. rendszabály, valamint a „K”-ellenőrzés és a környezettanulmány alkalmazását, illetve bevezetését, hálózati beszerzés és beszámoltatás esetében a 3/e. rendszabály egyszeri alkalmazását;

- e) a „T”-lakások szervezését;
- f) az alárendeltségükbe tartozó alosztályok évi jelentését és munkatervét;
- g) a rendelkezésekben megszabott mértékben, az operatív munka során felmerült költségek kifizetését.

A rendőrfőkapitányságok III/II. osztályainak feladata

31. A rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai (a továbbiakban: osztályok) munkájukat a csoportfőnök szakirányítása mellett, az illetékes rendőrfőkapitány állambiztonsági helyettesének közvetlen vezetésével végzik.

32. Az osztályok működési területükön elvégzik mindazokat a kémelhárítási feladatokat, amelyeket a Csoportfőnökség ügyrendje számukra is értelemszerűen meghatároz.

33. Az osztályok részletes feladatait a Csoportfőnökség és az illetékes rendőrfőkapitányság ügyrendje, valamint saját munkatervük határozza meg.

34. Működési területükön jogosultak a hatáskörükbe utalt állambiztonsági feladatokban önállóan intézkedni, operatív ellenőrzést folytatni, a megelőző, felderítő kémelhárító munka hatékonyságának és színvonalának emelése érdekében kezdeményező javaslatot tenni.

35. A működési területükön tapasztalt ellenséges tendenciákról, módszerekről, a keletkezett ügyekről — a közvetlen előljáró, parancsnok rendelkezéseinek megfelelően — kötelesek jelentést tenni a csoportfőnöknek. Kémkedési ügyekben bizalmas nyomozati tevékenységet az osztályok csak a csoportfőnök jóváhagyásával, az illetékes központi osztályokkal történt egyeztetés alapján és irányításuk mellett folytathatnak.

36. Az osztályok fő feladata a kémelhárítás általános védelmi és kutató, szűrő tennivalóinak ellátása. Ellenőrzik a kémgyanúra utaló jelzéseket, felderítik és a kívánt mértékben biztosítják — a központi szervek döntése és közvetlen részvétele mellett — a támadó munkához szükséges operatív lehetőségeket. Ennek megfelelően a következőket kötelesek teljesíteni:

- a) a megye területén élő olyan külföldiek ellenőrzését, akik legális fedéssel rendelkeznek kémtevékenység kifejtésére (külföldi tudósítók, ösztöndíjasok, műszaki és egyéb szakemberek stb.);
- b) a lakosság egyes, ellenséges kémszervezetek bázisául szolgáló rétegeiben a kutató, felderítő munkát (az

NSZK-val kapcsolatot tartó német ajkúak, görög emigránsok stb.);

- c) a hadiipari objektumok, a vasúti közlekedés és a posta preventív biztosítását (csak azokban a megyékben, ahol békeidőszakban is hadiiparnak minősülő objektumok, illetve posta- és vasút-igazgatóságok vannak);
- d) titkos objektumok (magyar és szovjet katonai egységek, kormányobjektumok) környezetének védelmét;
- e) az amnesztiával hazatért és ellenséges tevékenységgel gyanúsíthatók körében a kutató, felderítő munkát;
- f) az államtitok védelmét;
- g) az idegenforgalom felhasználásával folytatott ellenséges tevékenység felderítését és az ehhez szükséges operatív lehetőségek biztosítását;
- h) a beutazók operatív ellenőrzését a KKA értesítési rendszere alapján, a központi kutató osztály irányításával;
- i) a kiutazók preventív operatív védelmét és szükség szerinti ellenőrzését;
- j) az állandó, vagy ideiglenes jelleggel területükön tartózkodó külföldiek és magyar állampolgárok közötti gyanús kapcsolatok felderítését.

IX. fejezet

Vegyes rendelkezések

37. A Csoportfőnökség szervei munkaköri szabályzataikat a jelen ügyrend előírásainak figyelembevételével kötelesek elkészíteni.

Munkaköri szabályzat készítésére kötelezettek:

- a központi osztályok,
- a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai.

38. A Csoportfőnökség a kémelhárítási feladatokat a Belügyminisztérium egységes rendszerében, a társszervekkel szoros munkakapcsolatban, megfelelő koordinációval és közvetlen együttműködéssel köteles végezni. Ennek érdekében a Csoportfőnökség a koordináció és az együttműködés konkrét feladatait szükség esetén külön szabályzatokban, tervekben, a társszervekkel történő kölcsönös megállapodásokban rögzíti.

39. A Csoportfőnökség munkája során a parancsokban, szabályzatokban meghatározott módon nyilvántartási, adattári rendszereket létesít és működtet. Ezen nyilvántartások és adattárak anyagait az állambiztonsági intézkedések során csak a külön szabályokban meghatározott esetekben és módon szabad felhasználni.

40. Az állambiztonsági titkos eszközök és módszerek államtitkot képeznek. A Csoportfőnökség valamennyi vezetője és beosztottja köteles az operatív eszközök, módszerek és alkalmazásuk titkosságát megőrizni, megőriztetni és védelmükről gondoskodni. Az államtitok védelme és a konspiráció biztosítása érdekében a vezetőkkel és a beosztottakkal csak az közölhető, ami munkájukhoz feltétlenül szükséges.

A titkos eszközök és módszerek alkalmazásának rendjét, felhasználásának, fejlesztésének módját külön parancsok, utasítások és szabályzatok határozzák meg.

A titkos operatív eszközök útján szerzett adatokat felhasználni csak megfelelő fedéssel szabad.

41. A csoportfőnök és helyettesei az alárendelt szervek vezetőinek egyes jogkörét magukhoz vonhatják, illetve jogköröket ruházhatnak át.

42. Az intézkedésre jogosult vezető akadályoztatása esetén, amennyiben a késedelem veszéllyel jár, az ügyrendben erre fel nem jogosított vezetők is intézkedhetnek. Ilyen esetekben haldéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőknek.

43. A csoportfőnök és helyettesei, valamint az osztályvezetők szervezési, mozgósítási, személyügyi, fegyelmi, anyagi, pénzügyi (beleértve a „B”- és valutaellátmányt is) és az állománnyal kapcsolatos rendelkezési jogkörüket a vonatkozó parancsok, szabályzatok, szakutasítások alapján gyakorolják.

44. Jelen ügyrend megjelenésével lép hatályba. Egyidejűleg a 40-2930/1968. szám alatt kiadott ügyrend érvényét veszti.

Budapest, 1972. június.

KARASZ LAJOS s. k.

rendőr vezérőrnagy,
a főcsoportfőnök első helyettese,
III/II. csoportfőnök

TARTALOMJEGYZÉK

I. fejezet	
A Belügyminisztérium III/II. Csoportfőnöksége	5
II. fejezet	
A Csoportfőnökség feladata	7
III. fejezet	
A Csoportfőnökség eszközei és módszerei	9
IV. fejezet	
A csoportfőnök feladata és jogköre	11
V. fejezet	
A csoportfőnök-helyettesek feladata és jogköre	16
VI. fejezet	
A Csoportfőnökség szerveinek feladata	17
VII. fejezet	
Az osztályvezetők feladata és jogköre	24
VIII. fejezet	
A rendőrfőkapitányságok III/II. osztályainak feladata	27
IX. fejezet	
Vegyes rendelkezések	29

80-223/1972.

A Belügyminisztérium
III/III. Csoportfőnökség
ÜGYRENDJE

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

80-223/1972.

Jóváhagyom:

RÁCZ PÁL s. k.

rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

A Belügyminisztérium
III/III. Csoportfőnökség
ÜGYRENDJE

I. fejezet

A Belügyminisztérium III/III. Csoportfőnöksége

1. A BM. III/III. Csoportfőnökség (a továbbiakban: Csoportfőnökség) a BM. III. Főcsoportfőnökség szervezetében a belső reakció elleni elhárítás szerve. Munkáját a Belügyminisztérium és a III. Főcsoportfőnökség ügyrendje, a belügyminiszter és állambiztonsági helyettesének parancsai, utasításai alapján végzi.

2. A rendelkezésére álló operatív és más törvényes eszközökkel, módszerekkel teljesíti a belső reakció elleni harcban ráháruló feladatokat. Köteles szoros együttműködésben dolgozni a III. Főcsoportfőnökség és a Belügyminisztérium más szerveivel. Munkájának elősegítése érdekében együttműködik az illetékes állami és társadalmi szervekkel. Támaszkodik a Magyar Népköztársasághoz hű állampolgárokra.

Szerződések és megállapodások alapján, a főcsoportfőnökség ügyrendjében meghatározottak szerint kapcsolatot tart és együttműködik a baráti szocialista országok társszerveivel.

3. A Csoportfőnökséget a főcsoportfőnök helyettese, egyben a Csoportfőnökség vezetője, mint egyszemélyi felelős parancsnok irányítja és vezeti a főcsoportfőnök közvetlen alárendeltségében.

4. A Csoportfőnökség munkája eredményességének és ütközésszerűségének alapvető feltétele, hogy tevékenységében megvalósítsa a párt politikáját, következetesen alkalmazza a társadalompolitikai követelményeket és szigorúan betartsa a szocialista törvényességet.

A parancsnokok kötelesek gondoskodni a személyi állomány eszmei, politikai egységéről, a politikai és szakmai felkészültség állandó fokozásáról, a szilárd katonai és szolgálati fegyelem, a

magas fokú erkölcsi állapot megteremtéséről. Ennek érdekében — a vonatkozó párthatározatok alapján — a parancsnokok kötelesek együttműködni a Csoportfőnökség pártbizottságával és alapszervezeteivel.

5. A Csoportfőnökség szervei:

- III/III-1. Osztály (az egyházak vonalán tevékenykedő ellenséges elemek elhárítása);
- III/III-2. Osztály (az ifjúság körében tevékenykedő ellenséges elemek elhárítása);
- III/III-3. Osztály (az „F”-dossziés személyek ellenőrzésének szervezése; a jelenleg is aktív, volt politikai elítéltek, valamint az írásbeli izgatást elkövetők elhárítása);
- III/III-4. Osztály (a kulturális területeken tevékenykedő ellenséges személyek elhárítása);
- III/III-A. Önálló Alosztály (a párt és a kormány vezetőinek operatív biztosítása);
- III/III-B. Önálló Alosztály (elemző, értékelő és tájékoztató);
- Csoportfőnökség Titkársága;
- szakirányítás szempontjából a rendőrfőkapitányságok III/III. Osztályai.

A Csoportfőnökség feladata

6. Országos hatáskörrel irányítja, koordinálja és végzi a Magyar Népköztársaság állami, társadalmi, gazdasági rendjének megdöntésére, aláásására, gyengítésére törekvő belső ellenséges erők és a velük kapcsolatot tartó külföldi ellenséges személyek felderítését, tevékenységük megelőzését, megszakítását. Értékeli, elemzi az ellenség tevékenységét, módszereit, az elhárító munka hatékonyságát. A következtetésekről összefoglaló jelentéseket készít. Az elhárítási területeken tapasztalt negatív jelenségekről szignalizációkat küld az illetékes szerveknek. Intézkedéseivel elősegíti a volt ellenséges elemek beilleszkedését társadalmi rendszerünkbe.

7. Munkáját az aktív belső ellenséges elemek tevékenységének felderítésére, megelőzésére, megszakítására összpontosítja, különös tekintettel a nagy társadalmi veszélyességű bűncselekményekre (államellenes összeesküvésre, szervezkedésre, lázadásra, merényletre, kártevésre, rombolásra, izgatásra).

8. a) Elhárító munkát végez a kulturális területen elhelyezkedő ellenséges személyek, csoportok és ezek nemzetközi kapcsolatainak vonalán. Szervezi és végzi azoknak az objektumoknak az operatív védelmét, amelyek az ellenség érdeklődésének középpontjában állnak.

Felderíti, korlátozza, leleplezi azokat a személyeket és csoportokat, akik (amelyek) irányítói és szervezői az államellenes politikai, ideológiai aknamunkának, akik (amelyek) fasiszta, polgári demokrata (burzsoá), nacionalista, revizionista, szektás-dogmatikus, anarchista, vagy más ellenséges platformról illegális csoportokat, szervezeteket hoznak létre, vagy létrehozásukat tűzik ki célul.

- b) Felderíti, bomlasztja, megakadályozza az egyházi reakció, az egyházi illegációk és félillegációk ellenséges tevékenységét. Operatív ellenőrzés alatt tartja a volt szerzetesrendeket, a szektákat, az egyházi iskolákat.
- c) Felderíti, megelőzi, megakadályozza az ifjúság körében folyó, az állam biztonságát veszélyeztető ellenséges

tevékenységet. Szervezi a felsőfokú oktatási intézmények operatív védelmét.

Irányítja azoknak a politikai, kulturális, sport és egyéb tömegmegmozdulásoknak, rendezvényeknek operatív biztosítását, amelyeket ellenséges személyek, vagy csoportok a Magyar Népköztársaság politikai rendjét, az állam biztonságát veszélyeztető cselekmények elkövetésére, párt- és rendszerellenes hangulatkeltésre használhatnak ki.

- d) Szervezi és végzi a jelenleg is ellenséges magatartást tanúsító volt politikai elítéltek tevékenységének felderítését, a társadalomra különösen veszélyes elemek rendszeres ellenőrzését. Szervezi az antidemokratikus elemek nyilvántartásában szereplő személyek időszakos ellenőrzését. Felderíti az illegális röplapterjesztés elkövetőit, megakadályozza a belső zavart és ellenséges hangulatkeltést célzó írásos propagandatevékenységet.
- e) A Kormányőrséggel és más érintett szervekkel szoros együttműködésben végzi a párt illetékes szerve által meghatározott magyar és külföldi párt-, kormány- és állami vezetők operatív védelmét.
- f) Rendszerezi, értékeli, elemzi a belső és a hozzájuk kapcsolódó külső ellenség terveiről, támadási irányáról, taktikájáról, módszereiről szerzett információkat. Segíti az állambiztonsági propagandamunkát.
- g) A lakosságtól érkező, az operatív munkát, vagy az állománnyt érintő bejelentéseket, panaszokat, kérelmeket kivizsgálja, a megtett intézkedésekről a bejelentőket tájékoztatja.

A Csoportfőnökség eszközei és módszerei

9. A Csoportfőnökség feladatának teljesítése során jogosult a szocialista törvényesség elveinek betartásával, a vonatkozó jogszabályokon alapuló nyílt és titkos eszközöket, módszereket alkalmazni. Ezek alapvetően a következők:

- a) magyar és külföldi állampolgárokkal titkos együttműködés létesítése, azok beszerzése (külföldi állampolgárok beszerzését az illetékes szakterületekkel szoros együttműködésben valósítja meg);
- b) konspirált és találkozási lakások szervezése;
- c) külső figyelés alkalmazása;
- d) környezettanulmány készítése;
- e) postai küldemények titkos ellenőrzése;
- f) titkos házkutatás, előállítás foganatosítása;
- g) operatív-technikai eszközök alkalmazása;
- h) operatív nyilvántartások, adattárak vezetése;
- i) bizalmas nyomozás folytatása és büntetőeljárás kezdeményezése;
- j) a lakossággal közvetlen kapcsolatban álló fegyveres és polgári szervek, intézmények és objektumaik (kivéve a párt- és társadalmi szervek objektumait) operatív intézkedés fedése céljából történő felhasználása az ott kialakult szabályok és kötelemények betartásával;
- k) polgári személyek SZT-állományban való foglalkoztatása, a Csoportfőnökség hivatásos állományának ellátása fedőigazolvánnyal és más okmánnyal;
- l) magyar, vagy külföldi állampolgárok által elkövetett bűncselekmények, szabálysértések miatt folyamatba tett büntető-, vagy szabálysértési eljárás operatív érdekből történő megszüntetése, hasznosítása;

m) aktív intézkedések végrehajtása, amelyek hatásukban keresztezik és dezorganizálják az ellenséges erők aknamunkáját.

10. A Csoportfőnökség szervei feladataik teljesítése során módszeresen építenek az állam biztonságát közvetlenül segítő — velük szervezett titkos kapcsolatban nem álló — állampolgárok támogatására.

IV. fejezet

A csoportfőnök feladata és jogköre

11. A csoportfőnök:

- a) vezeti, irányítja és ellenőrzi a Csoportfőnökség központi szerveit, biztosítja a rendőrfőkapitányságok III/III. osztályainak szakirányítását. A Csoportfőnökség egészét, vagy egyes szerveit érintő parancsokat, utasításokat, szabályzatokat ad ki;
- b) felelős a belső reakció elhárítását szolgáló operatív és más, hatáskörébe utalt feladatok végrehajtásáért, a Csoportfőnökség személyi állományának politikai, szakmai, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harckészültségéért, a Csoportfőnökség anyagi, technikai állapotáért;
- c) a vezetése és felügyelete alá rendelt szervek munkájáról, a feladatok teljesítéséről folyamatosan, az állam biztonságát érintő rendkívüli eseményekről pedig soron kívül jelentést tesz a BM. III. főcsoportfőnöknek;
- d) a Nemzetközi Kapcsolatok Osztályán keresztül kapcsolatot tart a baráti országok állambiztonsági szerveinek azonos szintű vezetőivel;
- e) közvetlen kapcsolatot tart — a hatáskörébe tartozó kérdésekben — az MSZMP KB. osztályvezetőivel, a Budapesti Pártbizottság titkáraival, a megyei és a kerületi pártbizottságok első titkáraival, más minisztériumok, országos hatáskörű szervek, társ fegyveres erők és testületek azonos szintű vezetőivel;
- f) biztosítja, hogy a Csoportfőnökség szervei a választott testületek tagjaival, a párt és a kormány hatáskörébe tartozó személyekkel szemben állambiztonsági intézkedéseket csak a 08/1966. számú belügyminiszteri parancsban meghatározott vezetők előzetes hozzájárulásával foganatosíthatnak.

12. Jóváhagyásra felterjeszti:

- a) a Csoportfőnökség szervezetével, létszámával, ügyrendjével összefüggő, valamint a személyi állományt, a szervek anyagi, technikai ellátottságát érintő azon elő-

- terjesztéseket, javaslatokat, amelyekben a döntés jogát a vonatkozó rendelkezések a belügyminiszter, vagy miniszterhelyettes hatáskörébe utalják;
- b) a Csoportfőnökség távlati és éves operatív tervét, beszámoló jelentését;
 - c) felsőbb párt- és állami szervek választott, vagy kinevezett testületei, tagjai tájékoztatására készült értékelő jelentéseket, információkat, szignalizációkat;
 - d) az ellenséggel szemben tervezett fontosabb akciók, dezinformációk terveit, továbbá minden olyan állambiztonsági intézkedés bevezetésére készült javaslatot, amelyek bel-, vagy külpolitikai vonatkozásban jelentősebb kihatással járhatnak;
 - e) az ellenséges tevékenység irányáról, tendenciáiról, módszereiről, azok figyelemreméltó változásairól szerzett értesítéseket tartalmazó jelentéseket, összefoglalókat;
 - f) a 3/e. rendszabály működtetési idejének meghosszabbítására vonatkozó javaslatokat;
 - g) a Csoportfőnökség, vagy más BM-szerv hivatásos tisztjének ellenséges vonalba tervezett bevezetésére vonatkozó javaslatot;
 - h) a baráti országok állambiztonsági, vagy belügyi szerveivel tervezett fontosabb megállapodások és szerződések tervezetét, valamint az azokban vállalt kötelezettségek teljesítéséről készült jelentéseket, csoportfőnöki és osztályvezetői szintű delegációk kiutaztatási tervét;
 - i) a társadalmilag különösen jelentős, vagy fontos beosztásban dolgozó személyek beszerzésére, ellenük bizalmas nyomozás bevezetésére, továbbá büntetőeljárás megindítására vonatkozó javaslatokat;
 - j) áruló hálózati személy elleni büntetőeljárás megindítására vonatkozó javaslatot;
 - k) az SZT-tiszti állomány létszámára és kinevezésére készített javaslatot;

- l) a Csoportfőnökség egész állományát érintő riadó elrendelésére vonatkozó terveket;
- m) a Csoportfőnökség szerveit és feladatait érintő, valamint az államellenes bűncselekményekkel kapcsolatos közlemények, kommunikék, nyilatkozatok stb. terveit;
- n) a BM. hivatásos tisztjével szemben tervezett állambiztonsági, vagy szabadságkorlátozó intézkedésekre vonatkozó javaslatot.

13. Jóváhagyja, engedélyezi:

- a) a Csoportfőnökség szerveinek éves terveit, beszámoló jelentéseit, valamint a személyi állományt és a szerv anyagi, technikai ellátottságát érintő előterjesztéseket, továbbá jelentősebb ügyekben az operatív akciók, kombinációk, nyílt és titkos intézkedések, dezinformációk terveit, amelyekben a döntés joga hatáskörébe tartozik;
- b) államellenes bűncselekmények elkövetésének alapos gyanúja miatt operatív és személyes szabadságot korlátozó intézkedések foganatosítását csoportok és személyek ellen a hatáskörébe tartozó ügyekben;
- c) szakterületén meghatározott feladatok teljesítése érdekében, a hatáskörébe tartozó ügyekben és személyek esetében a főcsoportfőnökség valamennyi operatív eszközének és módszerének felhasználását;
 - az előzetes csoportdossziék és csoportdossziék nyitását;
 - a társadalmi életben jelentős szerepet, fontos beosztást betöltő magyar állampolgárságú személyek beszerzését és kizárását;
 - az SZT-tisztek munkakörét;
 - a „K”-lakások cseréjét;
 - a titkos őrizetbe vételt;
 - a 3/e. és 3/e. „labda” rendszabály alkalmazását;
 - a 20 napon túl tartó operatív figyeléseket;
 - a BM. szervei kriminalisztikai és operatív-technikai eszközeinek alkalmazását;

- a büntetőeljáráson kívül alkalmazott rendőrhatósági figyelmeztetést;
 - a III/I. Csoportfőnökség vezetőjével egyeztetési és jóváhagyja a kapitalista országokba feladattal megbízott — hatáskörébe tartozó — hálózati személyek utaztatását;
- d) ügyek, operatív okmányok, bizonyítékok, dokumentumok, hálózati személyek, „K”- és „T”-lakások stb. átvételét, átadását a főcsoportfőnökség szervei, illetve a BM. társszervek között;
- e) szakterületének megfelelően területi, illetve személyes szabadságot korlátozó intézkedések foganatosítását tettenérés esetén, rendkívüli esemény megelőzése céljából, vagy a bűncselekmény következményeinek elhárítása érdekében; államellenes bűncselekményt elkövető, vagy azzal gyanúsítható, szökésben levő személyek konspirált körözésének elrendelését és visszavonását;
- f) a Csoportfőnökség elhárítási területén a fontos és bizalmas munkakörök betöltésére készített javaslatokat;
- g) alárendelt beosztottjainak (alosztályvezetőig bezárólag), valamint a rendőrfőkapitányságok III/III. osztályai beosztottjainak kiutazását operatív célból baráti országokba;
- h) egyes operatív akciók végrehajtására, rendkívüli események elhárítására a Csoportfőnökség állománya részére készült elrendelését (amennyiben a készültség mértéke nem haladja meg a személyi állomány 50%-át és a 48 óra időtartamot).

A csoportfőnök-helyettes feladata és jogköre

14. A csoportfőnök-helyettes a csoportfőnököt távollétében annak jogkörével helyettesíti:

- a) szervezi, irányítja és ellenőrzi az alárendelt szervek munkáját;
- b) anyagi és pénzügyi kérdésekben aláírási joggal rendelkezik.

15. Jogkörét meghaladó kérdésekben a csoportfőnöknek felterjeszti:

- a) az egyes elhárítási vonalakat, vagy jelentősebb konkrét kérdéseket érintő értékeléseket, tájékoztatásokat, a jóváhagyott munkatervi feladatok módosítását;
- b) a hatáskörét meghaladó ügyekben javaslatot a 3/e. rendszabály beszerelésére, vagy megszüntetésére;
- c) javaslatokat a személyes szabadságot korlátozó intézkedésekre;
- d) a fontos és bizalmas munkakörök betöltésére vonatkozó állásfoglalásokat;
- e) az irányítása alá tartozó szervek személyi állományára vonatkozó javaslatokat;
- f) a Csoportfőnökség egészét érintő szociális, egészségügyi helyzetről értékelést és javaslatokat, tanulmányi és iskoláztatási terveket.

16. Jóváhagyja, engedélyezi:

- a) a hatáskörébe utalt magyar állampolgárok beszerzését és kizárását;
- b) a hatáskörébe utalt ügyekben korlátozó intézkedések, operatív eszközök és módszerek alkalmazását;
 - a 3/e., 3/e. „labda” rendszabály egyszeri alkalmazását;
 - a 3/a. rendszabály meghosszabbítását;
 - a 20 napig tartó operatív figyeléseket.

A Csoportfőnökség szerveinek feladata

A Csoportfőnökség a belső reakció elleni elhárító munkát vonalas és objektumi elv alapján szervezi.

17. A BM. III/III-1. Osztály feladata:

Országos hatáskörrel végzi, irányítja, ellenőrzi, koordinálja:

- a) a különböző egyházakban államellenes tevékenységet kifejtő személyek és csoportok felderítését. Centralizálja a bizalmas nyomozást és az államellenes tevékenység megakadályozására, elhárítására, a reakciós erők elszigetelésére végrehajtandó intézkedéseket. Operatív lehetőségeit felhasználva elősegíti az egyházpolitikai érdekek érvényesülését;
- b) a volt szerzetesek közül az ellenséges személyek ellenőrzését, a betiltott szerzetesrendek illegális újjászervezésének megakadályozását, operatív intézkedésekkel az illegálisan működő rendek bomlasztását;
- c) az ellenséges tevékenység megelőzése érdekében a legális szerzetesrendekben és egyházi iskolákban az operatív ellenőrzést;
- d) a legális és illegális szektákban tevékenykedő ellenséges személyek felderítését, elhárítását, káros tevékenységük visszaszorítását operatív úton;
- e) a III/I. Csoportfőnökséggel együttműködve beépüléseket kezdeményez a Vatikán és más ellenséges nemzetközi egyházi központokba és emigráns szervezetekbe.

18. A BM. III/III-2. Osztály feladata:

Országos hatáskörrel irányítja, ellenőrzi, koordinálja:

- a) az ifjúság körében levő ellenséges elemek tevékenységének felderítését, megelőzését, megszakítását;
- b) objektumi elv alapján az egyetemek, főiskolák operatív védelmét;

- c) vonalas elv alapján a politikai bűncselekmények felderítése érdekében folyó elhárító és feldolgozó munkát, különös tekintettel a politikailag fertőzött galerikre és egyéb ellenséges csoportosulásokra;
- d) az ifjúsági klubokat ellenséges tevékenységre felhasználó elemek felderítését;
- e) a zavarkeltésre alkalmas politikai, kulturális és sportrendezvények operatív biztosítását;
- f) a nyugati rádióadókkal ellenséges célzattal levelező és az illegális külföldi munkavállaló fiatalok felderítését.

Saját hatáskörében ellátja:

- a) a legjelentősebb budapesti egyetemek (ELTE, SOTE, Műszaki, Közgazdaságtudományi Egyetem) operatív védelmét;
- b) a válogatott sportkeret operatív védelmét;
- c) a hazánkban rendezett nemzetközi ifjúsági táborok operatív biztosítását;
- d) hatáskörébe vonja a feldolgozó munkát súlyos bűncselekmények, több megyét érintő ügyek, illetve jelentős személyek esetében;
- e) a nyugati ellenséges szervezetek, klubok hazánk elleni tevékenységével szemben, valamint az azokkal kapcsolatot kereső, vagy tartó fiatalok védelme érdekében a III/I. Csoportfőnökséggel közösen intézkedéseket kezdeményez.

19. A BM. III/III-3. Osztály feladata:

Országos hatáskörrel irányítja, ellenőrzi, koordinálja:

- a) az „F”-dossziés személyek ellenőrzését;
- b) az antidemokratikus elemek nyilvántartásában szereplők időszakos ellenőrzésének megszervezését;
- c) az ellenséges röpcédulázók, falfirkálók, névtelenlevél-írók felderítését;
- d) a volt politikai elítéltek közül a jelenleg is ellenséges tevékenységet kifejtők felderítését, ellenőrzését, feldolgozását;

- e) a háborús bűncselekmények tetteseinek felderítését, az ellenük folyó bizalmas nyomozást, büntetőeljárás kezdeményezését;
- f) az ellenséges tevékenység megelőzése érdekében az antidemokratikus elemek illegális csoportosulásainak bomlasztására végrehajtandó intézkedéseket.

Saját hatáskörében végzi:

- a) az elhárítási területéhez tartozó prominens személyek ellenőrzését;
- b) az ellenséges röpcédulázók, falfirkálók, névtelenlevél-írók nyilvántartását és a szakértői feladatokat;
- c) a bizalmas nyomozást súlyos bűncselekmények, több megyét érintő ügyek, illetve jelentős személyek esetében;
- d) az elhárítási területeihez csatlakozó ellenséges emigrációval szemben a III/I. Csoportfőnökséggel közösen intézkedéseket kezdeményez.

20. A BM. III/III-4. Osztály feladata:

Országos hatáskörrel végzi, irányítja, ellenőrzi, koordinálja:

- a) vonalas elv alapján a kulturális területeken burzsoá és revizionista platformról támadó ellenséges személyek és csoportok felderítését. Centralizálja a bizalmas nyomozást és az államellenes tevékenység megelőzésére, megakadályozására, megszakítására, a megtévedt személyek leválasztására végrehajtandó intézkedéseket;
- b) a tudományos, kulturális objektumok operatív védelmét.

Kizárólagos hatáskörrel végzi:

- a) vonalas elv alapján országosan a szektás, anarchista platformról támadó ellenséges elemek elhárítását, az ügyek bizalmas nyomozását;
- b) a III/I. Csoportfőnökséggel együttműködve kutatja a kulturális területeken az imperialista ideológiai diverzió behatolási csatornáit és azok megakadályozására, valamint hatékony ellenintézkedések végrehajtására javaslatokat készít.

21. A BM. III/III-A. Önálló Alosztály feladata:

- a) a Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottságának tagjai, a Központi Bizottság titkárai, az Elnöki Tanács elnöke, a Minisztertanács elnöke és helyettesei, valamint a hazánkba érkező magas szintű párt- és állami vezetők operatív védelmének biztosítása, koordinálása;
- b) a vezető elvtársak ellen irányuló ellenséges tevékenységre utaló információk ellenőrzését országosan koordinálja. Részt vesz a szükséges megelőző intézkedések végrehajtásában;
- c) biztosítja a hatáskörébe utalt objektumok operatív védelmét;
- d) feladatait a Kormányörsséggel szoros együttműködésben végzi.

22. A BM. III/III-B. Önálló Alosztály feladata:

- a) országosan gyűjti és rendszerezi — az adatszolgáltatási rendszer alapján — a belső ellenség tevékenységéről, valamint az elhárító munkáról rendelkezésre álló adatokat, ezek alapján rendszeres, illetve időszakos értékelést, elemzést készít a belső ellenség terveiről, támadási irányáról, taktikájáról, módszereiről, politikai állásfoglalásairól és az elhárító munkáról;
- b) aktuális kérdésekben javaslatokat, jelentéseket, tájékoztatókat készít;
- c) biztosítja az adatszolgáltatási kötelezettség és a „Titán” feladatokkal kapcsolatos teendők végrehajtását;
- d) a rendelkezésre álló anyagok alapján segíti az együttműködést a Csoportfőnökség osztályai között, továbbá koordinálja az osztályok között a rendőrfőkapitányságoktól érkezett anyagokat.

23. A Csoportfőnökség Titkárságának feladata:

- a) részt vesz a Csoportfőnökség munkájával összefüggő vezetési okmányok kidolgozásában, kiadásában. A határidős feladatok végrehajtását figyelemmel kíséri;

- b) a feladatkörébe utalt esetekben előkészíti, koordinálja és véleményezi a csoportfőnökhöz felterjesztett javaslatokat. Előkészíti a vezetői értekezleteket;
- c) a nyilvántartási szabályzat alapján nyilvántartja a Csoportfőnökség elhárítási körében tevékenykedő „F”-dossziés személyeket, a hálózati személyeket, a „K”- és „T”-lakásokat, valamint a vonal-, objektum- és ügydossziékat. Az operatív nyilvántartás helyzetéről statisztikai kimutatásokat készít;
- d) ellenőrzi és segíti a Csoportfőnökség szerveinél a TÜK-, valamint a konspirációs és biztonsági szabályok betartását;
- e) szervezi, ellenőrzi az operatív és irodai állomány szakmai továbbképzését. Elkészíti, jóváhagyásra felterjeszti a tanulmányi és iskoláztatási terveket;
- f) gondoskodik a teljes személyi állományt érintő feladatok („M”-tervek, akciók, ügyeleti szolgálatok, riadók, lövészetek, sportfoglalkozások stb.) anyagi, technikai és szervezési előkészítéséről, lebonyolításáról;
- g) végzi mindazokat a feladatokat, amelyek a Csoportfőnökség ügyintézésével és a személyi állomány kommunális, szociális ügyeinek intézésével kapcsolatosak (lakás, státus, üdültetés, munkaügy, SZTK-igazolások, belépők kiadása stb.);
- h) nyilvántartja a Csoportfőnökség állományának kitüntetéseit, a dicséreteket és a fenyegetéseket, a soros előléptetések és kitüntetések időpontját.

24. A rendőrfőkapitányságok III/III. osztályainak feladata:

Tevékenységüket a rendőrfőkapitányságok szervezetében a Csoportfőnökség szakirányításával látják el. Folyamatosan jelentést adnak a tapasztalt ellenséges tendenciákról és módszerekről, az ezekkel kapcsolatos információkról, az előzetes ellenőrzésekről és a keletkezett ügyekről.

Működési területükön:

- a) a Csoportfőnökség közvetlen irányításával végzik:
 - a különböző egyházakban, a felosztatott szerzetesrendek tagjai között, a legális és illegális szektákban

tevékenykedő ellenséges személyek, csoportok közvetlen felderítését, bizalmas nyomozását, a megelőzésre, akadályozásra, korlátozásra irányuló intézkedéseket;

- az érvényben levő parancsok alapján a kulturális területeken elhelyezkedő, különböző platformokról támadó ellenséges személyek, csoportok felderítését, bizalmas nyomozását — a szektás, anarchista platform alapján támadó ellenséges személyek kivételével —, továbbá az államellenes tevékenységek megelőzésére, akadályozására, korlátozására, a megtevédek leválasztására irányuló intézkedéseket.

b) A Csoportfőnökség ellenőrzése alatt saját hatáskörben végzik és látják el:

- az információk előzetes ellenőrzését, a hatáskörükbe utalt ügyekben a bizalmas nyomozást, ezekben az ügyekben személyek, csoportok államellenes tevékenységének megelőzésére, akadályozására, korlátozására, megszakítására végrehajtandó intézkedéseket;
- a Csoportfőnökség közvetlen hatáskörébe nem tartozó kulturális, tudományos objektumok, egyetemek, főiskolák, felsőfokú technikumok és kiemelt középfokú oktatási intézmények operatív védelmét;
- az „F”-dossziés személyek közvetlen ellenőrzését;
- zavarkeltésre alkalmas politikai, kulturális és sportrendezvények operatív biztosítását;
- a galerik vonalán a politikai jellegű bűncselekmények közvetlen felderítését, megszakítását;
- a nyugati rádióadókkal ellenséges célzattal levelezők és az illegális külföldi munkavállalók közvetlen felderítését;
- a volt politikai elítéltek jelenleg is ellenséges személyeinek ellenőrzését és a bizalmas nyomozást;
- a háborús bűncselekmények tetteseinek felderítését;
- a röpcédula-elhárítás területén a bizalmas nyomozást;

— az antidemokratikus elemek nyilvántartásában szereplő személyek időszakos ellenőrzését.

A rendőrfőkapitányságok III/III. osztályai vezetőinek jogkörét a rendőrfőkapitányságok ügyrendje tartalmazza.

Az osztályvezetők és önálló alosztályvezetők jogköre

25. Szakterületeiken a Csoportfőnökség ügyrendje szerint, országos hatáskörrel, a megyei rendőrfőkapitányok állambiztonsági helyetteseivel szoros együttműködésben irányítják, szervezik és ellenőrzik az operatív munkát. Értékelik az ellenséges tevékenység alakulását, az intézkedések hatékonyságát. Javaslatokat dolgoznak ki az elhárító munka eredményesebbé tételére.

26. Szakterületükre vonatkozóan — a feladatkörükbe utalt kérdésekben — közvetlen kapcsolatot tartanak a társadalmi és tömegszervezetek titkáraival, a minisztériumok főosztályveze-tőivel, a főhatóságok helyettes vezetőivel. Szoros kapcsolatot tartanak és levelezést folytatnak a BM. azonos szintű parancsno-kaival. Biztosítják a felderítő munka során szerzett — a társ-szervek hatáskörébe tartozó — információk átadását, átvételét.

27. Elkészítik és jóváhagyásra felterjesztik:

- a) az osztályok éves munkatervét és beszámoló jelentését;
- b) a jelentősebb ügyekben az operatív terveket és a reali-zálási javaslatokat;
- c) a jelentősebb ügynöki beszervezések terveit;
- d) a nyugati országokba feladattal kiutazó hálózati szemé-lyek feladatterveit;
- e) ügyekben a 3/e. és a 3/e. „labda” alkalmazásának ter-veit;
- f) a hatáskörükbe tartozó ügyekben a 3/a. rendszabály meghosszabbítására és a 10 napot meghaladó operatív figyelésre vonatkozó javaslatokat;
- g) a fontos és bizalmas munkakörök betöltésével kapcsolo-s állásfoglalásokat;
- h) az SZT-tiszti munkahelyek létesítésére vonatkozó javaslatokat;
- i) javaslatot az elhárítási vonalaikon dolgozó operatív tisztek országos értekezletére.

28. Jóváhagyják:

- a) a hatáskörükbe utalt ügyekben a bizalmas nyomozást, az operatív terveket; a konspirált házkutatásokat; a 3/a. rendszabály alkalmazását, a „K”-ellenőrzést, a 10 napig tartó operatív figyelést, a környezettanulmány készíttetését, az útlevel-figyelőztetést, az operatív úton végrehajtott realizálást, a megelőzést célzó beszélgetések végrehajtását;
- b) a hatáskörükbe utalt esetekben magyar állampolgárok beszervezését, hálózati személyek kizárását, átadását, átvételét a Csoportfőnökség osztályai, a rendőrfőkapitányságok III/III. osztályai között;
- c) a 3/e. rendszabály egyszeri alkalmazását hálózati beszerzés esetén;
- d) operatív érdekből az útlevelkérelmek elutasítását a hatáskörükbe tartozók esetében;
- e) az operatív dossziék — kivéve a csoportdossziék — megnyitását és irattározását;
- f) rendkívüli események vizsgálatánál — halaszthatatlan esetekben — nyílt intézkedések alkalmazását. A megtett intézkedéseket a csoportfőnöknek azonnal jelentik;
- g) a „T”-lakásgazdák beszervezését és kizárását;
- h) a hálózati személyeknek nyugati országokba történő feladat nélküli kiutazását;
- i) bejelentések, információk ellenőrzésére meghallgatásokat.

29. Az önálló alosztályvezetők munkaterületükön a Csoportfőnökség osztályvezetőinek jogkörével rendelkeznek.

Vegyes rendelkezések

30. A Csoportfőnökség és szervei, valamint azok vezetőinek feladatkörébe tartozik — a jelenlegi ügyrendben foglaltakon túl — mindazon intézkedések és feladatok végrehajtása, amelyeket jogszabályok, parancsok, utasítások meghatároznak, illetve jogkörükbe utalnak.

31. A csoportfőnök, a helyettese és az osztályvezetők illetékességi körükben az irányításuk alá rendelt vezetők egyes jogkörét magukhoz vonhatják, illetve jogkört ruházhatnak át. A jogkörök tartós, vagy végleges elvonásához, átruházásához a belügyminiszter állambiztonsági helyettesének, vagy a csoportfőnök engedélye szükséges.

A Csoportfőnökség vezetői értelemszerűen rendelkeznek mindazon jogkörrel, hatáskörrel és illetékességgel, amelyeket az ügyrend az alárendelt szervek, illetve vezetők részére meghatároz.

32. Állambiztonsági érdekből halaszthatatlan, vagy fontos intézkedéseket az ügyrendben erre fel nem jogosított vezetők is foganatosíthatnak. Ilyen esetekben haladéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőnek.

33. Az állambiztonsági titkos eszközök és módszerek alkalmazásának rendjét, felhasználásának, fejlesztésének módját, az operatív nyilvántartás rendszerét az érvényes parancsok, utasítások és szabályzatok határozzák meg.

34. A Csoportfőnökség a főcsoportfőnökség szerveivel és a BM. más szerveivel a kötelező együttműködés hatékonyságának biztosítása céljából — szükség szerint — közös terveket készít.

A Csoportfőnökség szerveinek vezetői a BM-, vagy más szervekkel való együttműködésük során a konspirációs, biztonsági, TÜK- és államtitok-védelmi rendelkezéseket kötelesek betartani és betartatni.

35. A csoportfőnök, a helyettese, az osztály- és az alosztályvezetők fegyelmi, személyügyi, szervezési, anyagi, pénzügyi

(beleértve a „B”-pénz- és valutaellátmányt is) jogkörét a vonatkozó parancsok, szabályzatok, szakutasítások tartalmazzák.

36. Jelen ügyrend megjelenésével lép hatályba. Egyidejűleg az 1968. június 1-én kiadott 11-1/90. számú csoportfőnökségi ügyrend érvényét veszti.

Budapest, 1972. április.

HARANGOZÓ SZILVESZTER s. k.

rendőr ezredes,
főcsoportfőnök-helyettes

TARTALOMJEGYZÉK

I. fejezet	
A Belügyminisztérium III/III. Csoportfőnöksége	5
II. fejezet	
A Csoportfőnökség feladata	7
III. fejezet	
A Csoportfőnökség eszközei és módszerei	9
IV. fejezet	
A csoportfőnök feladata és jogköre	11
V. fejezet	
A csoportfőnök-helyettes feladata és jogköre	15
VI. fejezet	
A Csoportfőnökség szerveinek feladata	16
VII. fejezet	
Az osztályvezetők és önálló alosztályvezetők jogköre	23
VIII. fejezet	
Vegyes rendelkezések	25

61-896/2/1972.

A Belügyminisztérium
III/IV. Csoportfőnökség
ÜGYRENDJE

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

61-896/2/1972.

Jóváhagyom:
RÁCZ PÁL s. k.
rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

A Belügyminisztérium
III/IV. Csoportfőnökség
ÜGYRENDJE

I. fejezet

A Belügyminisztérium III/IV. Csoportfőnöksége

1. A BM. III/IV. Csoportfőnökség (a továbbiakban: Csoportfőnökség) a Belügyminisztérium katonai elhárító szerve. Elhárító munkát végez a Magyar Néphadsereg központi — a HM., MNVK. és alárendelt seregtestek, magasabb egységek — szerveinél, csapatoknál, intézeteknél, a BM. Határőrség központi szervei és alárendelt egységeinél, valamint a Magyar Honvédelmi Sportszövetség Országos Központjában objektumi elv alapján.

A Csoportfőnökség nem végez elhárítást a Magyar Néphadsereg Politikai Főcsoportfőnökség, a Magyar Néphadsereg Személyügyi Főcsoportfőnökség központi és területi, az MNVK. 2. Csoportfőnökség központi szerveinél, illetve az Igazságügyi Minisztérium katonai főosztályán, a katonai ügyészségek és bíróságok területén.

2. A Csoportfőnökség munkáját törvények, belügyminiszteri, belügyminiszter-helyettesi parancsok, utasítások, szabályzatok alapján, a BM. III. Főcsoportfőnökség szerveivel, a rendőrfőkapitányságok állambiztonsági és rendőri szerveivel együttműködésben végzi.

3. A Csoportfőnökség a III. főcsoportfőnök közvetlen irányítása alá tartozik.

4. Állománytáblázatát a személyi állományt érintően a belügyminiszter, anyagi és technikai vonatkozásban — a Magyar Néphadsereg területére vonatkozóan — a belügyminiszter és a honvédelmi miniszter hagyja jóvá.

5. A Csoportfőnökség munkája eredményességének és ütközésszerűségének alapvető feltétele a párt politikájának tevékenysé-

gében való megvalósítása, valamint a társadalompolitikai követelmények alkalmazása a gyakorlati munkában.

A parancsnokok kötelesek gondoskodni a személyi állomány eszmei, politikai egységéről, politikai és szakmai felkészültségének állandó emeléséről, szilárd katonai és szolgálati fegyelméről, magas fokú erkölcsi állapotának megteremtéséről. Ennek érdekében — a vonatkozó párthatározatok alapján — a parancsnokok kötelesek együttműködni az illetékes pártszervekkel.

6. A Csoportfőnökség szervei:

- Értékelő, Elemző, Adatfeldolgozó és Propagandaosztály;
- Önálló Koordinációs, Feldolgozó és Ellenőrző Alosztály;
- Önálló Hadszintér Előkészítő Alosztály;
- Önálló Szervezési, Mozgósítási és Híradó Alosztály;
- Csoportfőnökség Titkársága;
- III/IV-1. Osztály (MNVK.);
- III/IV-2. Osztály (HM. és közvetlenek);
- III/IV-3. Osztály (5. Hadsereg);
- III/IV-4. Osztály (OLP.);
- III/IV-5. Osztály (3. Hadtest);
- III/IV-6. Osztály (Hátországi Parancsnokság);
- III/IV-7. Osztály (Határőrség).

7. A hálózati operatív osztályok központi alosztályokra, területi osztályokra, alosztályokra, csoportokra tagozódnak.

8. A Csoportfőnökség szervei feladataikat parancsok, utasítások alapján, egymással szoros együttműködésben végzik.

A Csoportfőnökség feladata

9. A Magyar Néphadsereg, a BM. Határőrség személyi állományának, államtitkainak és szolgálati titkainak, eszközeinek védelme — szoros együttműködésben a parancsnokokkal — a külső és belső ellenség tevékenységével szemben.

Az operatív lehetőségeket felhasználva a BM. III/I., III/II. Csoportfőnökséggel együttműködésben beépülést kezdeményez az ellenség hírszerző szerveibe, ügynökségeibe.

10. A Magyar Néphadsereg, a BM. Határőrség, valamint a Varsói Szerződés tagállamai hadseregeit együttesen érintő államtitkok, szolgálati titkok ellenséges — illetéktelen — szervek, vagy személyek birtokába kerülésének megakadályozása.

11. A Magyar Néphadseregen, a BM. Határőrségen belül — a személyi állomány között — államellenes, vagy a feladatkörébe utalt egyéb bűncselekmények elkövetőinek, gyanúsítottjainak felderítése, leleplezése. A BM. III/II. Csoportfőnökséggel együttműködésben a katonai objektumok környezetének operatív biztosításában való részvétel.

12. Állambiztonsági jellegű rendkívüli események — titoksértés, külföldre szökés, fegyverrel, lőszerrel, robbanóanyaggal történő visszaélés — bekövetkezésének megelőzése és megakadályozása. Bekövetkezés esetén — a hatáskörébe tartozó esetekben — célszerű nyomozati intézkedések végrehajtása. Köztörvényes bűncselekményekre utaló információk illetékes szervhez való továbbítása.

13. A katonai rezsim biztosításának elősegítése. Ellenséges elemek katonai objektumokba — a személyi állomány közé — való bekerülésének megakadályozása. Mindazok preventív célú ellenőrzésének megszervezése, akiknek személyi körülményeiben ellenséges tevékenység kialakulására utaló jelenségek tapasztalhatók.

14. A Magyar Néphadsereg harcgyakorlatai, valamint jelentős katonai szállítások operatív biztosításában való részvétel. Megállapodás alapján az Egyesített Fegyveres Erők Magyarország területén folyó — a Magyar Néphadsereg Vezérkara által

vezetett — harcgyakorlatai elhárító munkájának megszervezése és koordinálása, a további gyakorlatok közös operatív biztosításában való részvétel.

15. A katonai elhárítás felkészítése rendkívüli viszonyok között (háborúban) végzendő operatív munkára. A III/I., a III/II. Csoportfőnökséggel együttműködve a hadszíntér-előkészítéssel összefüggő feladatok kidolgozása és végrehajtása.

16. A Csoportfőnökség „M”-, híradó- és rejtett vezetési tervének kidolgozása, a tartalékállomány szervezésének, kiképzésének, valamint a harckészültségbe helyezéssel kapcsolatos feladatok tervezésében és folyamatos végrehajtásában való részvétel.

17. A BM. IV/I. Csoportfőnökséggel együttműködésben — a Magyar Néphadsereg Politikai Főcsoportfőnökségével egyeztetve — állambiztonsági oktató- és propagandamunka szervezése, részfeladatok végrehajtása.

18. A külső és belső ellenség terveiről, tevékenységéről, támadási irányáról, taktikájáról, módszereiről szerzett értesülések rendszerezése, elemzése, ennek alapján operatív intézkedések bevezetése, vagy kezdeményezése.

19. A belügyminiszternek, a belügyminiszter állambiztonsági helyettesének, a Határőrség vonatkozásában a belügyminiszter első helyettesének jelentések felterjesztése a fontosabb ügyekről, az operatív helyzet alakulásáról. A HM., a Határőrség vezetőinek tájékoztatása a harckészültséget károsan befolyásoló eseményekről és jelentésekről.

A Csoportfőnökség eszközei és módszerei

20. A Csoportfőnökség szervei feladataik teljesítése során — az érvényben levő parancsok és utasítások alapján — a szocialista törvényesség követelményeinek betartása mellett az operatív erők, eszközök, titkos és nyílt módszerek alkalmazására, igénybevételére jogosultak. Ezek a következők:

- a) a Magyar Néphadsereg, a BM. Határőrség tagjai — egyedi esetekben polgári személyek — közül beszervezések végrehajtása, titkos együttműködés létesítése;
- b) konspirált és találkozási lakások szervezése;
- c) figyelés alkalmazása;
- d) konspirált környezettanulmány készítése;
- e) postai küldemények titkos ellenőrzése;
- f) operatív akciók, titkos házkutatás, előállítás foganatosítása;
- g) operatív-technikai eszközök alkalmazása;
- h) a BM. nyilvántartás igénybevétele, saját adattár felhasználása;
- i) büntetőeljárás kezdeményezése, bizalmas nyomozás folytatása;
- j) bizalmas nyomozás keretében — az ellenséges tevékenység felderítése, felszámolása, bomlasztása céljából — egyes résztvevők visszafordítása. A BM. III/II. Csoportfőnökséggel együttműködve a Magyar Néphadsereg, a BM. Határőrség ellen tevékenykedő ellenséges vonalakba, csatornákba hálózati „beépülés” és operatív „játszmák” kezdeményezése;
- k) az ellenség dezinformálása — a BM. III/II. Csoportfőnökséggel és az MNVK-val együttműködésben — azzal a céllal, hogy katonai helyzetünkkel összefüggő kérdésekben téves (valótlan) adatokat, ismereteket szerezzen;

- l) a Csoportfőnökség hivatásos állománya egyes tagjainak katonai fedéssel SZT-állományban történő foglalkoztatása;
- m) a Csoportfőnökség egyes beosztottjainak operatív célból fedőigazolvánnyal és más okmányokkal történő ellátása.

21. A Csoportfőnökség valamennyi vezetőjének és beosztottjának kötelessége az operatív eszközök, módszerek felhasználásának, alkalmazásának titkosságát megőrizni, megőriztetni és védelmükről gondoskodni. A titkos operatív eszközök útján szerzett adatok fedés nélkül nyilvánosságra nem hozhatók.

Amennyiben a titkos adatok felhasználása szükségessé válik, az érintett szervek vezetői — megfelelő eszközökkel és módszerekkel — kötelesek megteremteni felhasználásuk lehetőségeit.

22. A Csoportfőnökség szervei feladataik teljesítése során igénylik (lehetőség szerint szervezik) a Magyar Néphadsereg, a BM. Határőrség személyi állományának támogatását.

- a) Az elhárítási területek vezetői szervezett együttműködést valósítanak meg a HM., a Határőrség illetékes parancsnokaival, pártpolitikai szerveinek vezetőivel; írásban — seregtest-parancsnokig bezárólag —, vagy szóban tájékoztatást adnak az őket érdeklő kérdésekben és igénylik viszont-tájékoztatásukat, segítségüket.
- b) Az önkéntesség szigorú betartásával kialakítják a társadalmi és operatív kapcsolatok azon körét, akik konkrét kérdésekben segítik az állambiztonsági feladatok végrehajtását.
- c) A személyi állomány, valamint a polgári lakosság köréből érkező bejelentéseket kivizsgálják és a szükséges — előírt — intézkedéseket megteszik.

A csoportfőnök feladata és jogköre

23. A csoportfőnök:

- a) mint egyszemélyi vezető felelős a hatáskörébe utalt feladatok végrehajtásáért, a Csoportfőnökség személyi állományának politikai, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harckészültségéért, valamint a Csoportfőnökség anyagi, technikai állapotáért;
- b) a parancsok és utasítások — a kialakult operatív helyzet — alapján meghatározza a Csoportfőnökség és szervei feladatait, gondoskodik a végrehajtás feltételeiről;
- c) a Csoportfőnökség egészét, vagy egyes szerveit érintő kérdésekben utasítást ad ki. A BM. más szerveit érintő feladatok esetén közös utasítás kiadásának kezdeményezésére — egyetértés esetén — kiadására jogosult;
- d) biztosítja a vezetői munkának a követelményekhez igazodó színvonalát, az operatív munka hatékonyságának folyamatos fejlődését, a szocialista törvényesség betartását és betartatását;
- e) a nomenklatúrában előírt követelmények alapján gondoskodik a személyi állományról; a folyamatos utánpótlásról; a parancsokban szabályozott formák és keretek között, az illetékes szervekkel szoros együttműködésben tervezi az iskolai, iskolán kívüli képzést és továbbképzést. A személyi állomány erkölcsi, politikai állapotának szilárdítása céljából rendszeresen értékeli a fegyelmi helyzetet;
- f) rendszeresen beszámoltatja és tájékoztatja a csoportfőnök-helyetteseket, központi osztályvezetőket, önálló alosztályvezetőket;
- g) előzetes jóváhagyás alapján a Csoportfőnökség egész személyi állománya részére, valamint egyes szervei részére időközönként értekezleteket tart;
- h) a feladatkörébe utalt kérdésekben közvetlen kapcsolatot tart a BM. társszervek azonos szintű vezetőivel. Gondoskodik arról, hogy a III. Főcsoportfőnökség más

csoportfőnökségeivel való koordinációs munka biztosítva legyen;

- i) együttműködik a Magyar Néphadsereg, a BM. Határőrség magasabb parancsnokaival és pártpolitikai szerveinek vezetőivel, az operatív érdekek szem előtt tartásával írásban, vagy szóban tájékoztatást ad az őket érintő kérdésekben. Tájékozódik a Magyar Néphadsereg és a BM. Határőrség alapvető feladatairól.

A jelentősebb eseményekről és jelenségekről felmérések alapján összefoglaló jelentést készít a belügyminiszter részére és célszerű esetekben kezdeményezi annak megküldését a honvédelmi miniszternek.

- j) a jogkörébe tartozó kérdésekben kapcsolatot tart a Varsói Szerződés tagállamai katonai elhárító szerveinek vezetőivel.

24. Jóváhagyásra felterjeszti:

- a) a Csoportfőnökség feladatával, szervezetével, létszámával összefüggő, valamint a személyi állományt, az anyagi, technikai ellátottságot érintő olyan előterjesztéseket, javaslatokat, amelyekben a rendelkezések a döntés jogát a belügyminiszter, vagy miniszterhelyettes hatáskörébe utalják;
- b) a Csoportfőnökség éves munkatervét, beszámoló jelentését;
- c) a Magyar Néphadsereget, a BM. Határőrséget érintő állambiztonsági jellegű kérdések, eljárások szabályozásának előterjesztéseit, vagy módosító javaslatait;
- d) az Egyesített Fegyveres Erők katonai elhárító szerveivel történő két- és többoldalú tárgyalások, ülések tervezetét, továbbá a határozatok végrehajtására vonatkozó javaslatokat;
- e) javaslatait a Varsói Szerződés tagállamai katonai elhárító szerveihez történő utazásokra (beosztott alosztályvezetőktől kezdődően);
- f) a baráti szocialista országokban rendezett harcgyakorlatok magyar vonatkozású operatív biztosítási terveit, a részt vevő operatív állományra vonatkozó előterjesztéseket;

- g) a HM. és a Határőrség vezetői részére tervezett fontosabb összesített értékelések anyagait;
- h) hatásköri listán szereplő személyeket érintő esetekben a bizalmas nyomozás bevezetésének javaslatát;
- i) hatáskörét meghaladó esetekben a beszerzési javaslatokat;
- j) a jelentősebb állambiztonsági akciók, intézkedések terveit, fontosabb dezinformációs anyagok felhasználására és rendszabály működtetési idejének meghosszabbítására vonatkozó javaslatot, a hatáskörét meghaladó esetekben;
- k) a tiszteseknél magasabb állománycsoportba tartozók — bűncselekmény alapos gyanúja, vagy tettenérés esetén — személyes szabadságát korlátozó intézkedési terveket;
- l) ellenséges csoportokba, objektumokba, vagy személyhez operatív tisztt bevezetésének tervezetét;
- m) a BM. Nyilvántartó Központ 1. Osztályán levő zárt anyagokba való betekintési kérelmeket;
- n) az állambiztonsági propagandával összefüggő dokumentum- és játékfilmek tervezeteit;
- o) a fokozott harckészültség elrendelésére vonatkozó javaslatot, ha az a személyi állomány 50⁰/₀-át érinti és a 48 óra időtartamot meghaladja.

25. Jóváhagyja, engedélyezi:

- a) a Csoportfőnökség szerveinek — központi osztályok, önálló alosztályok — éves munkaterveit, beszámoló jelentéseit, valamint a szervek tevékenységével, személyi állományával, anyagi és technikai ellátottságával kapcsolatos — főcsoportfőnöki hatáskörbe nem tartozó — fontosabb kérdéseket;
- b) a főcsoportfőnök hatáskörébe nem tartozó esetekben — alapos gyanú alapján — bizalmas nyomozás bevezetését. A központi osztályvezetői jogkörben folyó bizalmas nyomozás meghosszabbítását második alkalommal. A kiemelt ügyekben az operatív terveket, kombinációkat, az operatív eszközök felhasználását;

- c) az előjáró vezető hatáskörébe nem tartozó MSZMP-tagok hálózati beszervezését;
- d) elhárítási hatáskörében bűncselekmények elkövetésének alapos gyanúja miatt szabadságkorlátozó intézkedések foganatosítását. (Honvéd- és határőr tisztek esetében az illetékes miniszterek előzetes engedélye, vizsgálat elrendeléséhez a III/1. Osztály vezetőjének egyetértése szükséges. A határőrség hivatásos tagjait illetően — szükség szerint — a Belbiztonsági Osztállyal is koordinálni kell.);
- e) az operatív akciók, nyílt és titkos intézkedések, dezinformációk tervét, melyekben a döntés joga hatáskörébe tartozik;
- f) a hatáskörébe utalt operatív-technikai rendszabályok alkalmazását;
- g) jogkörében — a szabályzatnak megfelelően — a felderített ellenséges személyek operatív nyilvántartásba vételét;
- h) a Csoportfőnökség beosztottjainak — alosztályvezetőkig bezárólag — szolgálati célból baráti országokba való utazását;
- i) egyes operatív akciók végrehajtására, rendkívüli események elhárítására a Csoportfőnökség állománya részére készség elrendelését, amennyiben a készség mértéke nem haladja meg a személyi állomány 50⁰/₀-át és a 48 óra időtartamot.

A csoportfőnök-helyettesek feladata és jogköre

26. A csoportfőnököt jogköre gyakorlásában a csoportfőnök-helyettesek segítik. Távollétében, akadályoztatása esetén — a csoportfőnököt megillető jogkörrel — első helyettese helyettesíti.

27. A csoportfőnök-helyettesek:

- a) irányítják és ellenőrzik a felügyeletük alá utalt osztályok, önálló alosztályok munkáját, biztosítják a parancsok és utasítások betartását;
- b) a csoportfőnök hatáskörébe nem tartozó esetekben beszervezéseket, operatív terveket, akciókat, rendszabályokat engedélyeznek;
- c) a hatáskörükbe tartozó kérdésekben levelezést folytatnak, kapcsolatot tartanak a társ-csoportfőnökségek azonos szintű vezetőivel. Megszervezik a társ-csoportfőnökségekkel való együttműködést, a közös operatív feladatok koordinálását;
- d) az operatív helyzet és a munkamódszer állandó tanulmányozása alapján javaslatokat tesznek a szervezeti korrekciók végrehajtására, az operatív munka gyakorlatának javítására;
- e) felhatalmazás alapján kapcsolatot tartanak a Honvédelmi Minisztérium főcsoportfőnökeivel, a határőrség csoportfőnökeivel, a hadműveleti magasabb egységek parancsnokaival.

A Csoportfőnökség közvetlen szerveinek feladatai

28. A Csoportfőnökség közvetlen szervei a csoportfőnök által meghatározott irányelvek, utasítások alapján tervezik, irányítják és ellenőrzik, meghatározott kérdésekben pedig végrehajtják az elhárítási terület állambiztonsági munkáját.

29. Értékelő, Elemző, Adatfeldolgozó és Propagandaosztály feladata:

- a) a Magyar Néphadsereg, a BM. Határőrség ellen irányuló ellenséges tevékenységre, behatolási törekvésekre, lehetőségekre, valamint a harckészültség gyengítésére utaló adatok rendszerezése, nyilvántartása, a csoportfőnök részére javaslatok kidolgozása;
- b) a Csoportfőnökség speciális adattárának kezelése, működtetése, a központi gépi adattárba — TITÁN — kerülő operatív adatok feldolgozása, folyamatos továbbítása, időszakos értékelő jelentések készítése;
- c) átfogó jelentések, előterjesztések készítése a csoportfőnök által meghatározott, valamint a főcsoportfőnökség munkatervében szereplő, a katonai elhárítást érintő témákban;
- d) a Csoportfőnökség operatív nyilvántartásának kezelése, az adatok rendszerezése, a hálózati operatív szervek azonos munkájának ellenőrzése, az időszakos értékelések, statisztikák elkészítése;
- e) a katonai elhárítás hivatásos és tartalék operatív állománya képzésével, továbbképzésével kapcsolatos munka szervezése, irányítása és ellenőrzése;
- f) az elhárítási területeken és a környezetében folyó állambiztonsági propagandamunka tervezése, szervezése és irányítása, a katonai tanintézetekben folyó állambiztonsági oktatás tervezésének, gyakorlati végrehajtásának segítése, e munka eredményességének folyamatos tanulmányozása.

30. Önálló Koordinációs, Feldolgozó és Ellenőrző Alosztály feladata:

- a) a támadólagos kémelhárító munka egységes elveinek és gyakorlatának érvényesítésére a csoportfőnök részére javaslatok készítése. A dezinformációs feladatok tervezésében és végrehajtásában való részvétel;
- b) a csoportfőnök által kijelölt ügyekben a feladatok megtervezése és végrehajtása;
- c) a vizuális felderítés elleni rendszabályok kidolgozása, bevezetésének előkészítése. A BM. és a HM. illetékes szerveivel együttműködve kedvező operatív helyzet kialakítása az ellenséges hírszerző szervek leleplezése céljából;
- d) a külföldre szökött katonákkal, polgári alkalmazottakkal kapcsolatos kutató, feldolgozó munka. A BM. és a HM. illetékes szerveivel együttműködve szökött katonák körözése, javaslatok kidolgozása;
- e) a fontosabb harcgyakorlatok, katonai szállítások operatív biztosításából adódó központi feladatok tervezése, végrehajtásának előkészítése;
- f) a Csoportfőnökség alárendelt szerveinél folyó ellenőrzések rendszerének kidolgozása, a központi ellenőrzések megtervezése, végrehajtása, a tapasztalatok feldolgozása.

31. Önálló Hadszintér Előkészítő Alosztály feladata:

- a) a Magyar Néphadsereg várható alkalmazási sávjában a hírigény kidolgozása — együttműködésben a BM. III/I., III/II. Csoportfőnökség illetékes szerveivel —, adatok szerzése az ellenséges hírszerző, elhárító és egyéb ellenséges szervekről, azok hivatásos állományáról, ügynökségéről, objektumairól, eszközeiről és módszereiről;
- b) az összegyűjtött adatok rendezése, értékelése és nyilvántartása abból a célból, hogy már békében biztosítva legyenek azok a feltételek, amelyek elősegítik a katonai elhárítás háborús körülmények közötti feladatainak eredményes végrehajtását;

- c) a hadszíntér-előkészítéssel összefüggő operatív tervek elkészítése és a feladatok végrehajtásához szükséges személyi, anyagi, technikai feltételekre javaslattevél.

32. Önálló Szervezési, Mozgósítási és Híradó Alosztály feladata (a BM. „M” és Szervezési Csoportfőnökséggel együttműködésben):

- a) javaslattevél a fennálló és várható operatív és hadműveleti helyzet követelményeinek megfelelően, békében és háborúban a katonai elhárítás rendelkezésére álló erők, eszközök legcélszerűbb megszerzésére;
- b) a katonai elhárítás harckészültségbe helyezési (ezen belül mozgósítási) terve elkészítésének és naprakész állapotban tartásának, híradásának, rejtett vezetésének, anyagi, technikai, pénzügyi és egészségügyi ellátottságának biztosítása.

33. A Csoportfőnökség Titkárságának feladata:

- a) a Csoportfőnökség ügyintéző szerve; részt vesz okmányok kidolgozásában, koordinálja — esetenként véleményezi — a saját és más szervektől érkező előterjesztéseket, javaslatokat, figyelemmel kíséri a kiadott parancsokban, utasításokban meghatározott határidőket, egyezteti, koordinálja és nyilvántartja a központi osztályvezetői (önálló alosztályvezetői) utasításokat;
- b) irányítja és ellenőrzi a „T”-ügyviteli, valamint az alárendelt szervek anyagi, pénzügyi előadóinak munkáját, utalványozza a „B”-ellátmányt, intézi az SZT-állomány anyagi ügyeit;
- c) részt vesz az osztályvezetők és a személyi állomány országos értekezleteinek szervezeti, technikai előkészítésében, a hivatalosan külföldre utazó és érkező delegációkkal kapcsolatos feladatok végrehajtásában;
- d) szervezi az ügyeleti szolgálatot; részt vesz a személyi állománnyal — annak ellátásával — kapcsolatos ügyek intézésében.

A Csoportfőnökség hálózati szerveinek feladatai

34. A Csoportfőnökségre háruló feladatok, az ügyrendben megjelölt kötelezettségek vonatkoznak a központi és területi hálózati szervekre, azok aktív közreműködésükkel kerülnek végrehajtásra. Területi sajátosságaiknak megfelelően — együttműködésben — tervezik, szervezik és hajtják végre a Magyar Néphadsereg, a BM. Határőrség védelmével összefüggő általános állambiztonsági feladatokat.

35. A BM. III/IV-1. Osztály feladata:

- a) az MNVK. központi szervek, alárendelt alakulatok, intézetek, háborús katonai vezetési pontok állam- és szolgálati titkainak, az Egyesített Fegyveres Erőkkel összefüggő okmányoknak, távlati terveknek védelme;
- b) a különböző minisztériumok, főhatóságok katonai főosztályain, osztályain a katonai vonatkozású állami és szolgálati titkok védelmében való részvétel;
- c) az ellenséges hírszerző szervek célkitűzéseinek felderítése, ellenintézkedések kezdeményezése, kidolgozása és végrehajtása. Az ellenséges hírszerző szervekkel (hírszerző tisztekkel) elkerülhetetlen érintkezési felületek operatív biztosítása, a BM. III/I., III/II. Csoportfőnökség illetékes szerveivel együttműködésben azok támaszoló kihasználása;
- d) a felvételek, áthelyezések, az idegenforgalom és a titkok védelmével összefüggő rezsimintézkedések betartásának segítése, megsértőinek felderítése;
- e) a Magyar Népköztársaság területén végrehajtásra kerülő, a HM. és az MNVK., illetve az egyesített parancsnokság által szervezett és irányított hadászati, hadműveleti gyakorlatok, hadijátékok, rendezvények, haditechnikai bemutatók operatív biztosításának koordinálása.

35. A BM. III/IV-2. Osztály feladata:

- a) a HM. központi szerveinek, fegyvernemi főnökségeinek és az ezeknek alárendelt objektumok, intézetek, csapa-

- tok védelme az ellenséges hírszerző szervek támadása ellen;
- b) a kormány háborús vezetési objektumai belső és külső védelmének megszervezése és biztosítása a III/II. Csoportfőnökséggel, valamint a Kormányőrséggel együttműködésben;
 - c) az elhárítási területet érintő, idegenforgalomból adódó operatív lehetőségek — össz-csoportfőnökségi érdekeknek megfelelő — maximális kihasználása;
 - d) intézkedések foganatosítása raktáraknál, bázisoknál, javítóműhelyeknél a kártevő és egyéb cselekmények megakadályozására;
 - e) közös utasítás (megállapodás) alapján a néphadsereg hivatásos állományába való felvételre, valamint a beiskolázásra kerülők előzetes operatív ellenőrzésének megszervezése és végrehajtása.

37. A BM. III/IV-3. Osztály feladata:

- a) az 5. Hadsereg törzsének, hadosztályainak és hadseregközvetlenjeinek, valamint ezek harci technikájának megvédése az ellenséges hírszerző szervek tevékenységével szemben;
- b) a harckészültséget különösen veszélyeztető rendkívüli események (titoksértés, külföldre szökés, fegyver, lőszer és robbanóanyag eltűnése) megelőzése, gyanúsítottjainak, tetteseinek felderítése és leleplezése;
- c) a jelentősebb katonai megmozdulások, rendezvények, szállítások, gyakorlatok operatív biztosításának megszervezése és végrehajtása;
- d) a hadsereg harckészültségbe helyezése tervezésével párhuzamosan az elhárítás felkészítésének biztosítása, a szükséges okmányok naprakész kidolgozása, az ezekkel kapcsolatos feladatoknak az operatív állománnyal való gyakoroltatása.

38. A BM. III/IV-4. Osztály feladata:

- a) az OLP. irányító szerveinek (törzs, központi harcálláspont, vezetésgépesítési osztály, magasabb egységek

törzsei, harcálláspontjai, vezetési pontjai) védelme az ellenséges hírszerző szervek felderítő tevékenysége, akciói ellen;

- b) a személyi állomány — különös tekintettel az összesített katonai titkok birtokában levőkre, a repülő- és helikoptervezetőkre — differenciált védelme, rendkívüli események (külföldre szökés, géprablás, repülőgépkatasztrófa) bekövetkezésére utaló jelenségek felderítése, megakadályozása;
- c) a légvédelmi rakéta-, repülőcsapatok és rádiótechnikai objektumainak, technikájának, harci eszközeinek és ezek rendeltetésszerű működésének, hadrafoghatóságának operatív biztosításában való részvétel;
- d) harcgyakorlatok operatív biztosításának tervezése és végrehajtása.

39. A BM. III/IV-5. Osztály feladata:

- a) a 3. Hadtest törzsének, hadosztályainak, technikájának védelme az ellenséges hírszerző szervek által szervezett és irányított tevékenységgel szemben;
- b) a belső ellenséges elemek kísérleteinek, valamint a cselekvési egységet, hadrafoghatóságot veszélyeztető jelenségek felderítése;
- c) a hadtest harckészültségbe helyezése tervezésével párhuzamosan az elhárítás felkészítése, a szükséges okmányok kidolgozása — a III/IV-3. Osztállyal való egyeztetése —, a végrehajtás gyakoroltatása.

40. A BM. III/IV-6. Osztály feladata:

- a) a hátországi parancsnokság és alárendelt szerveinek operatív biztosítása, állam- és szolgálati titkainak védelme;
- b) a legfelsőbb állami és katonai vezetés működését biztosító (kiszolgáló) alakulatok operatív biztosítása, a külső és belső ellenség hírszerző, diverziós és egyéb tevékenységének felderítése, megakadályozása;
- c) az elhárítási terület béke és „M” rendeltetésének megfelelően (karhatalmi tevékenység, hátország-biztosítás)

az elhárítási feladatok megtervezése, gyakoroltatása és végrehajtása.

41. A BM. III/IV-7. Osztály feladata:

- a) a BM. Határőrség Országos Parancsnokság törzsének és alárendeltjeinek védelme az ellenséges hírszerző szervezetek által szervezett és irányított ellenséges tevékenységgel szemben;
- b) fokozott figyelmet fordít arra, hogy a BM. Határőrség csapataihoz — különösen nyugati határkerületeihez — megbízhatatlan, büntetett előéletű, erkölcsileg kifogásolható, súlyos jellembeli fogyatékokkal rendelkező személyek ne kerüljenek;
- c) a sajátosan jelentkező bűncselekmények (határkapu, külföldre szökés) felderítése, megakadályozása. Titkos, vagy nyílt vizsgálatot folytat a megtörtént rendkívüli események okainak és felelőseinek felderítésére.

A Csoportfőnökség osztályvezetőinek, önálló alosztályvezetőinek feladata és jogköre

42. Az osztályvezetők:

- a) a Csoportfőnökség ügyrendjében meghatározott feladatok végrehajtásának egyszemélyi felelős vezetői, a vonatkozó parancsok, utasítások alapján tervezik, szervezik és irányítják az osztályok munkáját;
- b) rendszeresen beszámoltatják az alárendelt egységek vezetőit, beosztottjait, ellenőrzik munkájukat, a munkatervek, a parancsok és utasítások végrehajtását, az operatív konspirációs szabályok betartását;
- c) figyelemmel kísérik és elemzik a munkaterület operatív helyzetét, biztosítják a szakmai munka módszereinek állandó fejlesztését, hatékonyságának emelését, a törvényesség betartását;
- d) a hatáskörükbe utalt feladatok végrehajtása során kapcsolatot tartanak, együttműködnek a társszervek illetékes vezetőivel;
- e) az operatív érdekek és a konspiráció szem előtt tartásával szóban — esetenként külön engedéllyel írásban — tájékoztatják az elhárítási terület parancsnokait a terület személyi állományának politikai, erkölcsi állapotával összefüggő káros hatású kérdésekről.

43. Jóváhagyásra felterjesztik:

- a) az osztály feladatával, szervezetével, a személyi állománnyal, az anyagi és technikai ellátottsággal kapcsolatos azon kérdéseket, amelyekben a döntés csoportfőnöki jogkörbe van utalva;
- b) az osztály éves munkatervét és beszámoló jelentését;
- c) hatáskörét meghaladó esetekben a bizalmas nyomozás bevezetésének javaslatát, valamint csoportfőnöki hatáskörbe vont ügyekben az operatív terveket és realizálási javaslatokat;

- d) hatáskörét meghaladó esetekben a beszerzési javaslatokat, egyéb operatív eszközök, rendszabályok alkalmazásának, meghosszabbításának tervét;
- e) az elhárítási terület parancsnokainak tájékoztatására tervezett fontosabb összesítéseket;
- f) állambiztonsági akciók, dezinformációs anyagok felhasználásának, jelentősebb harcgyakorlatok operatív biztosításának tervét;
- g) az osztály egész személyi állományát érintő értekezlet összehívásának és napirendjének tervét;
- h) a baráti szocialista országok katonai elhárító szerveihez történő hivatalos kiutazások (konzultációk) javaslatát.

44. Jóváhagyják, engedélyezik:

- a) az osztály szerveinek (alosztály, csoport) éves munkatervét, beszámoló jelentését;
- b) a csoportfőnök hatáskörébe nem tartozó esetekben:
 - hálózat beszervezését, átminősítését, pihentetését, átadását, vagy kizárását;
 - bizalmas nyomozás bevezetését, speciális dossziék nyitását, átminősítését és megszüntetését;
 - operatív intézkedések tervét, operatív eszközök, rendszabályok alkalmazását;
- c) „T”-lakásgazda beszervezését és kizárását;
- d) hálózati személyeknek feladat nélkül történő kiutazását nyugati országokba;
- e) felderített ellenséges személyek nyilvántartásba vételét;
- f) rendkívüli események vizsgálatánál — ha a késedelem veszéllyel jár — titkos és nyílt intézkedések alkalmazását;
- g) a bejelentések, információk ellenőrzésére — célszerű esetekben — meghallgatásokat;
- h) a vonatkozó utasítások alapján pénz- és egyéb eszközök felhasználását;
- i) a személyi állomány évi szabadságolási tervét.

45. A Csoportfőnökség önálló alosztályvezetői központi osztályvezetői jogkörrel rendelkeznek.

A feladatkörükbe utalt szakkérdésekben a hálózati operatív osztályok szaktisztjei felé — az osztályvezetőkkel egyeztetve és egyetértésben — irányítási és ellenőrzési jogkörük van.

IX. fejezet

Vegyes rendelkezések

46. A Csoportfőnökség szervei saját ügyrendjüket a jelen ügyrend szabályainak figyelembevételével kötelesek elkészíteni.

Ügyrend készítésére kötelezettek:

- a központi osztályok,
- az önálló alosztályok,
- a Csoportfőnökség Titkársága.

47. A Csoportfőnökség szervei a választott testületek tagjaival, a párt és a kormány hatáskörébe tartozó személyekkel szemben állambiztonsági intézkedéseket csak a vonatkozó miniszteri parancsban meghatározott vezetők előzetes hozzájárulásával foganatosíthatnak.

48. A csoportfőnök és helyettesei, valamint az osztályvezetők, önálló alosztályvezetők szervezési, mozgósítási, személyügyi, fegyelmi, anyagi, pénzügyi (beleértve a „B”- és valutaellátmányt is) és az állománnyal kapcsolatos rendelkezési jogkörüket a vonatkozó parancsok, utasítások, szabályzatok alapján gyakorolják.

49. Állambiztonsági érdekből halaszthatatlan, vagy fontos intézkedéseket — ha a késedelem veszéllyel jár — az ügyrendben erre fel nem jogosított vezetők is foganatosíthatnak. Ilyen esetekben haladéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőknek.

50. A Csoportfőnökség szerveinek vezetői a BM-, vagy más szervekkel való együttműködésük során a konspirációs és biztonsági, illetve ügykezelési és államtitok-védelmi rendelkezéseik kötelesek betartani.

51. Jelen ügyrend a jóváhagyástól lép hatályba, egyidejűleg a 61-1081/1968. számú ügyrend hatályát veszti.

Budapest, 1972. május 30.

KUCSERA LÁSZLÓ s. k.

rendőr vezérőrnagy,
csoportfőnök

TARTALOMJEGYZÉK

I. fejezet	
A Belügyminisztérium III/IV. Csoportfőnöksége	5
II. fejezet	
A Csoportfőnökség feladata	7
III. fejezet	
A Csoportfőnökség eszközei és módszerei	9
IV. fejezet	
A csoportfőnök feladata és jogköre	11
V. fejezet	
A csoportfőnök-helyettesek feladata és jogköre	15
VI. fejezet	
A Csoportfőnökség közvetlen szerveinek feladatai	16
VII. fejezet	
A Csoportfőnökség hálózati szerveinek feladatai	19
VIII. fejezet	
A Csoportfőnökség osztályvezetőinek, önálló alosztály- vezetőinek feladata és jogköre	23
IX. fejezet	
Vegyes rendelkezések	26

36-39-4/1972.

A Belügyminisztérium
III/V. Csoportfőnökség
ÜGYRENDJE

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

BELÜGYMINISZTERIUM
III/V. Csoportfőnökség

Szigorúan titkos!
Különösen fontos!

36-39-4/1972.

Jóváhagyom:
RÁCZ PÁL s. k.
rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

A Belügyminisztérium
III/V. Csoportfőnökség
ÜGYRENDJE

I. fejezet

A Belügyminisztérium III/V. Csoportfőnöksége

1. A BM. III/V. Csoportfőnökség (a továbbiakban: Csoportfőnökség) a BM. III. Főcsoportfőnökség operatív-technikai szerve. Munkáját a belügyminiszter rendeletei, parancsai, utasításai, a belügyminiszter állambiztonsági helyettesének parancsai, utasításai, a főcsoportfőnökség és a saját ügyrendje alapján végzi.

2. A Csoportfőnökséget a csoportfőnök, mint egyszemélyi felelős parancsnok a főcsoportfőnök (helyettese) közvetlen alárendeltségében irányítja és vezeti.

3. A Csoportfőnökség tevékenységével a főcsoportfőnökség operatív és vizsgálati szerveinek munkáját segíti. Eszközei állandó fejlesztését részben önállóan végzi, másrészt együttműködik a Műszaki Fejlesztési Csoportfőnökséggel és igénybe veszi a Belügyminisztérium más szervei, a fegyveres testületek, a tudományos kutatóintézetek, a vállalatok és külső munkatársak segítségét.

4. Jóváhagyott egyezmények és a kölcsönös segítség elve alapján együttműködik a baráti országok operatív-technikai szerveivel, felhasználja tapasztalataikat.

5. A Csoportfőnökség munkája eredményességének és üttöképeségének alapvető feltétele a párt politikájának a Csoportfőnökség tevékenységében való megvalósítása, valamint a társadalompolitikai követelmények alkalmazása a gyakorlati munkában. A parancsnokok kötelesek gondoskodni a személyi állomány eszmei, politikai egységéről, a politikai és szakmai felkészültség állandó emeléséről, a szilárd katonai és szolgálati fegyelem, a magas fokú erkölcsi állapot megteremtéséről. Ennek érdekében — a vonatkozó párthatározatok alapján — a parancs-

nokok kötelesek együttműködni a Csoportfőnökség párt- és KISZ-szerveivel, szervezeteivel.

6. A Csoportfőnökség szervei:

- III/V-1. Osztály (beépítés, kiemelés és fototechnika);
- III/V-2. Osztály (vegyészet, fotokutatás és nyomda-technika);
- III/V-3. Osztály (operatív-technikai eszközök javítása, karbantartása és üzemeltése);
- Csoportfőnökség Titkársága;
- Értékelő, Elemző, Ellenőrző Alosztály;
- Gazdasági Alosztály;
- Önálló Írásszakértői Csoport;
- szakirányítás szempontjából a rendőrfőkapitányságok III/V. csoportjai.

A Csoportfőnökség feladata

7. Az operatív szervek igényei alapján az operatív-technikai eszközök fejlesztésével, vegyi- és nyomdatechnika alkalmazásával, üzemeltetésével, karbantartásával elősegíti az ellenséges tevékenység felfedését, operatív dokumentálását. Új eszközök beszerzésével, készítésével és készíttetésével, alkalmazási módszerek kidolgozásával állandóan emeli az operatív-technikai munka színvonalát. Eszközeivel és munkájával közvetlenül vesz részt az állambiztonsági szervek feladatainak végrehajtásában.

8. Országos hatáskörrel végzi a 3/e. rendszabályok, a konspirált fototechnikai, tv és optikai figyelőeszközök beépítését, üzemeltetését. Elvégzi a konspirált behatolásokat, kiemeléseket, a különböző módon lezárt anyagok bontásával és helyreállításával kapcsolatos technikai feladatokat. Ellátja az operatív és általános fototechnikai feladatokat.

9. Országos viszonylatban ellátja az operatív-technikai eszközök közép- és nagyjavítását, az üzemelő berendezések karbantartását. Üzemelteti a budapesti „LK” központokat, végzi a 3/a. rendszabály bevezetésével és a 3/e. rendszabály üzemeltetésével kapcsolatos technikai feladatokat. Nyilvántartja a főcsoportfőnökség operatív- és egyéb technikai eszközeit.

10. Kielégíti az operatív munka (hírszerzés, elhárítás) vegyi- és nyomdatechnikai igényeit. Az operatív munka követelményei alapján összeállítja, kidolgozza a vegyi- és fotoösszeköttetés eszközeit, módszereit, valamint koordinálja és tervezi a fontosabb hazai okmányok védelmének rendszerét. Ellátja az állambiztonsági munkához szükséges okmányutánzási feladatokat. Hazai és külföldi biztonsági okmányok esetében szakértői feladatokat lát el, szakértői véleményeket ad ki.

11. Az operatív szervek igényei, az alkalmazás tapasztalatai alapján operatív-műszaki követelményeket dolgoz ki a BM. Műszaki Fejlesztési Csoportfőnökséggel közösen az operatív-technikai eszközök fejlesztésére és gyártására.

12. Végzi az állambiztonsági munkával kapcsolatos írásszakértői feladatokat, gondoskodik az írásszakértői munka színvonalának állandó és rendszeres fejlesztéséről.

13. Az operatív szervek igényei alapján jogosult fedő-, személyi és más igazolványok, okmányok kiadására. Az operatív kombinációk érdekében legális személyi igazolványt is kiadhat.

14. Szakszempontról irányítja, segíti, ellenőrzi és koordinálja a rendőrfőkapitányságok operatív-technikai csoportjainak munkáját.

15. Végzi a főcsoportfőnökség szerveinél, a rendőrfőkapitányságoknál alkalmazott operatív- és egyéb technikai eszközök üzemeltetéséhez, karbantartásához, ellátásához, valamint a vegyi- és nyomdatechnikai fejlesztési feladatokhoz szükséges gazdasági (tervezési, pénz- és anyaggazdálkodási, beszerzési) tevékenységet. Ellátja a szerveket a gazdálkodási körébe utalt anyagokkal, eszközökkel.

III. fejezet

A Csoportfőnökség eszközei és módszerei

16. A Csoportfőnökség feladatai ellátásához a főcsoportfőnökség ügyrendjében, a vonatkozó parancsokban meghatározott titkos operatív-technikai eszközöket, módszereket alkalmaz és használ fel. Ezek alapvetően a következők:

- a) vegyi-, nyomdatechnikai kutatási, fejlesztési feladatok végzése;
- b) titkos operatív rendszabályok beépítése, üzembe helyezése;
- c) speciális eszközeivel segítség nyújtása állambiztonsági szempontból fontos anyagok, információk megszerzése érdekében;
- d) nyilvántartás vezetése a főcsoportfőnökség operatív-technikai és egyéb technikai eszközeiről;
- e) magyar állampolgárok beszerzése, titkos együttműködés létesítése a rendszabályok alkalmazásának elősegítésére;
- f) konspirált lakások létesítése;
- g) meghatározott intézményekben „SZT”-állomány foglalkoztatása;
- h) a Csoportfőnökség vezetőjének (helyettesének) és az ilyen feladattal megbízott beosztottjainak más minisztériumok, országos hatáskörű szervek, kutatóintézetek, üzemek vezetőivel, dolgozóival való kapcsolattartás;
- i) másodállású külső szakemberek foglalkoztatása.

IV. fejezet

A csoportfőnök feladata és jogköre

17. A csoportfőnök:

- a) irányítja és ellenőrzi a Csoportfőnökség szerveinek tevékenységét. Szakirányítással segíti a rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szervei operatív-technikai csoportjainak munkáját;
- b) felelős a hatáskörébe utalt feladatok végrehajtásáért, a Csoportfőnökség személyi állományának politikai, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harcászultságéért, a Csoportfőnökség anyagi és technikai állapotáért;
- c) elemzi, értékeli az operatív-technika alkalmazásának, felhasználásának helyzetét, lehetőségeit. Ennek alapján a Csoportfőnökség egészét, vagy egyes szerveit érintő parancsokat, utasításokat, szabályzatokat ad ki;
- d) a vezetése alá rendelt szervek munkájáról, a feladatok teljesítéséről folyamatosan, a rendkívüli eseményekről pedig soron kívül jelentést tesz a főcsoportfőnöknek (helyettesének).

18. Jóváhagyásra felterjeszti:

- a) a Csoportfőnökség feladatával, szervezetével, létszámával, ügyrendjével összefüggő, valamint a személyi állományt, a szervek anyagi, technikai ellátottságát érintő azon előterjesztéseket, javaslatokat, amelyekben a döntés a jogkörét meghaladja;
- b) a Csoportfőnökség munkájáról szóló beszámoló jelentéseket, az éves és távlati munkaterveket;
- c) az operatív-technikai eszközök, valamint a nagyobb költségkihatással járó műszaki berendezések beszerzésére vonatkozó javaslatokat;
- d) a baráti országok állambiztonsági szerveivel kötendő megállapodások, szerződések tervezetét. A vállalt kötelezettségek végrehajtásáról, valamint a tapasztalatcsere-megbeszélésekről készített jelentéseket. Ezen országokba csoportfőnöki, osztályvezetői, alosztályvezetői szintű delegációk kiutaztatási tervét;

- e) a jelentősebb feladatok végrehajtásáról készített jelentéseket.

19. Jóváhagyja, engedélyezi:

- a) a Csoportfőnökség szerveinek munkarendjét, éves munka-, anyagi és pénzügyi tervét, beszámoló jelentését és osztályértekezletek tartását;
- b) a Csoportfőnökség személyi állományát és a szervek anyagi, technikai ellátottságát érintő előterjesztéseket, javaslatokat, amelyekben a döntés a vonatkozó parancsok és utasítások szerint jogkörébe tartozik;
- c) rendkívüli események elhárítására a Csoportfőnökség állománya részére készültség elrendelését, amennyiben ennek mértéke nem haladja meg a személyi állomány létszámának 50⁰/₀-át és a 48 óra időtartamot.

A csoportfőnök-helyettes feladata és jogköre

20. A Csoportfőnökséget a csoportfőnök távollétében — teljes jogkörrel — a csoportfőnök-helyettes vezeti:

- a) közvetlenül irányítja és ellenőrzi a hatáskörébe utalt szervek tevékenységét. Felelős e szervek munkájának eredményességéért, a parancsok és utasítások betartásáért;
- b) a hatáskörébe tartozó kérdésekben levelezést folytat, illetve kapcsolatot tart a Belügyminisztérium azonos szintű vezetőivel;
- c) a csoportfőnök felhatalmazása alapján kapcsolatot tart más minisztériumok, országos hatáskörű szervek, társ fegyveres erők és testületek azonos szintű vezetőivel.

VI. fejezet

A Csoportfőnökség szerveinek feladata

21. A BM. III/V-1. Osztály feladata:

- a) a vonatkozó miniszteri parancsban foglaltak alapján országos hatáskörrel végzi a 3/e., 3/r. rendszabály beszerelését, alkalmazását. Biztosítja az alkalmazáshoz szükséges műszaki eszközöket, feltételeket, gondoskodik a már beépített és alkalmazott rendszabályok biztonságos üzemeltetéséről. Szakirányítja és segíti a rendőrfőkapitányságok (és egyéb területi) operatív-technikai csoportok munkáját;
- b) konspirált behatolási útvonalak műszaki feltételeinek biztosítása, zárnyitások, operatív szempontból értékes anyagok bontása, fotózása és visszaállítása. Ezen feladatokhoz szükséges speciális eszközök tervezése, készítése. Az operatív feladatokhoz szükséges zártechnikai munkák elvégzése;
- c) az operatív munkával kapcsolatos fényképészeti és másolási feladatok ellátása. Az operatív szervek esetenkénti kérésének megfelelően külső fototechnikai feladatok végzése;
- d) az operatív-technikai rendszabályok megvalósításához, védelméhez szükséges „SZT”-állomány és műszaki hálózat szervezése, irányítása, szakmai és politikai nevelése;
- e) a feladatának zavartalan ellátásához szükséges anyagigények tervezése, a hazai fogyóanyagok beszerzése, a központilag rendelt anyagok beszállítása, az operatív-technikai eszközök előírás szerinti biztosítása és elosztása.

22. A BM. III/V-2. Osztály feladata:

- a) a főcsoportfőnökség operatív szervei és más meghatározott BM-szervek speciális nyomdatechnikai, vegyi és fotográfiai igényeinek kielégítéséhez szükséges magas szintű tudományos kutatómunka megszervezése és végzése;

- b) külföldi úti és személyi okmányok, a kiállításukhoz szükséges bélyegek, bélyegzők és egyéb eszközök, anyagok készítése;
- c) hazai biztonsági okmányok, igazolványok védelmi rendszerének kidolgozása, az üzemi gyártások irányítása, a védelem hatékonyságának biztosítása érdekében az ellenőrző szervek módszeres segítése;
- d) kémiai jellegű titkos összeköttetési módszerek kidolgozása, minősítése, az alkalmazásukhoz szükséges eszközök előállítása és ezekkel az érintett szervek ellátása, az operatív beosztottak kiképzése az eszközök szakszerű felhasználására;
- e) a levéllenőrzés céljaira mind hatékonyabb elhárítási módszerek kidolgozása, az alkalmazásukhoz szükséges anyagok, eszközök előállítása és átadása az operatív szervezeteknek;
- f) az egyes gyanús anyagok vegyi vizsgálata titkosírás jelenlétének megállapítása céljából;
- g) speciális fotográfiai módszerek és fotokémiai eljárások kidolgozása;
- h) a 3/r. rendszabály fotográfiai eszközeinek, módszereinek kidolgozása és fejlesztése. A fotózásnál használt eszközök és anyagok vizsgálata, minősítése. A felhasználó szervek ezzel összefüggő segítése;
- i) a külföldi és hazai biztonsági okmányok, rölapok és más eszközök okmánytechnikai, vegyi-, nyomda-, fototechnikai szakértői vizsgálata a hamisítás tényének megállapítása, a használt anyagok, eszközök és módszerek kimutatása céljából;
- j) a BM-iskolák, HÖR-, FEP- és más operatív tanfolyamok hallgatóinak technikai szakoktatása;
- k) a tevékenységéhez szükséges anyagigények felmérése és tervezése, a hazai fogyóanyagok beszerzése, a központilag rendelt anyagok beszállítása, tárolása, nyilvántartása. A főcsoportfőnökség és más meghatározott BM-szervek ellátása a feladatkörében használatos anyagokkal. Az anyagi fegyelem betartása és betartatása.

23. A BM. III/V-3. Osztály feladata:

- a) biztosítja a 3/a., 3/e. rendszabály központi berendezéseinek üzemeltetését és preventív karbantartását a Belügyminisztérium és a rendőrfőkapitányságok szerveinél;
- b) végzi, végezteti a berendezések és más, az operatív munkában használt technikai eszközök közép- és nagyjavítását;
- c) jóváhagyott tervek alapján ellátja a felhasználó szerveket a hatáskörébe tartozó operatív-technikai eszközökkel, gondoskodik az üzemeltetéshez szükséges anyagokról;
- d) fontos és nagy jelentőségű bizalmas értekezletek alkalomával esetenként teremerosítési és hangrögzítési feladatot lát el.

24. A Csoportfőnökség Titkárságának feladata:

- a) részt vesz a Csoportfőnökség munkájával összefüggő vezetési okmányok kidolgozásában, azok kiadásában. Nyilvántartja és figyelemmel kíséri a határidős feladatok végrehajtását;
- b) ellátja a baráti országok állambiztonsági szerveivel való együttműködéshez szükséges koordinációs feladatokat;
- c) szervezi, ellenőrzi a személyi állomány oktatását, szakmai továbbképzését és erről jelentést készít;
- d) gondoskodik a Csoportfőnökség „M”-feladatainak, terveinek kidolgozásáról, szervezi az ezzel kapcsolatos feladatok végrehajtását;
- e) szervezi és ellenőrzi a Csoportfőnökség szerveinél a TÜK-, a konspirációs és biztonsági szabályok betartását;
- f) a vonatkozó parancs alapján végzi az operatív szervek részére a fedőigazolványok kiadását;
- g) ellátja a Csoportfőnökség ügyintézésével, a személyi állomány kommunális, szociális és egyéb ügyeinek intézésével kapcsolatos feladatokat.

25. Az Értékelő, Elemző, Ellenőrző Alosztály feladata:

- a) értékeli a főcsoportfőnökség szerveinél alkalmazott operatív-technikai eszközök üzemeltetésével kapcsolatos operatív és műszaki tapasztalatokat. A tapasztalatokról rendszeres tájékoztató jelentést készít a csoportfőnök részére;
- b) az operatív igényeknek megfelelően kidolgozza az eszközökkel szemben támasztott operatív és műszaki követelményeket;
- c) ellenőrzi és rendszeres tájékoztatást ad a főcsoportfőnökség szerveinek operatív-technikai eszközökkel való ellátásáról.

26. Az Önálló Írásszakértői Csoport feladata:

- a) az írásos úton elkövetett államellenes bűncselekmények esetében megszervezi és végrehajtja a komplex szakértői vizsgálatokat (monográfiákat állít össze);
- b) a vizsgálati és bírósági szakban igazságügyi szakértői véleményeket készít;
- c) az írásszakértői munka magasabb szintű ellátása érdekében kutató- és fejlesztő munkát folytat. Koordinál a BM-szervekkel, a hazai kutatóintézetekkel;
- d) az elért eredményekről rendszeres előadásokat és konzultációkat szervez a főcsoportfőnökség illetékes szakbeosztottjainak továbbképzése érdekében.

27. A Gazdasági Alosztály feladata:

- a) felméri a Csoportfőnökség gazdálkodási hatáskörébe utalt anyagokra vonatkozó éves hazai, import és valutás igényeket, összeállítja a költségvetést és a speciális importtervet;
- b) gondoskodik a költségvetés végrehajtásáról, szállítási szerződéseket köt és végzi az ezzel kapcsolatos ügyintézkést, vezeti a számviteli és kötelezettségvállalási nyilvántartásokat, elkészíti a pénzügyi elszámolásokat, a tervteljesítési beszámolókat;

- c) intézi a baráti állambiztonsági szervekkel megkötött egyezmények alapján történt kölcsönös szállítások pénzügyi elszámolását;
- d) értékeli, elemzi az éves költségvetés végrehajtásának alakulását, erről időszakonként jelentést tesz a csoportfőnöknek, javaslatokat dolgoz ki az éves terv szükség szerinti módosítására;
- e) ellátja a gazdálkodás-szervezési feladatokat, rendszeresen figyelemmel kíséri a felsőbb gazdálkodási rendelkezéseket és ennek alapján kezdeményezi a gazdálkodási tevékenység szabályozását;
- f) szakirányítást ad a főcsoportfőnökség egyes szerveinél és a Csoportfőnökség ellátási körébe tartozó szerveknél működő gazdasági csoportjai részére. Szervezi ezek állományának szakmai továbbképzését;
- g) vezeti a Csoportfőnökség beralap-nyilvántartását;
- h) ellenőrzi a Csoportfőnökség ellátási körébe tartozó szerveknél a gazdálkodási tevékenységet, amelynek eredményéről jelentést készít.

Az osztályvezetők feladata és jogköre

28. Az osztályvezetők felelősek a hatáskörükbe utalt feladatok végrehajtásáért, az osztály személyi állományának politikai, szakmai felkészültségéért, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harc-készültségi állapotáért. Ennek érdekében:

- a) a Csoportfőnökség ügyrendje alapján közvetlenül és közvetve — szakterületüknek megfelelően — irányítják az operatív-technikai feladatok végrehajtását; munkájukról a csoportfőnöknek (helyettesének) rendszeresen beszámolnak;
- b) az alárendelt vezetőket rendszeresen beszámoltatják a feladatok végrehajtásáról, az állomány helyzetéről;
- c) haladéktalanul kötelesek jelenteni az állambiztonsági szempontból fontos, vagy egyéb rendkívüli eseményeket, információkat;
- d) ellenőrzik az eszközök, módszerek hatékonyságát, minőségét és javaslatokat dolgoznak ki a célt jobban szolgáló korszerű eszközökre, módszerekre;
- e) a szakterületükre vonatkozó és hatáskörükbe utalt kérdésekben kapcsolatot tartanak más minisztériumok, főhatóságok azonos szintű vezetőivel, vállalatok, intézmények igazgatóival;
- f) a feladataikkal kapcsolatos kérdésekben levelezést folytatnak a BM. azonos szintű parancsnokaival.

29. Jóváhagyásra felterjesztik:

- a) az osztály, alosztály munkarendjére, a technikai fejlesztés szükségleteire, műszaki berendezések rendszeresítésére, új operatív-technikai eszközök, munkamódszerek bevezetésére, költségvetési igényeikre vonatkozó javaslatokat, a munkatervet és a végzett munkáról szóló jelentéseket;
- b) az osztály egészét érintő értekezletekkel, szakmai találkozókkal és más fontos tevékenységgel kapcsolatos javaslatokat, jelentéseket;

- c) a parancsokban és utasításokban meghatározott beszámoló jelentéseket, a káderfejlesztési, utánpótlási, iskoláztatási és szakmai továbbképzési tervet, a valuta-felhasználási tervjavaslatot;
- d) mindazon előterjesztéseket, javaslatokat, melyekben a döntés a jogkörüket meghaladja.

30. Jóváhagyják, engedélyezik:

- a) az alárendelt szakterületek munkarendjét, munkatervét, a végzett munkáról szóló jelentést és az állomány szabadságolási tervét;
- b) minden olyan feladat tervét és végrehajtását, amely a hatáskörükbe tartozik és nem tér el a munkatervi feladatokról.

A rendőrfőkapitányságok III/V. Csoportjának feladata

31. A rendőrfőkapitányságok III/V. Csoportja feladatait a főkapitány állambiztonsági helyettesének közvetlen alárendeltségében, a BM. III/V. csoportfőnök (helyettese) szakirányításával hajtja végre. Ennek alapján:

- a) a rendszabályok alkalmazását, üzemeltetését a vonatkozó miniszteri parancs szerint végzi;
- b) a parancsban nem szabályozott egyéb technikai eszközök felhasználását — amelyekre az állomány ki van képezve — az illetékes parancsnok által engedélyezett ügyekben alkalmazza;
- c) csak a rendszerezített és a Csoportfőnökség ellátási körében kiadott technikai eszközökkel végezheti feladatait;
- d) a III/V. csoportfőnök (helyettese) gondoskodik a személyi állomány speciális szakmai kiképzéséről, továbbképzéséről;
- e) a csoport vezetője jogosult a rendszabályok alkalmazásának elősegítése érdekében — a főkapitány állambiztonsági helyettese és a III/V. csoportfőnök (helyettese) jóváhagyásával — magyar állampolgárok beszervezésére, titkos együttműködés létesítésére.

Vegyes rendelkezések

32. A Csoportfőnökség parancsnokai a 008/1966. számú miniszteri utasításban meghatározott vezetőkkel, vagy fontos beosztásban levő személyekkel szemben operatív-technikai eszközök alkalmazására csak akkor tehetnek intézkedést, ha a vonatkozó írásos engedély létezéséről meggyőződtek. Amennyiben az e kategóriába tartozó személyek elleni felhasználás csak a munka során jut tudomásukra, azt előjáróiknak azonnal kötelesek jelenteni.

33. A csoportfőnök és helyettese, valamint az osztályvezetők értelemszerűen rendelkeznek mindazon jogkörrel, hatáskörrel és illetékességgel, amelyet az alárendelt szervek munkarendjei tartalmaznak. Egyes jogköröket esetenként magukhoz vonhatnak, vagy átruházhatnak. A jogkör tartós elvonásához, átruházásához a főcsoportfőnök (helyettese) jóváhagyása szükséges.

34. Az állambiztonsági titkos eszközök és módszerek államtitkot képeznek. A Csoportfőnökség valamennyi vezetőjének és beosztottjának kötelessége az operatív eszközök, módszerek és alkalmazásuk titkosságát megőrizni, megőriztetni és védelmükről gondoskodni. Az államtitok védelme és a konspiráció biztosítása érdekében a vezetőkkel és a beosztottakkal csak az közölhető, ami munkájukhoz feltétlenül szükséges.

35. Halaszthatatlan intézkedéseket — ha a késedelem veszéllyel jár — az ügyrendben erre fel nem jogosított vezetők is foganatosíthatnak. Ilyen esetben haladéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőknek.

36. A Csoportfőnökség szervei munkájuk során a vonatkozó parancsokban, utasításokban, szabályzatokban meghatározott módon nyilvántartásokat létesítenek és működtetnek.

37. A csoportfőnök és helyettese, valamint az osztályvezetők szervezési, mozgósítási, személyügyi, fegyelmi, anyagi, pénzügyi (beleértve a „B”- és valutaellátmányt is) és az állománnyal kapcsolatos rendelkezési jogköröket a vonatkozó parancsok, utasítások és szabályzatok alapján gyakorolják.

38. A Csoportfőnökség szervei a jelen ügyrend alapján kidolgozott munkaköri szabályzatokban foglaltak szerint végzik munkájukat. A szakterületek sajátosságából adódó speciális feladatokat és jogköröket ezen munkarendek tartalmazzák.

39. Jelen ügyrend jóváhagyása után lép hatályba. Egyidejűleg a 36-72/1/1968. szám alatt kiadott ügyrend érvényét veszti.

Budapest, 1972. április 27.

MARKÓ IMRE s. k.

rendőr ezredes,
csoportfőnök

TARTALOMJEGYZÉK

I. fejezet	
A Belügyminisztérium III/V. Csoportfőnöksége	5
II. fejezet	
A Csoportfőnökség feladata	7
III. fejezet	
A Csoportfőnökség eszközei és módszerei	9
IV. fejezet	
A csoportfőnök feladata és jogköre	10
V. fejezet	
A csoportfőnök-helyettes feladata és jogköre	12
VI. fejezet	
A Csoportfőnökség szerveinek feladata	13
VII. fejezet	
Az osztályvezetők feladata és jogköre	18
VIII. fejezet	
A rendőrfőkapitányságok III/V. Csoportjának feladata	20
IX. fejezet	
Vegyes rendelkezések	21

34-13/16/1972.

A Belügyminisztérium
III/1. Osztály
ÜGYRENDJE

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

34-13/16/1972.

Jóváhagyom:
RÁCZ PÁL s. k.
rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

A Belügyminisztérium
III/1. Osztály
ÜGYRENDJE

I. fejezet

A Belügyminisztérium III/1. Osztálya

1. A BM. III/1. Osztály (a továbbiakban: Osztály) a BM. III. Főcsoportfőnökség állambiztonsági vizsgálati szerve. Munkáját jogszabályok, továbbá parancsok, utasítások és szabályzatok alapján végzi.

Az Osztály a rendelkezésére álló operatív és büntetőeljárás-jogi eszközökkel, módszerekkel bűnüldöző feladatait a BM. III. Főcsoportfőnökség szerveivel szoros együttműködésben hajtja végre.

Feladatai ellátásában együttműködik a Belügyminisztérium más szerveivel, a fegyveres erőkkel és testületekkel, valamint a rendészeti szervekkel, továbbá az állami és társadalmi szervek azonos szintű szerveivel.

A bűnügyek nyomozása során támaszkodik a Magyar Népköztársasághoz hű állampolgárok segítségére.

2. Az Osztályt az Osztály vezetője, mint egyszemélyi felelős parancsnok a BM. III. főcsoportfőnök közvetlen alárendeltségében irányítja és vezeti.

Az Osztály a szocialista törvényesség és a jogalkalmazás jogpolitikai elveinek betartása mellett, a Legfőbb Ügyészség közvetlen felügyeletével végzi a hatáskörébe utalt bűnügyek nyomozását.

Munkáját az állománytáblázatban jóváhagyott szervezeti keretek között és létszámmal végzi.

3. Az Osztály munkája eredményességének és ütőképességének alapvető feltétele a párt politikájának az Osztály tevékeny-

ségében való megvalósítása, valamint a társadalompolitikai követelmények alkalmazása a gyakorlati munkában.

A parancsnokok kötelesek gondoskodni a személyi állomány eszmei, politikai egységéről, a politikai és szakmai felkészültség állandó emeléséről, a szilárd katonai és szolgálati fegyelem, a magas fokú erkölcsi állapot megteremtéséről. Ennek érdekében — a vonatkozó párthatározatok alapján — a parancsnokok kötelesek együttműködni az Osztály párt- és KISZ-szervezeteivel.

4. Az Osztály szervei:

- III/1-A. Alosztály (kémelhárító vizsgálati);
- III/1-B. Alosztály (belső reakció elhárító vizsgálati);
- III/1-C. Alosztály (katonai vizsgálati);
- III/1-D. Alosztály (értékelő, tájékoztató);
- III/1-E. Alosztály (jogügyi);
- III/1-F. Alosztály (börtönelhárító);
- III/1-G. Alosztály (őrségi);
- Anyagi, Pénzügyi Csoport;
- Egészségügyi Szolgálat;
- Osztálytitkárság;
- szakirányítás szempontjából a rendőrfőkapitányságok III/1. alosztályai.

II. fejezet

Az Osztály feladata

5. Az Osztály feladata az operatív feldolgozó munka, feljelentés adatai, továbbá tettenérés alapján a Magyar Népköztársaság állami, társadalmi és gazdasági rendje ellen irányuló — hatáskörébe utalt — bűncselekményekben a nyomozás lefolytatása.

A törvényes rendelkezéseknek megfelelően, operatív és vizsgálati eszközök igénybevételével a bűncselekmények felderítése, bizonyítása és a bűnözés megelőzésének előmozdítása.

6. Országos hatáskörrel nyomozást folytat:

a) az állam elleni, valamint a béke és az emberiség elleni, a katonai büntettek köréből a külföldre szökéses, továbbá az állambiztonsági, vagy politikai szempontból jelentős olyan bűncselekményekben, melyeket a belügyminiszter, vagy a BM. III. főcsoportfőnök hatáskörébe utal;

b) az Osztály kizárólagos hatáskörébe tartozik az alábbi bűncselekmények nyomozása:

- összeskűvés (Btk. 116—118. §.);
- szervezkedés (Btk. 119/A—119/B. §.);
- lázadás (Btk. 120—123. §.);
- kártevés (Btk. 124. §.);
- rombolás (Btk. 125. §.);
- merénylet (Btk. 126. §.);
- hazaárulás (Btk. 129. §.);
- ellenség támogatása (Btk. 130. §.);
- kémkedés (Btk. 131. §.);
- feljelentési kötelezettség elmulasztása (Btk. 132. §.);
- háborús és népellenes büntett (Btk. 134/A. §.);
- béke és emberiség elleni bűncselekmények (Btk. 135—142. §.);

- államtitoksértés (Btk. 160. §.);
- légi jármű jogellenes hatalomba kerítése (Btk. 192. §.);
- külföldi állampolgárok által elkövetett tiltott határátlépés és embercsempészség (Btk. 203—204. §.);
- külföldre szökés (előkészület, kísérlet és feljelentési kötelezettség elmulasztása) (Btk. 313. §.);
- katonai személyek által elkövetett állam elleni bűncselekmények.

7. Figyelemmel kíséri és indokolt esetben segíti a BM. II. Főcsoportfőnökség területi szervei által eljárás alá vont politikai jellegű bűncselekmények nyomozását.

8. Az Osztály — mint operatív szerv — a társ operatív szervek állambiztonsági feldolgozó és megelőző munkájának elősegítése érdekében a rendelkezésére álló törvényes eszközök és módszerek felhasználásával vesz részt.

9. A BM. III. Főcsoportfőnökség operatív szervei vezetőinek kérésére jogi véleményt ad a központ és a rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szervei által feldolgozás alatt álló ügyekben.

10. Az ügyek nyomozása során észlelt törvénysértésekről, a hálózati és operatív munka alapelveinek megsértéséről jelentést tesz a BM. III. főcsoportfőnöknek.

11. A nyomozott ügyek, valamint a börtönelhárítás adatai alapján értékelő, elemző és tájékoztató jelentést készít. A bűnüldöző munka színvonalának emelése érdekében országosan figyelemmel kíséri az állam elleni és politikai jellegű bűncselekmények alakulását. Elemzi az ellenséges tevékenység irányait, módszereit, a bűnözés okait és az elkövetést lehetővé tevő, vagy azt megkönnyítő körülményeket.

12. A szocialista országokkal kötött jogsegély-egyezmények és miniszteri megállapodások alapján az ezen országok állampolgárai által Magyarországon elkövetett politikai jellegű bűncselekményekben nyomozást folytat. Teljesíti a hatáskörébe tartozó, illetve az oda utalt ügyekben a jogsegély-egyezményeken alapuló kéréseket és ellátja a kiadatással kapcsolatos feladatokat.

13. Az elhárítási hatáskörébe utalt büntetésvégrehajtási intézetekben operatív felderítést, feldolgozást végez a fogva tartott elítéltek között.

14. Biztosítja az Osztály objektumának külső és belső őrzését. Gondoskodik a fogdában elhelyezett személyek — jogszabályokban, parancsokban, utasításokban előírtak szerinti — biztonságos őrzéséről, kíséréséről, szállításáról, a szökések és más rendkívüli események megakadályozásáról. Ellátja a fogva tartottak érték- és bűnjelletéti tárgyainak kezelését.

15. A vonatkozó rendelkezések, parancsok és szakutasítások alapján — a jóváhagyott költségvetési keretek között — végzi az Osztály anyagi, pénzügyi és egészségügyi szolgálatának ellátásával kapcsolatos teendőket.

III. fejezet

Az Osztály eszközei és módszerei

16. Az Osztály feladatainak teljesítése során jogosult a büntetőeljárásban meghatározott nyílt, valamint a parancsokon, utasításokon alapuló titkos operatív eszközöket és módszereket felhasználni. Így:

- az operatív-technikai eszközöket;
- a fogda- és börtönhálózatot;
- a feldolgozást végző operatív szervvel együtt más operatív eszközöket.

17. Az Osztály nyílt nyomozati tevékenysége során felhasználja a korszerű kriminalisztikai eszközöket és módszereket.

18. Operatív nyilvántartást, adattárat vezet az Osztály börtön- és fogdaügynökségéről, az elhárítása alatt álló büntetés-végrehajtási intézetekben büntetésüket töltő veszélyes bűnözőkről és a veszélyes elemekről, valamint a központi és területi vizsgálati szervek által eljárás alá vont személyekről, az általuk elkövetett bűncselekményekről, azok módszereiről, okairól. Felhasználja a gépi adatfeldolgozás lehetőségeit.

19. A bűnügyek nyomozása során az általános megelőzés érdekében tájékoztatja — szignalizál — az illetékes szervek vezetőit a bűncselekményeket kiváltó és elősegítő okokról, körülményekről.

20. Az általános és speciális prevenció érdekében ellenőrzi a büntetőeljárás alá vont és figyelmeztetésben részesített személyeket. Felvilágosító jellegű propagandatevékenységet fejt ki.

Az osztályvezető feladata és jogköre

21. Felelős a hatáskörébe utalt feladatok végrehajtásáért, a személyi állomány politikai, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harc-készültségéért.

Biztosítja a parancsok, utasítások egységes értelmezését és végrehajtását.

22. Jogosult mindazon intézkedések megtételére, amelyeket a parancsok, utasítások, szabályzatok, valamint a büntetőeljárásról szóló tvr. a nyomozó hatóság jogkörébe utal.

23. Felterjeszti:

- a) az Osztály szervezetére, létszámára vonatkozó javaslatot, az Osztály ügyrendjét, éves munkatervét és beszámoló jelentését;
- b) a felsőbb vezetők hatáskörébe tartozó, politikai, vagy állambiztonsági szempontból jelentős bűnügyekben a büntetőeljárás megindítására, befejezésére, megszüntetésére, egyes kiemelkedően fontos nyomozati intézkedések foganatosításának engedélyezésére;
- c) a hatáskörét meghaladó ügyekben szignalizációra;
- d) az Osztály „M”-tervére, valamint
- e) az Osztály költségvetésére készített javaslatokat;
- f) minden olyan előterjesztést, melyeknek engedélyezését a parancsok és utasítások a BM. felsőbb vezetőinek hatáskörébe utalnak.

24. Jóváhagyja:

- a) az operatív osztályok által feldolgozott ügyekben készített jogi véleményeket;
- b) a jelentősebb, vagy komplikáltabb ügyekben készített vizsgálati és intézkedési terveket;
- c) a büntetőeljárás során terheltként felelősségre vont személyek alap- és kutató-nyilvántartásba vételét;

- d) a 2000 forintot meghaladó szakértői díjak, vagy egyéb bűnügyi költségek kifizetését;
- e) az Osztály riadó-, tűzvédelmi és légoltalmi tervét.

25. Engedélyezi:

- a) a hatáskörébe tartozó ügyekben a nyomozás elrendelésére, felfüggesztésére, megszüntetésére, befejezésére, ügyek egyesítésére, elkülönítésére, szabadságkorlátozó intézkedések foganatosítására, ezek megszüntetésére tett javaslatokat, előterjesztéseket;
- b) elfogatóparancs kibocsátását;
- c) őrizetbe vett, vagy letartóztatott személyek fogdába történő befogadását, szabadlábra helyezését, az Osztályról más szervhez történő ideiglenes, vagy végleges átkísérését, helyszíni szemléhez, nyomozási kísérlethez, vagy egyéb okból az épületből történő kiszállítást;
- d) előzetes letartóztatottak és elítéltek mellett foglalkoztatott ügynökök beszervezését, kizárását, jutalmazását, keresetkiesésének megtérítését, más szervnek történő átadását;
- e) börtönhálózat beszervezését, kizárását, jutalmazását, átadását;
- f) az elhárítási hatáskörébe tartozó elítéltek között előzetes személyi és csoport-, valamint személyi és csoportdosszié nyitását, a jelentősebb operatív kombinációkat és realizálási terveket;
- g) az Osztály „B”-ellátmányának felhasználását.

26. A belügyi szervek felé a büntetőeljárással kapcsolatban az alábbi intézkedésekre jogosult:

- a) lakcímfigyelőztetés;
- b) határfigyelőztetés;
- c) útlevélbevonás, vagy külföldre utazás engedélyezésének visszatartása;
- d) tiltó névjegyzékre történő felvétel;

- e) más belügyi szervnél nyilvántartott, vagy kezelt anyagok kikérése;
- f) folyamatban levő bűnügyekben a bűntársak, vagy a további bűncselekmények felderítése és bizonyítása érdekében különböző operatív eszközök alkalmazása;
- g) büntetésvégrehajtási intézetekből elítéltek kikérése.

27. A feladatkörébe utalt kérdésekben kapcsolatot tart, illetve levelezést folytat:

- a) a Belügyminisztérium csoportfőnökeivel, önálló osztályvezetőivel;
- b) a rendőrfőkapitányságok vezetőivel, állambiztonsági helyetteseivel;
- c) a Legfőbb Ügyészség Politikai, Katonai és Belügyi Osztályainak vezetőivel, a Fővárosi Bíróság, a Központi Kerületi Bíróság és a Budapesti Katonai Bíróság vezetőivel;
- d) más szervek (minisztériumok, főhatóságok, vállalatok, tömegszervezetek stb.) azonos szintű vezetőivel.

28. Irányítja, összehangolja, ellenőrzi az alosztályok és a szakszolgálati ágak munkáját. Ennek érdekében:

- a) a hatáskörébe tartozó kérdésekben parancsokat, utasításokat és körleveleket ad ki;
- b) rendszeresen beszámoltatja a közvetlen irányítása alá tartozó alosztályok, szakszolgálati ágak vezetőit;
- c) gondoskodik a konspiráció és a TŰK szabályainak maradéktalan betartásáról;
- d) operatív akciók végrehajtására, rendkívüli események elhárítására az Osztály személyi állományának 50%-át érintő — 48 óra időtartamot meg nem haladó — készültséget rendel el;
- e) biztosítja a személyi állomány politikai és szakmai továbbképzését, valamint a káderfejlesztési terv végrehajtását.

29. Az osztályvezető-helyettes feladata és jogköre:

- a) irányítja és ellenőrzi a közvetlen alárendeltségébe utalt alosztályok munkáját. Ezek tekintetében az osztályvezetőt megillető jogköröket gyakorolja;
- b) az osztályvezetőt távollétében és akadályoztatása esetén az osztályvezetőt megillető jogkörrel helyettesíti;
- c) az osztályvezető megbízása alapján ellátja az egyébként osztályvezetői jogkörbe tartozó feladatokat is;
- d) az osztályvezetői jogkörbe tartozó kérdésekben tett intézkedéseiről beszámol az osztály vezetőjének.

Az Osztály alegységeinek feladata

30. A BM. III/1-A., III/1-B., III/1-C. Alosztály feladata:

- a) a kizárólagos jogkörükbe utalt bűnügyekben országos hatáskörrel a nyomozás lefolytatása, valamint az alosztályokra szignált egyéb bűnügyekben a nyomozás teljesítése;
- b) a vizsgálat eszközeivel segítik az operatív szervek állambiztonsági megelőző, felderítő és bűnüldöző tevékenységét;
- c) a bűnügyek nyomozásának teljesítése során az ügyet feldolgozó és átadó operatív szervvel együtt kötelesek védeni az operatív eszközöket. Az ilyen módon szerzett adatoknak a nyílt nyomozás során történő felhasználását együtt tervezik és hajtják végre;
- d) a nyílt nyomozás időszakában kötelesek — ahol erre lehetőség van — felderítő jellegű adatokat gyűjteni, operatív pozíciók megszerzését kezdeményezni, beszerzési tippeket kutatni és javasolni;
- e) konkrét és arra alkalmas bűnügyek nyomozása során a feltárt operatív és vizsgálati tapasztalatokról összefoglaló értékelő jelentéseket készíteni;
- f) elemzik, értékelik a bűncselekményeket kiváltó okokat, az elkövetést elősegítő körülményeket és ennek alapján megállapításaikról tájékoztatják az illetékes szervek, intézmények, vállalatok, hivatalok vezetőit;
- g) nevelő jellegű intézkedéseket fogantatosítanak és végzik az utógondozást;
- h) szerződések és megállapodások alapján a baráti szocialista országok állampolgárai által Magyarországon elkövetett politikai jellegű bűncselekményekben nyomozást folytatnak. Teljesítik a jogsegély-egyezményeken alapuló kéréseket és a kiadatásokkal kapcsolatos teendőket.

31. A BM. III/1-D. Alosztály feladata:

- a) a BM. III. Főcsoportfőnökség vizsgálati szervei által nyomozott ügyek alapján értékelő, elemző és tájékoztató jelentések készítése az állam elleni és más politikai jellegű bűncselekményekről;
- b) az országos adatok alapján az ellenséges elemek tevékenységének irányáról, kontingenseiről, módszereiről, a bűnözés okairól elemzések készítése;
- c) az Osztály és a rendőrfőkapitányságok III/1. alosztályai nyomozati tevékenységének módszertani elemzése. A bevált módszerek bevezetésére, általánosítására, az észlelt hiányosságok megszüntetésére javaslatok kidolgozása;
- d) a fogvatartottak melletti fogdatechnika alkalmazásáról, továbbá az Osztály foto-, hang- és képtechnikai igényeinek ellátásáról való gondoskodás;
- e) az Osztály állománya és a rendőrfőkapitányságok III/1. alosztályvezetői szakmai továbbképzésének szervezése;
- f) a gépi adatfeldolgozással összefüggő kódolási munka végzése, TG végpontkezelés és az ezekkel kapcsolatos rejtjelzés;
- g) a BM. III. Főcsoportfőnökség vizsgálati szervei által eljárás alá vontak, valamint az Osztály elhárítása alatt álló büntetésvégrehajtási intézetekben büntetésüket töltő veszélyes elemek és veszélyes bűnözők, valamint az ezen intézetekben és az Osztályon foglalkoztatott hálózati személyek nyilvántartása.

32. A BM. III/1-E. Alosztály feladata:

- a) a BM. III. Főcsoportfőnökség szervei részére az általuk feldolgozott ügyekben jogi véleményadás és állásfoglalás. Így különösen:
 - a büntetőeljárás megindítását;
 - az operatív feldolgozó munka folytatását;
 - a rendelkezésre álló bizonyítékok nyílt nyomozásban történő felhasználhatóságát;

- a titkos operatív eszközök védelmét;
- a hálózati személyek ügyből való kivonását;
- bűncselekményt elkövető személy operatív célra történő felhasználását illetően;

- b) a BM. III. Főcsoportfőnökség vizsgálati és operatív szerveinek a nyomozati, illetve az operatív feldolgozó munkával kapcsolatban felmerülő jogi jellegű kérdésekben — személyes konzultációk keretében — véleményadás;
- c) a „K”-ellenőrzési anyagok jogi erejűvé tételével kapcsolatos teendők ellátása;
- d) a BM. III. Főcsoportfőnökség szerveinek munkáját érintő jogszabály-, parancs- és utasítástervezetek kidolgozásában, véleményezésében való részvétel, szükség esetén ezek kibocsátásának kezdeményezése;
- e) a más szervek által készített és az Osztálynak megküldött jogi jellegű anyagok véleményezése.

33. A BM. III/1-F. Alosztály feladata:

- a) a hatáskörébe utalt büntetésvégrehajtási intézetekben — az operatív szervek kérésére, valamint saját kezdeményezésre — operatív és nyílt nyomozás teljesítése a büntetőeljárás során fel nem tárt bűncselekmények, illegális hírszatórnák felderítése, rendkívüli események (zendülés, szökés, munkamegtagadás stb.) megakadályozása, az állambiztonsági munka segítése érdekében. Ezen büntetésvégrehajtási intézetekben büntetésüket töltő veszélyes elemek és veszélyes bűnözők ellenőrzése;
- b) az előbbieik érdekében hálózat szervezése, foglalkoztatása, valamint operatív eszközök (3/e. rendszabály), kombinációk alkalmazása. A hálózat vezetésével, nevelésével és ellenőrzésével kapcsolatos egyéb feladatok ellátása;
- c) a BM. III. Főcsoportfőnökség vizsgálati szervei részére kellő számú és képzettségű fogdaügynök biztosítása;
- d) fogdaügynököknek a büntetésvégrehajtási intézetekből történő kikérésével, távollétük legalizálásával, szállításával kapcsolatos adminisztratív teendők végzése.

34. A BM. III/1-G. Alosztály feladata:

- a) az Osztály objektumának őrzése, belső és külső rendjének biztosítása;
- b) a fogda őrszolgálati feladatainak ellátása, a fogvatartottak őrzése, kísérése, szállítása az Őrutasítás szerint;
- c) a fogvatartottaknak a Fogdászabályzatban meghatározott módon történő befogadása, fogva tartása, szabadlábra helyezése, letéti tárgyainak kezelése.

35. Az Anyagi, Pénzügyi Csoport feladata:

- a) a vonatkozó parancsokban, utasításokban, szabályzatokban meghatározottak szerint a költségvetési keretek felhasználása, a felmerült kiadások kiegyenlítése és a káresek kivizsgálása;
- b) anyagi, műszaki tervjavaslat készítése;
- c) a fogvatartottak személyi értékeit, valamint a bűnjelértékek kezelése;
- d) a közétkeztetéssel és a fogvatartottak étkeztetésével kapcsolatos teendők végzése;
- e) a szerződéses alkalmazottak foglalkoztatása és személyzeti ügyeinek intézése.

36. Az Osztálytitkárság feladata:

- a) az ügyiratkezeléssel kapcsolatos teendők ellátása;
- b) az Osztály feladatával, valamint az állomány személyzeti, szociális ügyeivel kapcsolatos ügyintézői és adminisztratív teendők végzése;
- c) a baráti államokból az Osztályra érkező delegációk fogadásával, illetve az oda kiutazó küldöttségek utazásával kapcsolatos technikai teendők ellátása;
- d) a „B”-ellátmány, a szolgálati útlevelek és a menetlevelek kezelése;
- e) az Osztály ügyeleti szolgálatának megszervezése.

Az alegységek vezetőinek feladata és jogköre

37. A BM. III/1-A., III/1-B., III/1-C. Alosztály vezetői:

- a) szervezik, irányítják, ellenőrzik alosztályuk munkáját. Gondoskodnak a szolgálati fegyelem, a konspiráció és az éberség betartásáról. Feladatuk a beosztottak politikai, szakmai oktatása és nevelése, szocialista jellemformálása;
- b) feladataik végrehajtása érdekében utasításokat adnak, intézkedéseket foganatosítanak. Jogkörüket meghaladó esetekben az osztályvezetőnek, illetve helyettesének javaslatot tesznek;
- c) a hatáskörükbe utalt bűnügyekben, illetve a szakterületüket érintő kérdésekben a BM. beosztott osztályvezetőivel és önálló alosztályvezetőivel, valamint az illetékes ügyésszel kapcsolatot tartanak, illetve levelezést folytatnak;
- d) az osztályvezető (helyettese) által előzetesen engedélyezett javaslat alapján, valamint az egyébként hatáskörükbe tartozó bűnügyekben jogosultak a Be.-ben előírt valamennyi határozat meghozatalára, nyomozati intézkedések foganatosítására. Így különösen:
 - nyomozás elrendelésére, felfüggesztésére, megszüntetésére, befejezésére, ügyek egyeztetésére és elkülönítésére;
 - őrizetbe vétel, előzetes letartóztatás és lakhelyelhagyási tilalom elrendelésére, illetve ezek megszüntetésére;
 - házkutatás, munkahelykutatás, személyi motozás, lefoglalás, zár alá vétel elrendelésére;
- e) jóváhagyják a hatáskörükbe utalt bűnügyekben készített vizsgálati intézkedési és kihallgatási terveket, elrendelik egyes kihallgatások, vagy egyéb nyomozati cselekmények, illetve védői beszélők stb. hangszalagra vételét és a tv-szoba igénybevételét;

f) engedélyezik:

- ügynökség, fogdatechnika alkalmazását, az ezzel összefüggő kombinációkat, valamint a fogdaügynök foglalkoztatási tervének végrehajtását;
- őrizetese, letartóztatottak fegyelmi fenyítését (sötétzárka fenyítés kivételével);
- a 2000 forintot meg nem haladó tolmácsolási és szakértői díjak, valamint egyéb bűnügyi költségek kifizetését.

38. A BM. III/1-D. Alosztály vezetője:

a) az országos adatok alapján átfogó nyomozati, módszertani és kriminológiai elemzéseket készít az állam elleni és más politikai jellegű bűncselekmények alakulásáról. Ennek kapcsán:

- napi tájékoztató jelentéseket készít a vizsgálat érdemi intézkedéseiről, a nyomozás megállapításairól;
- a rendőrfőkapitányságok III/1. alosztályaitól időszakos és eseti jelentéseket kér, ezek feldolgozására szükség szerint intézkedik;

b) koordinálja a rendőrfőkapitányságok III/1. alosztályainak szakfelügyeletét.

39. A BM. III/1-E. Alosztály vezetője:

a) elbírálja az alosztályon készített jogi véleményeket;

b) a BM. III. Főcsoportfőnökség vizsgálati és operatív szervei részére jogi jellegű kérdésekben segítséget nyújt;

c) a jogi véleményezések, a „K”-ellenőrzési és egyéb operatív anyagok tanulmányozása során szerzett tapasztalatokról értékelő, elemző jelentéseket készít, illetve készített;

d) az egységes joggyakorlat biztosítása érdekében segíti és ellenőrzi a területi vizsgálati alosztályok munkáját;

e) a „K”-anyagok ügyében nyomozást rendel el, szüntet meg, illetve ügyeket egyesít. Előterjesztést tesz a nyo-

mozást megszüntető határozatok hatályon kívül helyezésére.

40. A BM. III/1-F. Alosztály vezetője:

- a) irányítja a saját kezdeményezésre, valamint a szervek kérésére indított operatív feldolgozást, illetve nyílt nyomozati munkát;
- b) szervezi, irányítja és ellenőrzi a hálózat szervezésével, vezetésével, nevelésével, foglalkoztatásával, ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat;
- c) javaslatot tesz fogda- és börtönügynökök beszerzésére, kizárására, operatív-technika beépítésére;
- d) az elítéltek hangulatáról, operatív ellenőrzésük tapasztalatairól meghatározott időközönként jelentést készít és terjeszt fel az Osztály vezetőjének. Az elítéltek hangulatával, valamint a büntetésvégrehajtási intézetek biztonságával összefüggő kérdésekről pedig a Büntetésvégrehajtás országos parancsnokának. Az utóbbiakról szóbeli tájékoztatást ad az érintett büntetésvégrehajtási intézetek parancsnokainak.
- e) Engedélyezi:
 - a fogdaügynökség büntetésvégrehajtási intézetből való kihozásának legalizálási tervét;
 - a börtönhálózat pihentetését;
 - az operatív-technika (3/e. rendszabály) alkalmazását;
 - a kombinációs és operatív tervek végrehajtását.

41. A BM. III/1-G. Alosztály vezetője:

- a) szervezi, irányítja és ellenőrzi az őrszolgálati feladatok ellátását, az Őrutasítás és a Fogdászabályzat betartását;
- b) biztosítja, hogy a fogvatartottakkal kapcsolatosan az őrségi szolgálat ellátása összhangban legyen a vizsgálat operatív érdekeivel;
- c) szervezi az alosztály személyi állományának politikai és szakmai képzését;
- d) jogosult őrhelyek ideiglenes jelleggel történő megváltoztatására, megszüntetésére, új őrhelyek felállítására.

42. Az alosztályvezető-helyettesek feladata és jogköre:

- a) az alosztályt az alosztályvezető távollétében és akadályoztatása esetén teljes jogkörrel vezetik;
- b) szervezik, irányítják és ellenőrzik a hatáskörükbe utalt bűnügyekben a nyomozati, a büntetésvégrehajtási intézetekben az operatív munkát és az ezen intézetekben dolgozó operatív tisztek tevékenységét;
- c) megbízás alapján — a fentiekén kívül — elláthatnak egyébként alosztályvezetői jogkörbe tartozó más feladatokat is;
- d) intézkedéseikről rendszeresen beszámolnak vezetőiknek.

A rendőrfőkapitányságok III/1. alosztályainak feladata

43. A rendőrfőkapitányságok III/1. alosztályai:

- a) a rendőrfőkapitányságok állambiztonsági vizsgálati szervei. Feladataikat jogszabályok, parancsok, utasítások és szabályzatok alapján a főkapitány állambiztonsági helyettesének közvetlen irányításával és a BM. III/1. Osztály vezetőjének szakfelügyeletével végzik;
- b) a törvényes rendelkezések és a büntető jogalkalmazás jogpolitikai elveinek betartásával nyomozást folytatnak — a bűncselekmények nyomozási hatáskörét szabályozó parancs szerint — a hatáskörükbe utalt bűncselekményekben;
- c) feladatuk ellátása során szoros kapcsolatot tartanak és együttműködnek a főkapitányság más állambiztonsági és bűnügyi szerveivel, valamint a társ operatív szervekkel. Működési területükön figyelemmel kísérik az állam elleni (izgatás), valamint a politikai jellegű bűncselekményeket;
- d) feladatuk teljesítéséhez felhasználhatják, illetve alkalmazzák a jelen ügyrendben meghatározott eszközöket és módszereket;
- e) az operatív eszközök útján nyert adatok jogi erejűvé tételével, az ügyek bizonyításával, a felderítő jellegű kihallgatásokkal segítik a főkapitányság állambiztonsági szerveinek operatív feldolgozó munkáját. Ennek érdekében részt vesznek külföldről hazatért személyek meghallgatásában, bomlasztásokban, figyelmeztetések foganatosításában, társszerveknél és más intézményeknél előadások, tájékoztatók tartásában;
- f) az általuk nyomozott ügyek alapján kriminológiai, nyomozati és módszertani értékelő, elemző jelentéseket készítenek a megye területén elkövetett állam elleni, valamint politikai jellegű bűncselekményekről.

Vegyes rendelkezések

44. Az Osztály vezetője — illetékességi körében — az irányítása alá rendelt szervek vezetőinek egyes jogkörét magához vonhatja, illetőleg jogköröket ruházhat át. A jogkörök tartós, vagy végleges elvonásához, átruházásához a főcsoportfőnök jóváhagyása szükséges.

A nyomozási hatáskörök szabályozásáról szóló parancs vonatkozó rendelkezésének megfelelően a BM. II. Főcsoportfőnökség szerveitől politikailag jelentősebb ügyeket, vagy olyan ügyeket, amelyekhez fontos állambiztonsági érdekek fűződnek, hatáskörébe vonhat.

45. Az állambiztonsági titkos eszközök és módszerek államtitkot képeznek. Az Osztály valamennyi vezetőjének, beosztottjának kötelessége az operatív eszközök, módszerek és alkalmazásuk titkosságát megőrizni, megőriztetni és védelmükről gondoskodni. Az államtitok védelme, a konspiráció biztosítása érdekében a vezetőkkel és a beosztottakkal csak az közölhető, ami munkájukhoz feltétlenül szükséges.

A titkos operatív eszközök útján szerzett adatokat felhasználni csak megfelelő fedéssel szabad.

46. Halaszthatatlan intézkedéseket — ha a késedelem veszélyel jár — az ügyrendben erre fel nem jogosított vezetők is foganatosíthatnak. Ilyen esetekben haladéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőknek.

47. Az osztályvezető, a helyettese, az alosztályvezetők szervezési, mozgósítási, személyügyi, fegyelmi, anyagi, pénzügyi (beleértve a „B”-ellátmányt is) és az állománnyal kapcsolatos rendelkezési jogkörüket a vonatkozó parancsok, utasítások és szabályzatok alapján gyakorolják.

48. Az Egészségügyi Szolgálat, az Anyagi, Pénzügyi Csoport, az Osztálytitkárság vezetőinek feladatát, továbbá a vizsgálati és operatív állomány feladatát a vonatkozó jogszabályok, parancsok, utasítások, szabályzatok és munkaköri leírások határozzák meg.

49. A jelen ügyrend megjelenésével lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a 34-154/1968. szám alatt kiadott ügyrend érvényét veszti.

Budapest, 1972. április 14.

Dr. DEÁK JÓZSEF s. k.

rendőr ezredes,
osztályvezető

TARTALOMJEGYZÉK

I. fejezet	
A Belügyminisztérium III/1. Osztálya	5
II. fejezet	
Az Osztály feladata	7
III. fejezet	
Az Osztály eszközei és módszerei	10
IV. fejezet	
Az osztályvezető feladata és jogköre	11
V. fejezet	
Az Osztály alegységeinek feladata	15
VI. fejezet	
Az alegységek vezetőinek feladata és jogköre	19
VII. fejezet	
A rendőrfőkapitányságok III/1. alosztályainak feladata	23
VIII. fejezet	
Vegyes rendelkezések	24

59-678/1972.

A Belügyminisztérium
III/2. Osztály
ÜGYRENDJE

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

59-678/1972.

Jóváhagyom:

RÁCZ PÁL s. k.

rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

A Belügyminisztérium
III/2. Osztály
ÜGYRENDJE

I. fejezet

A Belügyminisztérium III/2. Osztálya

1. A BM. III/2. Osztály (a továbbiakban: Osztály) a BM. III. Főcsoportfőnökség operatív figyelő, környezettanulmányozó és a kapitalista országok külképviselőit biztosító, megfigyelő szerve. Munkáját a III. Főcsoportfőnökség ügyrendje, a belügyminiszter, illetve a BM. III. főcsoportfőnök (helyettese) parancsai és utasításai alapján végzi.

2. Az Osztály sajátos eszközeivel és módszereivel — szoros együttműködésben a főcsoportfőnökség operatív és vizsgálati szerveivel, valamint a Belügyminisztérium más szerveivel — teljesíti az állam biztonságának védelméből ráháruló feladatokat. Feladatai ellátásában együttműködik az állami, társadalmi szervekkel. Munkájában támaszkodik a Magyar Népköztársasághoz hű állampolgárokra.

3. Az Osztályt az osztályvezető a főcsoportfőnök (helyettese) alárendeltségében, mint egyszemélyi felelős parancsnok irányítja és vezeti.

4. Az Osztály munkája eredményességének és ütőképességének alapvető feltétele a párt politikájának a tevékenységében való megvalósítása, valamint a társadalompolitikai követelmények alkalmazása a gyakorlati munkában.

A parancsnokok kötelesek gondoskodni a személyi állomány eszmei, politikai egységéről, a politikai és szakmai felkészültség állandó emeléséről, a szilárd katonai és szolgálati fegyelem, a magas fokú erkölcsi állapot megteremtéséről. Ennek érdekében — a vonatkozó párthatározatok alapján — a parancsnokok kötelesek együttműködni az Osztály párt- és KISZ-szervezeteivel.

5. Az Osztály a belügyminiszter által jóváhagyott állomány-táblázat szerint szigorúan titkos, titkos és nyílt rendőri állománnyal végzi munkáját. Az Osztály alegységei feladataikat parancsok, utasítások alapján szoros együttműködésben végzik.

6. Az Osztály alegységei:

- III/2-A. Alosztály (figyelő);
- III/2-B. Alosztály (figyelő);
- III/2-C. Alosztály (figyelő);
- III/2-D. Alosztály (figyelő);
- III/2-E. Alosztály (környezettanulmányozó);
- III/2-F. Alosztály (objektumbiztosító);
- III/2-G. Alosztály (technikai);
- III/2-H. Alosztály (értékelő, módszertani és nyilvántartó);
- III/2. Gépjármű Csoport és Garázs;
- III/2. Gazdasági Csoport;
- III/2. Osztálytitkárság;
- szakirányítás szempontjából a Győr-Sopron megyei Rendőrfőkapitányság III/2. Alosztálya (figyelő, környezettanulmányozó), valamint a Baranya, Borsod, Csongrád, Hajdú megyei Rendőrfőkapitányság állambiztonsági szerveinél dolgozó „T”-állományú környezettanulmányozó tisztek.

II. fejezet

Az Osztály feladata

7. Az Osztály a főcsoportfőnökség és a saját ügyrendjében biztosított eszközök, módszerek alkalmazásával — a központi és megyei állambiztonsági szervek igényei alapján — titkos úton információkat szerez, adatokat szolgáltat, amelyekkel elősegíti az MNK-val és a szocialista tábor országaival szembeni ellenséges tevékenység felderítését, bizonyítását, dokumentálását, leleplezését. Ennek érdekében:

a) irányítja, végrehajtja és ellenőrzi

- az operatív figyelést,
- a konspirált környezettanulmány készítését,
- titkos és nyílt intézkedéseket foganatosít az arra jogosult vezetők engedélyével;

b) szükség esetén figyelemmel biztosítja az operatív akciókat és közreműködik a Magyar Népköztársaság területén folyó fontosabb katonai csapatgyakorlatok, szállítások operatív védelmében;

c) rendőri (objektumőri) szolgálattal biztosítja a hatáskörébe utalt országok Budapesten működő külképviseletei objektumainak, valamint egyes beosztottjai lakásának védelmét. Ezzel összefüggésben konspirált operatív feladatokat is végez;

d) operatív lehetőségeinek felhasználásával ellenőrzi, illetve figyelemmel kíséri a kapitalista országok Budapesten működő külképviseleteire, ezek intézményeibe, objektumaiba bejáró és operatív szempontból figyelmet érdemlő magyar állampolgárok számának, összetételének alakulását;

e) az operatív érdekeknek és a vonatkozó parancsoknak, utasításoknak megfelelően országos adattárba gyűjti mindazon személyekre keletkezett iratokat és okmányokat, akikre a jogosított szervek figyelést, illetve környezettanulmányt kértek, továbbá nyilvántartja a fentiek kapcsolatait.

III. fejezet

Az Osztály eszközei és módszerei

8. Az Osztály feladatának teljesítése során jogosult a szocialista törvényesség elveinek betartásával, a vonatkozó jogszabályokon alapuló nyílt és titkos eszközöket, módszereket alkalmazni. Ezek alapvetően a következők:

- a) jelző-, tartózkodási helyek céljára „K”- és „T”-lakásokat szervezni, fenntartani;
- b) operatív-technikát felhasználni;
- c) figyelt és környezettanulmányozott személyekről, kapcsolataikról, kapitalista követésekre bejárókról adatárt vezetni;
- d) konspirált körleteket szervezni, legalizálni, fenntartani;
- e) postai küldeményeket kivonatni;
- f) társadalmi kapcsolatokat, adatszolgáltatókat felhasználni, nyilvántartani;
- g) fedőigazolványokat, álcázó eszközöket alkalmazni;
- h) gépkocsi fedőrendszámokat felhasználni;
- i) az Osztály hivatásos állománya egyes tagjait polgári fedéssel, „SZT”-állományban foglalkoztatni.

9. Az Osztály szerveinek vezetői a figyelő, környezettanulmányozó munka szervezése és végrehajtása érdekében kapcsolatot létesítenek a Belügyminisztérium illetékes szerveivel. Feladatuk ellátása érdekében biztosítani kell a kölcsönös koordinációt, tájékoztatást és segítségnyújtást. A figyelő és környezettanulmányozó munka szervezése során kapcsolatot létesítenek az állami, társadalmi szervek vezetőivel, a dolgozókkal. Az önkéntesség szigorú betartásával kialakítják a társadalmi kapcsolatok körét, akik elengedhetetlen segítőtársak az állambiztonsági feladatok végrehajtásában.

Az osztályvezető feladata és jogköre

10. Az osztályvezető:

- a) irányítja és ellenőrzi az Osztály munkáját. Ennek kapcsán az Osztály egészét, vagy egyes alegységeit érintő parancsokat, utasításokat ad ki;
- b) felelős az Osztály személyi állományának politikai, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harckészültségéért, az Osztály anyagi, technikai állapotáért;
- c) az Osztály munkájáról, a feladatok teljesítéséről folyamatosan, a rendkívüli eseményekről pedig soron kívül jelentést tesz közvetlen előljárójának;
- d) az Osztály feladatkörébe utalt kérdésekben közvetlen kapcsolatot tart a BM. más szerveinek vezetőivel, a konspirált körletek fedését biztosító minisztériumokkal, főhatóságokkal miniszterhelyettesi szintig;
- e) a jogkörébe utalt kérdésekben — a vonatkozó rendelkezések szerint — kapcsolatot tart és levelezést folytat a baráti szocialista országok társszerveinek vezetőivel.

11. Jóváhagyásra, engedélyezésre felterjeszti:

- a) az Osztály szervezetére, létszámára vonatkozó javaslatot;
- b) az Osztály ügyrendjét, éves munkatervét, beszámoló jelentését;
- c) a figyelő és környezettanulmányozó munka helyzetéről, a biztosított objektumok látogatásáról készült időszakos jelentéseket;
- d) az Osztály állományának, objektumainak fedésére, konspirált körletének szervezésére, működésére vonatkozó javaslatokat;
- e) a minisztériumok és főhatóságok vezetőivel való — a legalizálással összefüggő — kapcsolatfelvételre vonatkozó javaslatokat;

- f) a baráti államok állambiztonsági szerveivel szolgálati célból történt kapcsolatfelvételre, valamint az Osztály szintjén tervezett delegációk küldésére vonatkozó javaslatot;
- g) a „K”-lakások létesítésére, megszüntetésére vonatkozó javaslatot;
- h) az Osztály egész személyi állományát érintő riadó elrendelésére vonatkozó javaslatot és az Osztály „M”-tervét;
- i) az Osztály személyi állományának 50%-át és a 48 óra időtartamot meghaladó készség elrendelésére vonatkozó javaslatot;
- j) az operatív beosztottaknak ellenséges csoportokba, vagy személyekhez történő bevezetésére, a külföldön végrehajtandó figyelésekre vonatkozó javaslatot;
- k) a gépkocsi fedőrendszámok igénylését (operatív célra);
- l) a fontosabb operatív intézkedéseket, javaslatokat, jelentéseket, terveket, amelyek összefüggenek az Osztály figyelő, környezettanulmányozó munkájával, a kapitalista külképviseleti objektumok biztosításával;
- m) az Osztály egész állománya részére összevont értekezletek tartására vonatkozó javaslatokat;
- n) az Osztály beosztottjainak szolgálati, operatív célból történő kiutazását kapitalista országokba.

12. Jóváhagyja, engedélyezi:

- a) az alosztályok, önálló csoportok munkaköri leírását, munkatervét, beszámoló jelentését;
- b) a jelentősebb koncentrált figyelések, akciók, hadgyakorlat-biztosítások, titkos őrizetbe vételek, elrendelt agresszív figyelések végrehajtásának tervét;
- c) az operatív szempontból különösen fontos személyekről készülő környezettanulmányok elkészítésének előzetes tervét;
- d) az állandó jellegű figyelő- és tartózkodási helyek szervezését;

- e) a „K”- és „T”-lakások átvételét, átadását a főcsoportfőnökség szervei, illetve a Belügyminisztérium más szervei között a vonatkozó parancsok alapján;
- f) az alárendelt, valamint a szakirányítása alatt álló megyei szerv beosztottjainak operatív célból történő kiutazását a baráti szocialista országokba;
- g) az Osztály riadótervét, körletvédelmét és konspirációját biztosító terveket;
- h) egyes operatív akciók figyelemmel történő biztosítására, rendkívüli események elhárítására az Osztály állománya 50%-át és a 48 óra időtartamot meg nem haladó készségbe helyezést.

Az osztályvezető-helyettesek feladata és jogköre

13. Az osztályvezető-helyettesek:

- a) irányítják, ellenőrzik az alárendeltségükbe utalt alegységek munkáját, a parancsok, utasítások végrehajtását. Meghatározzák a figyelő, környezettanulmányozó, objektumbiztosító, technikai, gazdasági munka részfeladatait;
- b) felelősek a hatáskörükbe utalt szervek káder- és személyzeti munkájáért, személyi állományának politikai és szakmai továbbképzéséért, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért;
- c) felterjesztik az osztályvezető, illetve a magasabb parancsnok jóváhagyási, engedélyezési jogkörébe tartozó javaslatokat;
- d) rendszeresen beszámolnak az osztályvezetőnek a hatáskörükbe utalt alegységek munkájáról, a fontosabb eseményekről azonnal jelentést tesznek;
- e) rendszeresen beszámoltatják az alegységek vezetőit a végzett munkáról, a személyi állomány erkölcsi, fegyelmi helyzetéről. Gondoskodnak a beosztott vezetők megfelelő tájékoztatásáról;
- f) az osztályvezetőnek jóváhagyásra felterjesztik az alosztályok, önálló csoportok munkaköri leírását, éves munkatervét, beszámoló jelentését;
- g) javaslatot tesznek az Osztály ügykörét, munkáját és személyi állományát érintő fontosabb kérdésekben, a figyelő, a környezettanulmányozó, a technikai munka, valamint a kapitalista külképviseltek objektumainak biztosításával kapcsolatos munka alapvető módszereinek kialakítására;
- h) az osztályvezető megbízása alapján közvetlen kapcsolatot tartanak a figyelő és környezettanulmányozó munka szervezésével, a „T”-körletek legalizálásával kapcsolatban az állami, társadalmi, gazdasági szervek,

intézmények, valamint a Belügyminisztérium szerveinek illetékes vezetőivel;

- i) dekonspirációnál, vagy annak veszélyénél, különösen fontos figyelési feladatok végrehajtása esetén, jogosultak a folyamatban levő munkát megszakíttatni. Ez esetben a kérő szerv vezetőjét tájékoztatják.

14. Jóváhagyják, illetve engedélyezik:

- a) a főcsoportfőnökség szervei és az MNVK. 2. Csoportfőnökség részéről kért figyelések megkezdését, a figyelések megszervezéséről, az akciók, hadgyakorlatok biztosításáról, a koncentrált figyelésekről készült terveket;
- b) a „T”-lakások szervezését;
- c) a „T”-lakások átvételét, átadását a főcsoportfőnökség szervei között;
- d) a hatáskörébe utalt szervek riadótervét, körletvédelmét és konspirációját biztosító terveket.

15. Az Osztályt az osztályvezető távollétében — teljes joggal — első helyettese vezeti.

VI. fejezet

Az Osztály alegységeinek feladata

16. A BM. III/2-A., III/2-B., III/2-C., III/2-D. Alosztály feladata:

- a) konspirált — főcsoportfőnöki engedéllyel nyílt — operatív figyelést végez olyan külföldi és magyar állampolgárok ellen, akik ellenséges tevékenység folytatásával vannak gyanúsítva, vagy más operatív szempontból kerültek a főcsoportfőnökség szerveinek érdeklődési körébe;
- b) a figyelt személyek bűnös tevékenységének megállapítása, dokumentálása, szükség esetén megszakítása — az illetékes vezető engedélyével — nyílt, vagy titkos őrizetbe vétel útján;
- c) operatív figyellel biztosítja a hálózattartó operatív szervek akcióit;
- d) operatív figyellel konspiráltan megállapítja a kapitalista országok külképviselői szerveibe, kulturális intézményeibe bejáró és operatív szempontból figyelmet érdemlő magyar állampolgárok személyi adatait;
- e) a hadgyakorlatok és más akciók idejére lezárt területeket biztosítja, ezeken az ellenséges személyek behatolását, felderítő tevékenységét megakadályozza;
- f) az elhárítási fő irányoknak megfelelő csoportosításban végzik munkájukat. Ennek megfelelően:
 - az A. Alosztály elsősorban az AEÁ vonalán felmerült operatív figyelési igényeket elégíti ki, akciókat biztosítja;
 - a B. Alosztály elsősorban az NSZK vonalán felmerülő figyeléseket végzi, akciókat biztosítja. Végrehajtja a BM. III/I. Csoportfőnökség operatív és kiképző jellegű figyelési kéréseit;
 - a C. Alosztály a belső reakció, a kulturális, ifjúsági és egyházi vonalon ellenséges tevékenységet folytató személyek, illetve az e vonalhoz kapcsolódó dip-

lomata beosztású személyek operatív figyelését végzi. Végrehajtja a BM. III/IV. Csoportfőnökség és a Budapesti Rendőrfőkapitányság állambiztonsági szerve figyelési kéréseit;

— a D. Alosztály a NATO tagállamok és más kapitalista, illetve egyes fejlődő országok külképviseleteivel kapcsolatban felmerült operatív figyeléseket, valamint az azokkal kapcsolatos akciók biztosítását végzi;

g) amennyiben az operatív helyzet, illetve a figyelés körülményei indokolják az erők átcsoportosítását az alosztályok között, azt az osztályvezető megbízása alapján az osztályvezető első helyettese eszközli.

17. A BM. III/2-E. Alosztály feladata:

a) Budapest és Pest megye — indokolt esetben az egész ország — területén a főcsoportfőnökség központi, budapesti, megyei szervei, a BM. személyügyi szervek és a környezettanulmány kérésére felhatalmazott egyéb szervek részére konspirált környezettanulmányokat készít;

b) adatgyűjtésre — különböző fedőigazolványok és legendák alkalmazásával — a szocialista társadalmi rendhez hű, megbízható, a környezettanulmányozott személyről ismeretekkel rendelkező adatszolgáltatókat, hivatalos kapcsolatokat vesz igénybe. Az ellenőrzött, területi ismereteinél fogva más alkalommal is hasznosítható adatszolgáltatókat az alosztályon folyamatosan lakcímjegyzékbe veszi;

c) a Baranya, Borsod, Csongrád, Győr-Sopron, Hajdú megyei Rendőrfőkapitányság állambiztonsági szerveinél dolgozó környezettanulmányozó tisztek munkáját a szakirányítás alapján segíti és ellenőrzi.

18. A BM. III/2-F. Alosztály feladata:

Nyílt rendőri szolgálattal biztosítja a hatáskörébe utalt országok Budapesten működő külképviseleteinek objektumait, valamint egyes beosztottjai lakásának védelmét és ellenőrzését. Segítséget nyújt az operatív figyeléshez. A hálózattartó operatív szervek kérésére operatív jellegű feladatokat végez.

19. A BM. III/2-G. Alosztály feladata:

- a) a BM. illetékes szerveivel együttműködve szervezi és biztosítja az Osztály rádió- és vezetékes hírósszekötését, a dokumentáláshoz szükséges kinotechnikai eszközöket, fejleszti a technikai és álcázási eszközöket;
- b) ellátja az alosztályokat a figyelést, a környezettanulmányozást elősegítő technikai és álcázó eszközökkel. Ezeket szakszerűen javítja, karbantartja, tárolja és nyilvántartja;
- c) az operatív helyzettől és a feladatok bonyolultságától függően részt vesz a figyelő munka technikai feltételeinek kidolgozásában. Szervezi az állomány technikai kiképzését.

20. A BM. III/2-H. Alosztály feladata:

- a) a hálózattartó, az operatív feldolgozó munka fő vonalainak megfelelően gyűjti és rendszerezi a figyelés, a környezettanulmányozás által megállapított adatokat;
- b) tanulmányozza a figyelő és környezettanulmányozó munka módszereit, a célszemélyek magatartását, fogásait. A rendelkezésre álló adatok alapján rendszeres, illetve időszakos értékelést, elemzést készít. Az Osztály feladatai végrehajtásában a hatékonyság állandó növelése érdekében javaslatokat tesz az osztályvezetőnek (helyetteseinek);
- c) a kapitalista országok külképviselteinek objektumaiba, kultúrintézményeibe bejáró magyar személyek adatait statisztikailag feldolgozza és az illetékes hálózattartó operatív szerveknek továbbítja. Ellenőrzi a budapesti zárógyűrű működését;
- d) az osztályvezető által meghatározottak alapján komplex módon ellenőrzi a figyelő, környezettanulmányozó, objektumbiztosító munkát, ezen keresztül elősegíti az Osztály feladatát meghatározó parancsok, utasítások egységes értelmezését, maradéktalan végrehajtását. Az ellenőrzések tapasztalatairól tájékoztatja az érintett alegységek vezetőit és jelentést tesz az osztályvezetőnek;

- e) a figyelő-tanfolyamot megszervezi, irányítja, levezeti, javaslatot készít tematikájára. Az osztályvezető utasításai alapján együttműködik az alegységek vezetőivel, szervezi, segíti a személyi állomány alap- és továbbképzését, az iskoláztatási tervek végrehajtását;
- f) adattárban rendszerezi az Osztály és a megyei szervek által figyelt, környezettanulmányozott személyekre, kapcsolataikra, a Budapesten működő külképviseletek objektumaiba, intézményeibe bejáró, operatív szempontból figyelmet érdemlő magyar állampolgárokra keletkezett iratokat és okmányokat, a figyelő alosztályok által szervezett jelző- és tartózkodási helyek dokumentumait.

21. A BM. III/2. Gépjármű Csoport és Garázs feladata:

Az Osztály gépjárműparkjához tartozó gépkocsikat és felszereléseket átveszi, leadja, javítja, karbantartja. Gépkocsi- és egyéb álcázó eszközöket készít, szerel be. Legalizálja az osztálytörzs elhelyezését.

22. A BM. III/2. Gazdasági Csoport feladata:

Az Osztály gazdasági, pénzügyi, anyagi ellátását biztosítja. Segíti az alosztályokat a munkával összefüggő titkos objektumok megszervezésénél, legalizálásánál, berendezi, karbantartja az épületeket. Álcázási eszközöket szerez be, karbantart, tárol. Üzemelteti a „T”-állomány üdülőjét.

23. Az Osztálytitkárság feladata:

- a) részt vesz a vezetési munkával összefüggő okmányok (parancsok, utasítások stb.) kidolgozásában. A szerkesztési munkát koordinálja, az okmányokat kiadásra előkészíti, a kiadás után nyilvántartja, az azokban meghatározott feladatok időbeni végrehajtását figyelemmel kíséri. A végrehajtás akadályoztatását az osztályvezetőnek (helyettesének) jelenti;
- b) ellenőrzi és segíti az Osztály szerveinél a TŰK-, valamint a konspirációs és biztonsági szabályok betartását. Az ellenőrzés tapasztalatairól időközönként — rendkívüli eseményekről soron kívül — az osztályvezetőnek jelentést készít és javaslatot tesz a rendellenességek megszüntetésére;

- c) ellátja az Osztály ügyintézésével, az állomány szociális ellátásával és a „T”-állománnyal kapcsolatos mindazon feladatokat (lakás, egészségügyi ellátás, üdültetés, fedőigazolványok, kártérítés stb.), amelyekkel az osztályvezető, vagy helyettesei megbízzák. Az Osztály ügyeleti szolgálatát vezényli, ellenőrzi;
- d) a Titkárság munkáját a Titkárság vezetője az osztályvezető közvetlen alárendeltségében irányítja és vezeti.

A szervek vezetőinek feladata és jogköre

24. Az alosztályvezetők:

- a) helyetteseiken keresztül szervezik, irányítják, ellenőrzik az alosztály munkáját, a parancsok, utasítások végrehajtását;
- b) kötelesek az osztályvezetőnek (illetékes helyettesének) rendszeresen beszámolni az alosztály munkájáról, helyzetéről; a fontosabb eseményekről (dekonspirációról, vagy dekonspirációs veszélyről stb.) azonnal jelentést tenni; az alosztály munkáját koordinálni az érdekelt hálózattartó operatív alosztályokkal; az operatív helyzet ismeretében a változásokról tájékoztatni az illetékes hálózattartó operatív szerv vezetőjét;
- c) felelősek az alosztály állományának politikai, szakmai, technikai továbbképzéséért, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, a káderfejlesztési terv végrehajtásáért, a konspirált körlet biztonságos őrzéséért, a körlettel kapcsolatos biztonsági intézkedések betartásáért, az ügyeleti szolgálat megszervezéséért, a technikai eszközök, felszerelési tárgyak rendeltetésszerű felhasználásáért, állapotáért;
- d) felterjesztik a magasabb parancsnokok jogkörébe tartozó jóváhagyási, engedélyezési javaslatokat, az alosztály munkaköri leírását, éves munkatervét, beszámoló jelentését, a jelentősebb koncentrált figyelések, akciók, hadgyakorlat-biztosítások, állandó jellegű szervezések terveit;
- e) a hatáskörileg illetékes osztályvezető-helyettesekhez jóváhagyásra felterjesztik a figyelések megszervezéséről készült terveket, a „T”-lakások beszerkezési javaslatait, az alosztályok riadótervét és körletvédelmét, konspirációját biztosító terveket;
- f) javaslatot tesznek az Osztály munkáját és személyi állományát érintő fontosabb kérdésekben, elsősorban a figyelés, a környezettanulmányozás, a technikai eszközök titkosságának, minőségének emelésére;

g) jogosultak a körlet fedésével kapcsolatos közüzemi kifizetések, költségek igazolására; az üzemeltetéssel, legalizálással kapcsolatos kérdéseket a legalizáló szervvel az osztályvezető által meghatározott szinten meg tárgyalni;

h) az osztályvezető (helyettese) engedélyével időszakonként az alosztály egész állománya, vagy vezetői részére összevont értekezletet tartanak, ahol értékeli a végzett munkát és megszabják a további feladatokat.

25. Az alosztályvezetők — szakterületük sajátosságából adódó — speciális jogkörét az alosztályok munkaköri leírása tartalmazza.

26. Az alosztályvezető-helyettesek:

a) a figyelő (A., B., C., D.) alosztályokon az alosztályvezetőt távollétében, illetve akadályoztatása esetén a kijelölt helyettes teljes jogkörrel helyettesíti;

b) felelősek a közvetlen vezetésük alá rendelt állomány erkölcsi, fegyelmi helyzetének alakulásáért, szakmai, politikai felkészültségének növeléséért, ennek kapcsán:

— az operatív figyelő munkát szabályozó parancsok, utasítások betartásáért, azok maradéktalan végrehajtásáért;

— a figyelés megszervezéséért, előkészítéséért, a rendelkezésükre álló erők, eszközök differenciált felhasználásáért;

— a figyelést igénylő hálózattartó operatív szervek alosztályvezetőivel közvetlen kapcsolatot tartanak a munkák megbeszélése, folyamatos koordinálása és értékelése céljából;

— az alegységek munkájának folyamatos értékeléséért, a vezetés és irányítás hatékonyságának állandó növeléséért;

c) speciális feladatából adódó részletes feladatát és jogkörét az alosztályok munkaköri leírása tartalmazza.

27. A Gépjármű és a Gazdasági Csoport vezetője:

a) az általuk vezetett csoport feladatával összefüggő kérdésekben értelemszerűen az alosztályvezetők részére

meghatározott feladatokat látják el, illetve jogköröket gyakorolják;

- b) részletes feladatukat és jogkörüket a Gépjármű, illetve a Gazdasági Csoport munkaköri leírása tartalmazza.

A Győr-Sopron megyei Rendőrfőkapitányság III/2. Alosztálya és a Baranya, Borsod, Csongrád, Hajdú megyei Rendőrfőkapitányság állományába tartozó környezettanulmányozó tisztek feladata

28. A Győr-Sopron megyei Rendőrfőkapitányság III/2. (operatív figyelő, környezettanulmányozó) Alosztálya, valamint a Baranya, Borsod, Csongrád és Hajdú megyei Rendőrfőkapitányság „T”-állományú környezettanulmányozó operatív tisztjei állambiztonsági feladataikat a főkapitányok (állambiztonsági helyetteseik) közvetlen vezetésével, a BM. III/2. Osztály vezetőjének szakirányításával végzik.

29. A Baranya, Borsod, Csongrád és Hajdú megyei Rendőrfőkapitányságnál „T”-állományú beosztottak készítenek konspirált környezettanulmányokat az állambiztonsági szervek igénye szerint. Állományilag a főkapitányságokhoz tartoznak, szakirányításukról és legalizálásukról a BM. III/2. Osztály vezetőjével közösen gondoskodnak. A szakmai munkájukhoz szükséges technikai eszközöket a BM. III/2. Osztály vezetője biztosítja.

30. A Győr-Sopron megyei Rendőrfőkapitányság III/2. Alosztályának feladata:

- a) a főkapitány (állambiztonsági helyettese) utasítására Győr-Sopron megyében és az együttműködésre kötelezett Komárom, Veszprém, Vas, Zala megye területén a megyei főkapitányok (állambiztonsági helyetteseik) kérésére operatív figyelési feladatokat hajt végre. A megyei állambiztonsági szervek figyelési igényeiket kötelesek a párhuzamos központi hálózattartó operatív szervekkel koordinálni;
- b) a BM. III. Főcsoportfőnökség szerveinek kérésére szervezi és végrehajtja — indokolt esetben a BM. III/2. Osztály közvetlen segítségével, illetve annak irányításával — a beutazó személyek operatív figyelését a nyugati határszakasz beléptető állomásainál és azokat a szükséges ideig folyamatosan figyelés alá vonja (ellenőrzése alatt tartja).

31. A BM. III/2. Osztály vezetője:

- a) szervezi és végrehajtja a megyei személyi állomány szakmai, speciális kiképzését, illetve továbbképzését, segíti az állomány politikai felkészültségének folyamatos növelését. Véleményezi a „T”-állományból más szervek állományába történő áthelyezésre vonatkozó személyi javaslatokat. A megyei rendőrfőkapitányságok vezetőivel egyetértésben gondoskodik legalizálásukról, a Külügyi Osztállyal együtt közreműködik az alosztály konspirált elhelyezésében;
- b) biztosítja a figyelési és környezettanulmányozási feladatok ellátásához szükséges technikai eszközöket, gondoskodik üzemeltetésükről, javításukról;
- c) a szakirányítás érvényesítésére jóváhagyja a Győr-Sopron megyei III/2. Alosztály működési területén figyelési szempontból állandó objektumnak tekintendő (állandó jellegű figyelő- és tartózkodási helyek) szervezéseket, a magasan kvalifikált személyekre vonatkozó, illetve a 10 nap, vagy ennél hosszabb időtartamú figyelések terveit. Személyesen és szakközegein keresztül ellenőrzi a figyelést, a környezettanulmányozást szabályozó parancsok, utasítások betartását. Intézkedéseket a megyei rendőrfőkapitányság vezetőjén, illetve állambiztonsági helyettesén keresztül foganatosít.

32. A Győr-Sopron megyei Rendőrfőkapitányság vezetője (állambiztonsági helyettese):

- a) jóváhagyja a III/2. Alosztály szervezeti életéhez kapcsolódó alapvető okmányokat (munkaterveket, éves összefoglaló jelentéseket stb.), rendszeresen beszámol-tatja az alosztály vezetőjét. Gyakorolja a hatásköri lista alapján biztosított jogkörét;
- b) a parancsoknak, utasításoknak megfelelően gondosko-dik a létszám pótlásáról, az ellátmányok fedezetéről, az alosztály életének, munkájának szervezetségéről, fegyelmi helyzetének szilárdításáról, a személyi állománnyt megillető járandóságok teljesítéséről;
- c) engedélyezi a megye területén végrehajtásra kerülő figyelések terveit;

- d) jogosult betekinteni, állást foglalni a megyei III/2. Alosztály működési területéről a BM. III/2. Osztály vezetőjének hatáskörébe utalt figyelési tervezetekbe;
- e) a figyelés erőinek részleges, vagy teljes rendelkezésre bocsátásával kielégíti a szomszédos megyék figyelési igényeit. Figyelési kapacitás hiányában, vagy sürgős igények teljesítéséről a BM. III/2. Osztály vezetőjével egyetértésben az illetékes szervekkel történt konzultálás után dönt.

33. A Győr-Sopron megyei III/2. Alosztály vezetője:

- a) vezeti, ellenőrzi az alosztály munkáját, a fontosabb figyeléseket, akciókat személyesen irányítja;
- b) elkészíti a szomszédos megyék területén végrehajtandó — a BM. II/2. Osztály vezetőjének hatáskörébe nem tartozó — figyelések terveit, a területileg illetékes állambiztonsági helyettes egyetértése esetén gondoskodik annak végrehajtásáról;
- c) felterjeszti a főkapitány (állambiztonsági helyettese) jóváhagyási, engedélyezési jogkörébe tartozó javaslatokat, munkaterveket, beszámoló jelentéseket, az akciók, figyelések, a körletvédelem stb. terveit;
- d) javaslatot tesz az alosztály munkáját, személyi állományát érintő kérdésekben.

34. A Győr-Sopron megyei Rendőrfőkapitányság III/2. Alosztályának részletes feladatait munkaköri leírás tartalmazza.

Vegyes rendelkezések

35. Az osztályvezető illetékességi körében az irányítása alá rendelt szervek vezetőinek egyes jogkörét magához vonhatja, illetőleg egyes jogköröket átruházhat.

A jogkörök tartós, vagy végleges elvonásához, átruházásához a főcsoportfőnök (helyettese) jóváhagyása szükséges.

36. Fontos intézkedéseket — ha a késedelem veszéllyel jár — az ügyrendben erre fel nem jogosított vezetők is foganatosíthatnak. Ilyen esetekben haladéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőknek.

37. A párt és a kormány hatáskörébe tartozó személyek operatív ellenőrzése (figyelése, környezettanulmányozása) esetén a vonatkozó parancsok, utasítások szerint kell eljárni.

38. Az állambiztonsági titkos eszközök és módszerek szigorú államtitkot képeznek. Az Osztály valamennyi vezetőjének és beosztottjának kötelessége az operatív eszközök, módszerek és alkalmazásuk titkosságát megőrizni, megőriztetni és védelmükéről gondoskodni. Az államtitok védelme és a konspiráció biztosítása érdekében a vezetőkkel és a beosztottakkal csak az közölhető, ami munkájukhoz szükséges.

A titkos operatív eszközök útján szerzett adatokat felhasználni csak megfelelő fedéssel szabad.

39. Az Osztály vezetői állományának szervezési, mozgósítási, személyügyi, fegyelmi, anyagi, pénzügyi (beleértve a „B”- és valutaellátmányt is) és az állománnyal kapcsolatos rendelkezési jogkörét a vonatkozó parancsok, utasítások, szabályzatok tartalmazzák.

40. Az Osztály titkos állománya konspirált körletekben van elhelyezve vállalatok, intézmények fedése alatt. A vállalati jelleg megőrzése érdekében a körletekben a hivatalos munkaidőn túl és munkaszüneti napokon bent tartózkodni — az ügyelet kivételével — csak indokolt esetben, az alosztályvezetők engedélyével szabad.

A legalizálási tervekben rögzített intézkedések végrehajtása minden alosztályon a vezetők és beosztottak általános kötelessége.

41. Az Osztály titkos körleteit a BM. nyílt állományú beosztottjai, valamint az Osztály titkos állománya a BM. nyílt objektumait csak az osztályvezető (helyettesei) engedélyével látogathatják.

42. Jelen ügyrend megjelenésével lép hatályba. Egyidejűleg a 744-1/1968. szám alatt kiadott ügyrend érvényét veszti.

Budapest, 1972. április 5.

FÖLDESI JENŐ s. k.

rendőr ezredes,

osztályvezető

TARTALOMJEGYZÉK

I. fejezet

A Belügyminisztérium III/2. Osztálya	5
--	---

II. fejezet

Az Osztály feladata	7
-----------------------------	---

III. fejezet

Az Osztály eszközei és módszerei	8
--	---

IV. fejezet

Az osztályvezető feladata és jogköre	9
--	---

V. fejezet

Az osztályvezető-helyettesek feladata és jogköre	12
--	----

VI. fejezet

Az Osztály alegységeinek feladata	14
---	----

VII. fejezet

A szervek vezetőinek feladata és jogköre	19
--	----

VIII. fejezet

A Győr-Sopron megyei Rendőrfőkapitányság III/2. Alosztálya és a Baranya, Borsod, Csongrád, Hajdú megyei Rendőrfőkapitányság állományába tartozó környezettanulmányozó tisztek feladata	22
--	----

IX. fejezet

Vegyes rendelkezések	25
------------------------------	----

72-16-20/1972.

A Belügyminisztérium
III/3. Osztály
ÜGYRENDJE

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

72-16-20/1972.

Jóváhagyom:

RÁCZ PÁL s. k.

rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

A Belügyminisztérium
III/3. Osztály
ÜGYRENDJE

I. fejezet

A Belügyminisztérium III/3. Osztálya

1. A BM. III/3. Osztály (a továbbiakban: Osztály) a III. Főcsoportfőnökség egyes postai küldeményeket ellenőrző szerve (a továbbiakban: „K”-ellenőrzés). Munkáját törvények, jogszabályok, továbbá parancsok, utasítások és szabályzatok alapján végzi.

2. Az Osztály sajátos eszközeivel és módszereivel — szoros együttműködésben a főcsoportfőnökség operatív és vizsgálati szerveivel, valamint a Belügyminisztérium más szerveivel — teljesíti az állam biztonságának védelméből ráháruló feladatokat.

Feladatait a főcsoportfőnökség operatív szervei igényeinek megfelelően a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium postai szerveinek fedésével, részben postai objektumokban a KPM. illetékes vezetőire és beosztottjaira támaszkodva végzi.

3. Az Osztályt az osztályvezető — a főcsoportfőnök első helyettesének alárendeltségében — mint egyszemélyi felelős parancsnok irányítja.

4. Az Osztály munkája eredményességének és ütőképességének alapvető feltétele a párt politikájának a tevékenységében való megvalósítása, valamint a társadalompolitikai követelmények alkalmazása a gyakorlati munkában.

A parancsnokok kötelesek gondoskodni a személyi állomány eszmei, politikai egységéről, a politikai és szakmai felkészültség állandó emeléséről, a szilárd katonai és szolgálati fegyelem, a magas fokú erkölcsi állapot megteremtéséről. Ennek érdekében — a vonatkozó parthatározatok alapján — a parancsnokok kötelesek együttműködni az Osztály pártalapszervezeteivel.

5. Az Osztály szervei:

- III/3-A. Alosztály (kutató, értékelő feladatok végrehajtása a regiszteres ellenőrzésbe bevont területen);
- III/3-B. Alosztály (diszsidens táborok, időszakos operatív területi akciók, azonosító, adatellenőrző feladatok ellátása);
- III/3-C. Alosztály (bontás, zárás, fotózás, „K”-anyagok kémiai és fizikai vizsgálata);
- III/3-D. Alosztály (az operatív szervek által szoros figyelemre feltett személyek anyagainak kezelése, kapitalista követségek „K”-anyagainak ellenőrzése);
- III/3-E. Alosztály (tájékoztató, koordináló feladatok végrehajtása);
- III/3-F. Alosztály (postai objektumokban dolgozó „SZT”-állomány);
- III/3. Osztálytitkárság;
- szakirányítás szempontjából a rendőrfőkapitányságok III/3. csoportjai.

II. fejezet

Az Osztály feladata

6. Az Osztály a főcsoportfőnökség és a saját ügyrendjében meghatározott eszközök, módszerek alkalmazásával titkos úton információkat szerez, adatokat szolgáltat, amelyekkel elősegíti az MNK. és a szocialista tábor országai elleni ellenséges tevékenység felderítését, bizonyítását, dokumentálását és leleplezését. Ennek érdekében:

- a) szoros ellenőrzés alatt tartja az operatív szervek által meghatározott személyek, csoportok, szervezetek, objektumok postai küldeményeit;
- b) biztosítja az ellenséges központok, vagy személyek által terjesztett propagandaanyagok postai forgalomból való kivonását;
- c) a főcsoportfőnökség operatív szerveinek kezdeményezésére — illetve a velük történt egyeztetés alapján — a hatáskörükbe tartozó területen meghatározott irányokba kutatómunkát végez a postai forgalmat ellenséges tevékenység folytatására felhasználó személyek, szervek, központok felderítésére;
- d) a postai forgalomból kiemelt azon küldeményeket, amelyek ellenséges tevékenység bizonyítására alkalmasak, az operatív szervek igényének megfelelően fotozza, továbbítja, elkobozza, vagy közreműködik azok jogi erejűvé tételében.

III. fejezet

Az Osztály eszközei és módszerei

7. Az Osztály feladatának teljesítése során jogosult egyes — a főcsoportfőnökség ügyrendjében és a vonatkozó parancsokban meghatározott — operatív eszközöket és módszereket alkalmazni. Ezek alapvetően a következők:

- a) a posta egyes objektumaiban postai fedéssel „SZT”-állomány foglalkoztatása;
- b) a munka postai feltételeinek biztosításához hálózat szervezése;
- c) az operatív osztályok által figyeltetett és a saját kutatómunka során felderített ellenséges személyekről, központokról adattár vezetése;
- d) a kutató, megelőző feladatok biztosítása érdekében meghatározott ideig regiszteres módszer alkalmazása a főbb kapitalista országok vonatkozásában;
- e) az ellenséges ügynöki összeköttetési módszerek kutatása, felderítése érdekében fizikai és kémiai vizsgálatok végzése;
- f) ellenséges, vagy technikailag sérült „K”-anyagok kivonása a postai forgalomból;
- g) fedőigazolványok alkalmazása;
- h) megfelelő fedéssel konspirált körletek szervezése, legalizálása és fenntartása.

Az osztályvezető feladata és jogköre

8. Az osztályvezető:

- a) felelős az állam biztonságát érintő — hatáskörébe utalt — feladatok végrehajtásáért, az Osztály személyi állományának politikai, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harckészültségéért, az Osztály anyagi, technikai állapotaért;
- b) irányítja, vezeti, szervezi és ellenőrzi az Osztály munkáját, meghatározza az operatív munka feladatait, a hatáskörébe tartozó kérdésekben parancsokat, utasításokat ad ki. Rendszeresen beszámoltatja az irányítása alá tartozó vezetőket;
- c) a szakirányítása alá tartozó megyei III/3. csoportok részére a „K”-ellenőrzéssel kapcsolatos elvi, gyakorlati és módszerbeli kérdésekben utasításokat ad ki, ezek végrehajtását ellenőrzi;
- d) az Osztály munkájáról, a feladatok teljesítéséről folyamatosan, a „K”-ellenőrzés során tudomására jutott jelentősebb parancsnoki intézkedést igénylő esetekről soron kívül jelentést tesz a főcsoportfőnöknek (helyetteseknek);
- e) a „K”-ellenőrző munka tapasztalatai alapján javaslatot tesz új módszerek alkalmazására, a technikai színvonal emelésére;
- f) a feladatkörébe utalt kérdésekben közvetlen kapcsolatot tart, levelezést folytat a BM. III. Főcsoportfőnökség szerveinek vezetőivel, valamint a KPM. postai szerveinek illetékes vezetőivel.

9. Jóváhagyásra felterjeszti:

- a) az Osztály szervezetére, létszámára (nyílt és „SZT”) vonatkozó javaslatot;
- b) az Osztály ügyrendjét, éves munkatervét, beszámoló jelentését;

- c) az Osztály állományának, objektumainak fedésére, konspirált körletek szervezésére, működésére és az operatív munka fedésére vonatkozó javaslatokat;
- d) az ellenséges tevékenység irányáról, tendenciáiról és módszereiről, azok figyelemreméltó változásairól szerzett értesüléseket tartalmazó jelentéseket, összefoglalókat;
- e) a fontosabb operatív intézkedéseket, terveket, új területek ellenőrzésére, vagy a régiék megszüntetésére vonatkozó javaslatokat;
- f) az Osztály szintjén tervezett delegációk baráti országokba való küldését;
- g) az Osztály egész személyi állományát érintő riadó elrendelésére vonatkozó javaslatot;
- h) az Osztály egész állománya részére összevont értekezletek tartására vonatkozó javaslatokat;
- i) az Osztály „M”-tervét.

10. Jóváhagyja, engedélyezi:

- a) az alosztályok ügyrendjét, munkatervét, beszámoló jelentését;
- b) egyeztetni az operatív szervek vezetőivel az együttműködésre vonatkozó terveket, biztosítja az operatív szervek „K”-ellenőrzéssel kapcsolatos igényeit a postaforgalom és az Osztály lehetőségein belül;
- c) az Osztály beosztottjainak baráti szocialista országba történő kiutazási kérelmét;
- d) az Osztály riadó-, körletvédelmi és konspirációs terveit.

Az osztályvezető-helyettesek feladata és jogköre

11. Az osztályvezető-helyettesek felelősek a közvetlen alárendeltségükbe tartozó szervek munkájának irányításáért és ellenőrzéséért.

Az osztályvezető megbízása alapján közvetlen kapcsolatot tartanak, levelezést folytatnak a „K”-ellenőrző munka szervezése, koordinálása érdekében a főcsoportfőnökség azonos szintű vezetőivel és a postai szervek vezetőivel.

Az Osztályt az osztályvezető távollétében — teljes jogkörrel — első helyettese vezeti.

12. Jóváhagyásra, engedélyezésre felterjesztik:

- a) az osztályvezetői, illetve felsőbb parancsnoki jóváhagyási, engedélyezési jogkörbe tartozó javaslatokat;
- b) az alosztályok ügyrendjét, éves munkatervét, beszámoló jelentését, nagyobb erőket lekötő, átcsoportosítást igénylő akciók, feladatok terveit;
- c) rendszeresen beszámolnak a hatáskörükbe utalt alegységek munkájáról, a fontosabb eseményekről soron kívül jelentést tesznek.

13. Jóváhagyják, engedélyezik:

- a) a főcsoportfőnökség és az MNVK. 2. Csoportfőnökség által meghatározott személyek, szervek, objektumok szoros ellenőrzését;
- b) a „K”-ellenőrzési munka alapfeladatait nem érintő módszerbeli igazításokat, változtatásokat.

Az Osztály alegységeinek feladata

14. A BM. III/3-A. és III/3-B. Alosztály feladata:

- a) biztosítják a postai forgalmat ellenséges tevékenységre felhasználó személyek, szervek, objektumok felkutatását;
- b) ellenőrzik a jogellenesen külföldön maradt személyeket befogadó táborokat, a táborokba és az onnan hazánkba érkező postai küldeményeket;
- c) operatív célból személyek felkutatása, az állam biztonsága szempontjából kiemelkedő külföldi célobjektumok, területek postai forgalmának tanulmányozása;
- d) íráskutatást, adatmegállapítást végeznek az ellenséges tevékenységet folytató ismeretlen személyek felderítésére.

15. A BM. III/3-C. Alosztály feladata:

- a) a küldemények postai forgalomból való fogadása és visszairányítása;
- b) a szorosan figyeltetett személyek küldeményeinek, valamint a kutató feladatok érdekében egyes küldemények bontása, fotozása és zárása;
- c) az ellenséges tevékenységre utaló küldemények fizikai, kémiai vizsgálata az alkalmazott titkosírásos összekötések felderítésére.

16. A BM. III/3-D. Alosztály feladata:

- a) a szorosan figyeltetett személyek küldeményeinek ellenőrzése, a másolatok továbbítása az operatív szervekhez;
- b) a kapitalista országok Budapesten működő képviselői küldeményeinek ellenőrzése és feldolgozása;
- c) az Osztály operatív adattárának kezelése.

17. A BM. III/3-E. Alosztály feladata:

- a) a megyei „K”-ellenőrzési szervek munkájának koordinálása;
- b) a postai forgalom során szerzett tapasztalatokról, az állambiztonsági szempontból fontos jelenségekről összefoglaló jelentések készítése;
- c) az Osztály munkája során szerzett tapasztalatok összegezése, elemzése a differenciáltabb, minőségileg magasabb színvonalú munka érdekében, új módszerek bevezetésére javaslatok kidolgozása;
- d) az Osztály személyi állománya részére a szakmai továbbképzés megszervezése.

18. A BM. III/3-F. Alosztály feladata:

- a) biztosítja a szorosan figyeltetett személyek, szervek, objektumok postai küldeményeinek kiemelését a forgalomból;
- b) megakadályozza az ellenséges központok, vagy személyek által készített propagandaanyagok, brosrák, nyomtatványok postai terjesztését;
- c) ellátja a tartalmi ellenőrzésre kerülő küldemények irányítását a központi objektumba és vissza a postai forgalomba;
- d) részt vesz a soron kívüli postaláda-ürítések végrehajtásában.

19. Az Osztálytitkárság feladata:

- a) a vezetési munkával összefüggő okmányok, parancsok, utasítások kiadásának előkészítése, nyilvántartása;
- b) az Osztályon az ügykezelés végzése és a TÜK-szabályzat betartásának ellenőrzése, segítése;
- c) az Osztály személyi állománya személyügyi és szociális ügyeinek intézése;
- d) a BM. III/2. Osztály által kért postaláda-ürítés szervezése;

- e) az objektum őrzésével és a beléptetéssel kapcsolatos feladatok szervezése;
- f) a futárszolgálat szervezése és irányítása.

20. A megyei „K”-ellenőrzési szervek feladata:

- a) végzik a megyei rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szervei által meghatározott személyek küldeményeinek szoros ellenőrzését;
- b) kutatómunkát végeznek a BM. III/3. Osztály vezetője által meghatározott elvek, módszerek szerint és területeken;
- c) soron kívül jelentik az ellenséges szervek és személyek által alkalmazott új módszerekre vonatkozó értesítéseiket;
- d) a BM. III/3. Osztály vezetőjének felhatalmazása alapján — a hatáskörükbe utalt mértékben és módon — kapcsolatot tartanak a fedést biztosító szervek vezetőivel;
- e) évi összefoglaló jelentésüket és munkatervüket felterjesztik a BM. III/3. Osztály vezetőjének.

VII. fejezet

Az alosztályvezetők feladata és jogköre

21. Az alosztályvezetők:

- a) irányítják, ellenőrzik az alosztály gyakorlati munkáját, a parancsok, utasítások végrehajtását;
- b) az alosztály személyi állományát rendszeresen tájékoztatják az operatív munkával összefüggő kérdésekről;
- c) kapcsolatot tartanak — a hatáskörükbe utalt kérdésekben — a főcsoportfőnökség szerveinek azonos szintű vezetőivel;
- d) az illetékes osztályvezető-helyettesnek rendszeresen beszámolnak az alosztály munkájáról és helyzetéről.

22. Jóváhagyásra felterjesztik:

- a) az alosztály ügyrendjét, évi beszámoló jelentését, munkatervét;
- b) a kapott feladatokra készült végrehajtási és intézkedési terveket;
- c) a munka színvonalának emelését elősegítő módszerbeli változtatásokra, valamint a technikai eszközök fejlesztésére vonatkozó javaslataikat.

VIII. fejezet

Vegyes rendelkezések

23. Az állambiztonsági titkos eszközök és módszerek államtitkot képeznek. Az Osztály valamennyi vezetőjének és beosztottjának kötelessége az operatív eszközök és módszerek alkalmazásának titkosságát megőrizni, megőriztetni és védelmükről gondoskodni.

A titkos operatív eszközök útján szerzett adatokat felhasználni csak megfelelő fedéssel szabad.

Az államtitok védelme és a konspiráció biztosítása érdekében a vezetőkkel és a beosztottakkal csak a közölhető, ami munkájukhoz feltétlenül szükséges.

24. Az osztályvezető — illetékességi jogkörében — az irányítása alá rendelt szervek vezetőinek egyes jogkörét magához vonhatja, illetve jogkört ruházhat át. A jogkörök tartós, végleges elvonásához, átruházásához a főcsoportfőnök helyettesének jóváhagyása szükséges.

25. Állambiztonsági érdekből halaszthatatlan, vagy fontos intézkedéseket — amennyiben a késedelem veszéllyel jár — az ügyrendben erre fel nem jogosított vezetők is foganatosíthatnak. Ilyen esetekben haladéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőknek.

26. Az operatív úton elkobzott küldemények értéktartozékáról (valuta, forint stb.) az Osztály köteles nyilvántartást vezetni és havonta egy alkalommal jegyzőkönyvileg megküldeni a BM. Külügyi Osztálynak.

27. Az Osztály szigorúan titkos állománya postai objektumokban van elhelyezve. Ezeket az objektumokat a BM. nyílt állományú beosztottjai, illetve az Osztály szigorúan titkos állományú beosztottjai a nyílt BM-objektumokat csak az osztályvezető engedélyével látogathatják.

28. Az osztályvezető és helyettesei, valamint az alosztályvezetők szervezési, mozgósítási, személyügyi, fegyelmi, anyagi, pénzügyi (beleértve a „B”- és valutaellátmányt is) és az állo-

mánnyal kapcsolatos rendelkezési jogkörüket a vonatkozó parancsok, utasítások, szabályzatok alapján gyakorolják.

29. Jelen ügyrend megjelenésével lép hatályba. Egyidejűleg a 72-17/84/1968. szám alatt kiadott ügyrend érvényét veszti.

Budapest, 1972. április 11.

CSONKA ISTVÁN s. k.

rendőr ezredes,
osztályvezető

TARTALOMJEGYZÉK

I. fejezet	
A Belügyminisztérium III/3. Osztálya	5
II. fejezet	
Az Osztály feladata	7
III. fejezet	
Az Osztály eszközei és módszerei	8
IV. fejezet	
Az osztályvezető feladata és jogköre	9
V. fejezet	
Az osztályvezető-helyettesek feladata és jogköre	11
VI. fejezet	
Az Osztály alegységeinek feladata	12
VII. fejezet	
Az alosztályvezetők feladata és jogköre	15
VIII. fejezet	
Vegyes rendelkezések	16

22-38-3/1972.

A Belügyminisztérium
III/4. Osztály
ÜGYRENDJE

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

22-38-3/1972.

Jóváhagyom:

RÁCZ PÁL s. k.

rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

A Belügyminisztérium
III/4. Osztály
ÜGYRENDJE

I. fejezet

A Belügyminisztérium III/4. Osztálya

1. A BM. III/4. Osztály (a továbbiakban: Osztály) a BM. III. Főcsoportfőnökség operatív-technikai ellenőrző szerve (a továbbiakban: „X”-ellenőrzés). Munkáját a BM. III. Főcsoportfőnökség ügyrendje, a belügyminiszter, illetve állambiztonsági helyettesének parancsai, utasításai alapján végzi.

Az Osztály sajátos eszközeivel és módszereivel — szoros együttműködésben a főcsoportfőnökség operatív és vizsgálati szerveivel — teljesíti a bűnüldöző tevékenységből ráháruló feladatokat.

2. Az Osztályt az osztályvezető a belügyminiszter állambiztonsági helyettesének közvetlen alárendeltségében, mint egy-személyi felelős vezető irányítja.

3. Az Osztály munkája eredményességének és ütőképességének alapvető feltétele a párt politikájának a tevékenységében való megvalósítása, valamint a társadalompolitikai követelmények alkalmazása a gyakorlati munkában.

A parancsnokok kötelesek gondoskodni a személyi állomány eszmei, politikai egységéről, politikai és szakmai felkészültsége állandó emeléséről, a szilárd katonai és szolgálati fegyelem, a magas fokú erkölcsi állapot megteremtéséről. Ennek érdekében — a vonatkozó párthatározatok alapján — a parancsnokok kötelesek együttműködni az Osztály párt- és KISZ-szervezeteivel.

4. Az Osztály szervezeti felépítése:

— III/4-A. Alosztály (tájékoztató, tanulmányi, instruktori);

- III/4-B. Alosztály (idegen nyelvű feldolgozó);
- III/4-C. Alosztály (X magyar feldolgozó);
- III/4-D. Alosztály (magyar nyelvű feldolgozó);
- III/4-E. Önálló Csoport (figyelő, rögzítő);
- III/4. Osztálytitkárság;
- szakirányítás szempontjából a rendőrfőkapitányságok „X”-ellenőrzési részlegei.

II. fejezet

Az Osztály feladata

5. Az Osztály a főcsoportfőnökség és a saját ügyrendjében biztosított eszközök, módszerek alkalmazásával — az operatív szervek igényei alapján — titkos úton információkat szerez, adatokat szolgáltat, amelyekkel elősegíti az MNK. és a szocialista tábor országai elleni ellenséges tevékenység felderítését, bizonyítását, dokumentálását és leleplezését. Ennek érdekében:

- a) az Osztály munkáját szabályozó miniszteri parancsban foglaltak szerint — a 3/a. és 3/ē. operatív-technikai rendszabállyal — ellenőrzi az állambiztonsági és egyéb bűnüldözési szempontból figyelmet érdemlő objektumokat, személyeket, csoportokat és ezek kapcsolatait. A róluk szerzett értesüléseket rögzíti;
- b) a rögzített anyagokról (a helyi vételekről is) folyamatosan (engedélyezett példányszámban) jelentést készít. Az idegen nyelvű anyagokat szakszerűen lefordítja, a jelentéseket az operatív szerveknek továbbítja. Rendkívüli, vagy azonnali intézkedést igénylő esetekben haladéktalanul tájékoztatja az intézkedésre jogosult operatív szerv vezetőjét;
- c) a rögzített operatív-technikai anyagokat a vonatkozó rendelkezésekben meghatározott ideig megőrzi, azután törli. Az operatív érdektől függően a kiemelkedően fontos anyagokat a szolgálati jegyen meghatározott ideig szakszerűen tárolja, vagy különösen indokolt esetben az anyagot — az Osztály munkáját szabályozó parancsban meghatározott elvek szerint — az operatív szerveknek átadja;
- d) a rendszabályok központi és megyei alkalmazásáról havonta kimutatást terjeszt fel a belügyminiszternek és a BM. III. főcsoportfőnöknek. Ezzel segíti a rendszabályok alkalmazásának magas szintű ellenőrzését;
- e) országos hatáskörrel segíti és ellenőrzi a 3/a., 3/e. operatív-technikai rendszabály teljesítésére vonatkozó parancsok betartását. Jelenteni köteles azok megsértését, a rendszabályok alkalmazásával való visszaélést, a

dekonspirációt. Szakirányítást gyakorol a megyei III/V. csoportok, a BM. III/1. Osztály, a BRFK. Vizsgálati Osztály vételi, feldolgozási és ügykezelői munkája felett;

- f) rendszeresen terjeszt fel tájékoztató jelentést a belügyminiszternek, a III., illetve a II. főcsoportfőnöknek, valamint az illetékes csoportfőnököknek a rendszabályokon keletkezett fontosabb anyagokról;
- g) az operatív igényeknek megfelelően megszervezi az interurbán telefonbeszélgetések rögzítését és feldolgozását;
- h) a telefonszámok megállapítására kapcsolatot tart a postaigazgatósággal;
- i) az Osztály országos adattára a minisztérium vezetői részére biztosítja a naprakész áttekintést a 3/a. és 3/e. rendszabály alkalmazásáról;
- j) az operatív szervek között végzi az operatív-technikai rendszabályok alkalmazásával kapcsolatos koordinációt.

III. fejezet

Az Osztály eszközei és módszerei

6. Az állambiztonsági titkos eszközök és módszerek államtitkot képeznek. Az operatív-technikai rendszabályok, az ellenőrzés (vétél, rögzítés és feldolgozás) része a szigorúan titkos, különösen fontos állambiztonsági eszközöknek és módszereknek.

Az Osztály eszközei:

- a) 3/a. rendszabály,
- b) 3/e. rendszabály,
- c) országos adattár.

IV. fejezet

Az osztályvezető feladata és jogköre

7. Az osztályvezető:

- a) a BM. hatásköri listájában és ügyrendjében meghatározott önálló osztályvezetői jogkörrel rendelkezik;
- b) belügyminiszteri parancsok, utasítások, a BM. III. főcsoportfőnök utasításai és az ügyrend alapján közvetlenül irányítja, szervezi, ellenőrzi az Osztály munkáját;
- c) az Osztály részére meghatározott feladatok végrehajtásának segítése, ellenőrzése tekintetében országos hatáskörrel rendelkezik és felelősséggel tartozik. Az Osztály feladataira utasításokat ad ki, azok végrehajtását ellenőrzi. Az irányítása alá tartozó vezetőket rendszeresen beszámoltatja a végzett munkáról;
- d) a vonatkozó miniszteri parancs, a főcsoportfőnökség és az Osztály ügyrendje alapján gyakorolja a szakirányítást a rendőrfőkapitányságok „X”-ellenőrzési munkájával kapcsolatban.

8. Jóváhagyásra felterjeszti a felsőbb parancsnokok engedélyezési hatáskörébe tartozó javaslatokat és előterjesztéseket:

- a) az Osztály szervezetére, létszámára, ügyrendjére, fejlesztésére vonatkozó terveket;
- b) az Osztály munkatervét, „M”-tervét és évi jelentését;
- c) havi jelentést (kimutatást) a figyelt 3/a., 3/e. vonalakról és helyi vételekről;
- d) a megyei III/V. csoportok vezetői részére a BM. III/V. Csoportfőnökséggel közösen meghatározott időközönként értekezletet hív össze;
- e) a 3/a. és 3/e. anyagokból készült tájékoztató jelentéseket;
- f) a rendszabályok útján keletkezett egyes fontos anyagokat;

- g) az osztályértekezlet engedélyezésére vonatkozó javaslatot;
- h) a hatáskörét meghaladó kérdésekben a személyi javaslatokat és kérelmeket;
- i) az osztályszinten tervezett delegációknak baráti országokba küldését szolgálati célból.

9. Jóváhagyja, illetve engedélyezi:

- a) az alosztályok évi összefoglaló jelentését és munkatervét;
- b) a magasabb parancsnokok utasítására, továbbá az operatív szervek 3/a., 3/e. figyelést és feldolgozó munkát kérő szolgálati jegyei alapján intézkedéseket fogantat;
- c) a munkaszervezésre, a munka hatékonyságának növelésére irányuló javaslatokat hatáskörén belül;
- d) az Osztály beosztottjainak baráti szocialista országokba történő utazását;
- e) rendkívüli feladat végrehajtására az Osztály létszámának 50%-át és 48 óra időtartamot meg nem haladó készültségi állapotot;
- f) az Osztály feladatkörébe tartozó kérdésekben kapcsolatot tart az operatív szervek és a BM. III/V. Csoportfőnökség vezetőivel. A sürgős intézkedést igénylő adatokról soron kívül jelentést tesz és tájékoztatja az illetékes operatív szervek vezetőit;
- g) az operatív szervekkel közösen folyamatosan értékeli a rendszabályokon keletkezett anyagokat. A fontosabb eseményekről haladéktalanul jelentést tesz a főcsoportfőnöknek;
- h) kezdeményezi az Osztály munkájához szükséges technikai fejlesztést, közreműködik az éves és a távlati tervek elkészítésében. Felelős az Osztály munkájához szükséges technikai eszközökkel való ellátottságért.

Az osztályvezető-helyettes feladata és jogköre

10. Az Osztályt az osztályvezető távollétében — teljes jogkörrel — az osztályvezető-helyettes vezeti.

11. Az osztályvezető-helyettes saját feladataként és jogkörében:

- a) irányítja, vezeti, ellenőrzi az osztályvezető által hatáskörébe utalt alegységek munkáját, meghatározza részükre a feladatokat, a vezetőket rendszeresen beszámoltatja;
- b) felelős az alárendelt állomány munkájáért, politikai, szakmai fejlődéséért, erkölcsi állapotáért;
- c) jóváhagyja a hatáskörébe utalt alegységek évi jelentését, munkatervét;
- d) jóváhagyja az alárendelt alegységeknél az operatív osztályok 3/a., 3/e. figyelést és feldolgozást kérő szolgálati jegyei alapján történő intézkedések fogantatását;
- e) az Osztály feladatkörébe tartozó kérdésekben — az osztályvezetővel történt egyeztetés alapján — kapcsolatot tart az operatív szervek, a BM. III/V. Csoportfőnökség vezetőivel. A rendkívüli eseményekről tájékoztatást ad az operatív szervek vezetőinek;
- f) a végzett munkáról, a fontosabb eseményekről, a szervezeti és személyi problémákról rendszeresen beszámol az osztály vezetőjének; jelentéseket, javaslatokat terjeszt fel.

Az Osztály alegységeinek feladata

12. A BM. III/4-A. Alosztály feladata:

- a) a feldolgozó alosztályoktól kapott operatív, vagy informatív szempontból fontosabb anyagokból naponta összefoglaló jelentést készít;
- b) rendszeresen értékeli a szerv káderhelyzetét, az állomány összetételét, alkalmasságát, képzettségének szintjét, fluktuációját, a munkaköri nomenklatúrában előírt követelmények meglétét; javaslatot tesz az utánpótlásra és az iskoláztatási, továbbképzési tervekre;
- c) jóváhagyott oktatási terv alapján szervezi, koordinálja az idegen nyelvi továbbképzést és a szakmai oktatást. Figyelemmel kíséri az állami oktatási intézmények, belügyi tanintézetek által biztosított lehetőségeket és az ott tanulók tanulmányi eredményeit. Az újonnan kinevezettekkel megismerteti a munkájukra, személyükre vonatkozó parancsokat, utasításokat és szabályzatokat;
- d) a rendelkezésre álló sajtó- és propagandaanyagok alapján felhívja a feldolgozó alosztályok vezetőinek figyelmét a munkában hasznosítható cikkekre;
- e) jóváhagyott terv alapján instruktori feladatokat végez a megyei operatív-technikai szervek 3/a. és 3/e. rendszabállyal kapcsolatos munkája felett. A tapasztalatokról jelentést készít.

13. A BM. III/4-B., III/4-C., III/4-D. Alosztály feladata:

- a) a rendelkezésre álló erők optimális kihasználásával feldolgozzák a 3/a. és 3/e., valamint a helyi vételű rendszabályokon keletkezett anyagokat. A feldolgozást az operatív szervektől érkezett, az osztályvezető (helyettese) által jóváhagyott szolgálati jegy alapján kezdik meg az ügy jellegének és céljának megfelelően;
- b) a feldolgozást végző beosztottak azonnal kötelesek jelenteni vezetőjüknek — vagy közvetlenül az illetékes operatív osztálynak —, ha a figyelt személy terror-

ról, szökésről, öngyilkosságról, kompromittáló anyagok megsemmisítéséről beszél; vagy olyan találkozót, utazást, összejövetelet, anyag-, vagy csempészáru-átadást stb. beszél meg, amely azonnali operatív, vagy nyílt intézkedést igényel. Soron kívül kell jelenteni a 3/e. rendszabályt veszélyeztető eseményeket (tatarozást, javítást, elhárítók érkezését) is;

- c) a 3/a. és 3/e. rendszabály alapján elkészített, az operatív szempontok szerint leírt jelentéseket a titkos ügykezelés szabályainak megfelelően juttatják el a bűnüldöző feladatokat végző osztályokra. Az operatív, vagy informatív szempontból fontos anyagok másodpéldányait a III/4-A. Alosztálynak adják át.

14. A BM. III/4-E. Önálló Csoport feladata:

- a) a feldolgozó alosztályoktól kapott írásbeli kérésre intézkedést tesz a 3/a. és 3/e. vonalak figyelésének megkezdésére. A beépített figyelt vonalakról, objektumokról, a rendszabályok kiszerezéséről, cseréjéről, javításáról kimutatást vezet;
- b) a BM. III/V. Csoportfőnökség illetékes osztályától írásban kéri a 3/a. vonalak feltételét és levételét, valamint a 3/e. vonalak be-, illetve kikapcsolását;
- c) a figyelmet az ügy jellegének megfelelően a kapott utasítások, szempontok szerint végzi. Az azonnali intézkedést igénylő esetekben jelentést tesz az illetékes feldolgozó alosztály vezetőjének, munkaidő után, vagy munkaszüneti napokon az operatív szerv ügyeletének, illetve a kijelölt operatív tisztnak. A 3/e. rendszabályt veszélyeztető eseményeket a BM. III/V. Csoportfőnökség illetékes osztályának is jelenteni kell. Az intézkedést az ügyeleti naplóba köteles bejegyezni;
- d) az operatív igényeknek megfelelően megszervezi az interurbán beszélgetések rögzítését. Ennek érdekében kapcsolatot tart a posta illetékes szerveivel;
- e) rendszeresen vezeti az objektumkönyvet a 3/e. vonalon történt eseményekről, a vételről;
- f) szorosan együttműködik a BM. III/V. Csoportfőnökség illetékes osztályával a hatáskörébe utalt operatív-tech-

nikai eszközök zavartalan üzemeltetése, a műszaki hibák kijavítása és a technikai eszközök minőségének javítása érdekében;

- g) a vétel során keletkezett anyagokat a feldolgozó alosztályokhoz továbbítja. Végzi a tekercsek nyilvántartását, évenkénti leltározását és folyamatos selejtezését.

15. Az Osztálytitkárság feladata:

- a) az osztályvezető közvetlen alárendeltségében végzi munkáját;
- b) az Osztályra érkező parancsokat, utasításokat, jelentéseket, leveleket a titkos ügykezelés szabályainak megfelelően nyilvántartja, kezeli, ellenőrzi és biztosítja, hogy az alosztályok betartsák a titkos ügykezelés szabályait;
- c) az Osztály adattára alapján országosan biztosítja a naprakész áttekintést a 3/a. és 3/e. rendszabály alkalmazásáról;
- d) megszervezi az Osztály feladatkörébe utalt személyi nyilvántartást és biztosítja a szükséges tájékoztatási, adatszolgáltatási feltételeket;
- e) a BM. III/V. Csoportfőnökség illetékes szerveivel együttműködve végzi az Osztály szakmai munkájához szükséges anyagi, technikai eszközök tervezését, igénylését és leltárba vételét;
- f) gondoskodik az Osztály munkájához szükséges speciális nyomtatványok, úti okmányok, berendezések megrendeléséről, elkészítéséről és ezekkel ellátja az Osztály szerveit;
- g) az operatív szervek igénye alapján kapcsolatot tart a postaigazgatósággal telefonszámok megállapítása céljából;
- h) az Osztály „M”-tisztje az „M”-utasításnak megfelelően szervezi az állomány továbbképzését, elkészíti az „M”-és riadótervet;
- i) a BM. I. Főcsoportfőnökség illetékes szerveivel együttműködve végzi az Osztály és az állomány anyagi, pénz-

ügyi, szociális és egyéb ellátásával kapcsolatban ráháruló feladatokat.

16. A rendőrfőkapitányságok III/V. Csoportjának „X”-ellenőrzési feladatai:

- a) a figyelést az ügy jellegének megfelelően, a kapott utasítások, szempontok alapján végzi, elősegíti az operatív és vizsgálati szervek bűnüldöző munkáját;
- b) a rendőrfőkapitányság bűnüldöző szerveitől érkezett, az illetékes parancsnok által jóváhagyott szolgálati jegy alapján intézkedik a 3/a. és 3/e. vonalak bekapcsolására;
- c) a feldolgozást végző beosztottak azonnal kötelesek jelenteni vezetőjüknek, illetve az illetékes operatív szervnek, ha a figyelt személy — a feldolgozó munkát szabályozó miniszteri parancsban megjelölt — rendkívüli eseményről, beszél, továbbá a 3/e. rendszabályt veszélyeztető körülményeket;
- d) a figyelő és feldolgozó munka során a 008/1966. számú miniszteri utasításban foglaltak szerint köteles eljárni;
- e) a 3/a. és 3/e. rendszabályon keletkezett anyagokat a titkos ügykezelés szabályainak megfelelően őrzi és kezeli;
- f) folyamatosan teljesíti a BM. III/4. Osztály országos adattára részére szükséges adatszolgáltatást.

VII. fejezet

Az alegységek vezetőinek feladata és jogköre

17. Az alegységek vezetői végrehajtják azokat a feladatokat és gyakorolják azokat a jogokat, amelyeket a parancsok, utasítások, szabályzatok részükre meghatároznak. A jogkörüket meghaladó kérdésekben felterjesztést, javaslatot tesznek az osztályvezetőnek (helyettesének). Ennek megfelelően:

- a) jóváhagyott munkatervek és feladatok alapján közvetlenül vezetik, szervezik, ellenőrzik az alegység munkáját;
- b) felelősek az állomány erkölcsi, politikai, szakmai fejlődéséért, fegyelmi helyzetéért;
- c) a feladatok végrehajtásáról beszámoltatják beosztottjaikat, az osztályvezető jóváhagyásával munkaértekezletet tartanak;
- d) koordinálják a különböző területek, nyelvcsoportok munkáját, biztosítják a zavartalan együttműködést és a munka egyenletes elosztását;
- e) a jelentésekből, a rögzített anyagokról (tekercsekről), a főelőadók bevonásával ellenőrzik a beosztottak munkáját és ennek alapján foglalkoznak a beosztottak tervszerű nevelésével, irányításával;
- f) megszervezik az akciókat és az azokkal kapcsolatos terveket jóváhagyásra felterjesztik az osztályvezetőnek, az operatív igény alapján kijelölik a szoros 3/a. vonalakat;
- g) a feldolgozás alatt álló ügyekben kapcsolatot tartanak az operatív szervek azonos szintű vezetőivel. Munkatervüknek megfelelően munkamegbeszéléseket, tapasztalatcseréket szerveznek az operatív alosztályokkal;
- h) felelősek a hatáskörükbe utalt operatív-technikai eszközök rendeltetésszerű használatáért és folyamatos üzembiztonságáért. Az észlelt műszaki hibákat jelzik a BM. III/V. Csoportfőnökség illetékes alosztályvezetőjének;
- i) az alosztályvezetőket távollétükben — a III/4-B. Alosztály vezetőjének kivételével — az osztályvezető, vagy

a helyettese által kijelölt főelőadók, a munkacsoportok vezetői helyettesítik teljes jogkörrel és felelősséggel;

- j) az Osztály alosztályvezetői és önálló csoportvezetője együttműködnek, a párhuzamos feladatokat egyeztetik és torlódás esetén segítséget nyújtanak egymásnak az anyagok fordításában, illetve feldolgozásában.

18. A BM. III/4-B. Alosztály helyettes vezetőjének feladata és jogköre:

- a) az alosztályt az alosztályvezető távollétében — teljes jogkörrel — az alosztályvezető-helyettes vezeti;
- b) az alosztályvezető által hatáskörébe utalt munkacsoportokat közvetlenül irányítja, ellenőrzi, szervezi a munkát, foglalkozik a nevelési és személyi kérdésekkel;
- c) munkájáról rendszeresen beszámol, a rendkívüli eseményekről soron kívül jelentést tesz.

19. Az Osztálytitkárság vezetőjének feladata és jogköre:

- a) az osztályvezető megbízása alapján részt vesz az Osztály munkájával összefüggő okmányok, jelentések kidolgozásában, előkészíti a vezetői értekezletek napirendjét, nyilvántartja a különböző határozatok, munkatervet, utasítások határidejét és figyelemmel kíséri azok időben történő végrehajtását;
- b) ellátja a baráti nemzetközi kapcsolatokkal összefüggő feladatokat, végzi a kinevezett polgári állományú dolgozókkal kapcsolatos munkaügyi feladatokat;
- c) megszervezi és ellenőrzi az adattár munkáját. Felelős az Osztály titkos ügykezelési és adminisztrációs munkájáért. Tapasztalatairól jelentést tesz az osztályvezetőnek, vagy helyettesének. Évente egyszer átfogó értékelést készít és terjeszt fel az Osztály ügykezelési helyzetéről;
- d) elkészíti az Osztály ügyeleti szolgálati beosztását. Az osztályvezető, vagy helyettese jóváhagyása alapján gondoskodik az ügyeleti szolgálat végrehajtásához szükséges feltételek biztosításáról;
- e) a vonatkozó parancsok alapján ellenőrzi a munkaegységügyi és a biztonsági szabályzat betartását, a munkafeltételek javítására javaslatot tesz az osztályvezetőnek.

Vegyes rendelkezések

20. Az Osztály állománya a 008/1966. számú miniszteri utasításban meghatározott vezetőkkel, vagy fontos beosztásban levő személyekkel szemben a 3/a. és 3/e. rendszabály működtetését csak abban az esetben végezheti, ha a rendszabály bevezetését kérő szolgálati jegyen hivatkozás történik a miniszteri utasításban meghatározott írásos engedélyre. Amennyiben csak a munka végzése során jut tudomásukra, hogy a személy e kategóriába tartozik, akkor a vétellel, a feldolgozással le kell állni és erről az osztályvezetőnek azonnal jelentést kell tenni a III. főcsoportfőnöknek.

21. Az Osztály a rendszabályok működtetését általában reggel 7 órától éjjel fél 1 óráig, munkaszüneti napokon reggel 8 órától 24 óráig végzi. Akció esetén és külön kérésre — a BM. III/V. Csoportfőnökséggel közösen — a folyamatos figyelmet is biztosítani kell.

22. Állambiztonsági érdekből halaszthatatlan intézkedéseket — ha a késedelem veszéllyel jár — az ügyrendben erre fel nem jogosított vezetők is foganatosíthatnak. Ilyen esetekben haldéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőknek.

23. Az Osztály vezetői és beosztottjai a BM-, vagy más szervekkel való együttműködésük során a konspirációs, biztonsági, államtitok-védelmi, titkos ügykezelési rendelkezéseket kötelesek betartani és betartatni. Az államtitok védelme és a konspiráció biztosítása érdekében a vezetőkkel és a beosztottakkal csak az közölhető, ami munkájukhoz feltétlenül szükséges.

24. Az osztályvezető, a helyettese és az alosztályvezetők szervezési, mozgósítási, személyügyi, fegyelmi, anyagi, pénzügyi (beleértve a „B”- és valutaellátmányt is) és az állománnyal kapcsolatos rendelkezési jogkörüket a vonatkozó parancsok, utasítások és szabályzatok alapján gyakorolják.

25. Az osztályvezető — illetékességi körében — egyes jogköröket helyettesére és az alosztályvezetőkre átruházhat, illetve

magához vonhat. A jogkörök tartós átruházásához a főcsoportfőnök jóváhagyása szükséges.

26. A főelőadók, előadók, segédelőadók munkáját, feladatát és jogait a munkaköri leírás tartalmazza.

27. Az ügyrend megjelenésével lép hatályba. Egyidejűleg a 22-690/1968. számú ügyrend hatályát veszti.

Budapest, 1972. április 17,

KOVÁCS ISTVÁNNÉ s. k.

rendőr alezredes,
osztályvezető

TARTALOMJEGYZÉK

I. fejezet	
A Belügyminisztérium III/4. Osztálya	5
II. fejezet	
Az Osztály feladata	7
III. fejezet	
Az Osztály eszközei és módszerei	9
IV. fejezet	
Az osztályvezető feladata és jogköre	10
V. fejezet	
Az osztályvezető-helyettes feladata és jogköre	12
VI. fejezet	
Az Osztály alegységeinek feladata	13
VII. fejezet	
Az alegységek vezetőinek feladata és jogköre	17
VIII. fejezet	
Vegyes rendelkezések	19

98-37/1972.

A Belügyminisztérium
III/5. Osztály
ÜGYRENDJE

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

98-37/1972.

Jóváhagyom:
RÁCZ PÁL s. k.
rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

A Belügyminisztérium
III/5. Osztály
ÜGYRENDJE

I. fejezet

A Belügyminisztérium III/5. Osztálya

1. A BM. III/5. Osztály (a továbbiakban: Osztály) a BM. III. Főcsoportfőnökség rádióelhárító, diplomáciai lehallgató, operatív-technikai ellenőrző szerve. Munkáját a BM. III. Főcsoportfőnökség ügyrendje, a belügyminiszter, illetve állambiztonsági helyettesének parancsai, utasításai alapján végzi.

Az Osztály sajátos eszközeivel és módszereivel — szoros együttműködésben a III. Főcsoportfőnökség operatív szerveivel, a Varsói Koordinációs Apparat és a koordinációban részt vevő országok rádióelhárító szerveivel — teljesíti a bűnüldöző tevékenységből ráháruló feladatokat.

2. Az Osztályt a III. főcsoportfőnök (helyettese) közvetlen alárendeltségében az osztályvezető, mint egyszemélyi parancsnok irányítja és vezeti.

3. Az Osztály munkája eredményességének és ütőképességének alapvető feltétele a párt politikájának érvényesítése és alkalmazása a munkában.

A parancsnokok kötelesek gondoskodni a személyi állomány eszmei, politikai egységéről, a politikai és szakmai felkészültség állandó emeléséről, a szilárd katonai és szolgálati fegyelem, a magas fokú erkölcsi állapot megteremtéséről. Ennek érdekében — a vonatkozó párthatározatok alapján — a parancsnokok kötelesek együttműködni az Osztály párt- és KISZ-szervezeteivel.

4. Az Osztály szervezeti felépítése:

- III/5-A. Alosztály (felderítő);
- III/5-B. Alosztály (értékelő, iránymérő);
- III/5-C. Alosztály (belső elhárító);
- III/5-D. Alosztály (diplomáciai lehallgató);
- III/5-E. Alosztály (műszaki);
- III/5. Osztálytitkárság.

II. fejezet

Az Osztály feladata

5. Az Osztály a főcsoportfőnökség és a saját ügyrendjében biztosított eszközök, módszerek alkalmazásával — az operatív szervek igényeit figyelembe véve — titkos úton információkat szerez, adatokat szolgáltat, amelyekkel elősegíti az MNK. és a szocialista tábor országai elleni ellenséges tevékenység felderítését, bizonyítását, dokumentálását, leleplezését. Ennek érdekében:

- a) a Varsói Koordinációs Apparáttal egyeztetett rövid-hullámú frekvenciasávban felderíti a legfontosabb ellenséges hírszerző szervek (amerikai, nyugatnémet, angol, francia stb.) rádióközpontjait, rádiós ügynökeit, ellenállomásait, valamint az ügynökgyanús és ismeretlen rádióállomásokat;
- b) beméri a felderített rádióállomások földrajzi helyzetét. Értékeli és elemzi a rádiófelderítés és az iránymérés útján szerzett adatokat. Az ezekről készített összefoglalókat megküldi a főcsoportfőnökség operatív szerveinek, a Varsói Koordinációs Apparátnak;
- c) az MNK. területén ellenőrzi az üzemeltetett rádió adó- és vevőberendezéseket, nyilvántartja azok technikai és rádióforgalmi adatait a 26/1965. számú kormányrendelet, valamint a 001/1966. számú belügyminiszter-helyettesi parancs alapján, amelyeket az állami, társadalmi szervek, fegyveres testületek és magánszemélyek bejelentenek, illetve üzemeltetnek. Szabálytalanságok esetén szignalizál, súlyosabb esetekben szabálysértési eljárást kezdeményez;
- d) a jelentősebb katonai gyakorlatok alkalmával ellenőrzi a rádió-összeköttetések védettségét, a forgalmazási szabályok betartását és rendszeresen figyelmet fordít a rádiós ügynöki, ügynökgyanús tevékenység felderítésére. Intézkedik a fontosabb katonai, közérdeket sértő, vagy veszélyeztető rádiózavarok elhárítására;
- e) a főcsoportfőnökség hálózati operatív szerveinek igényei alapján lehallgatja a kapitalista országok külképviseleteinek rejtjeles hírközleményeit;

- f) szakvéleményével segíti az operatív szervek munkáját a rádióelhárításhoz kapcsolódó, vagy azzal összefüggő kérdésekben;
- g) gépi feldolgozásra előkészíti a rádiófelderítés és irány-mérés adatait;
- h) ellátja a rádióelhárítás, lehallgatás körébe tartozó technikai berendezések, rendszerek üzemeltetését, karbantartását és javítását. A fejlesztési igényeket, anyagszükségleteket felméri és felterjeszti. A belügyminiszter 06/1972. számú parancsának megfelelően együttműködik a Műszaki Fejlesztési Csoportfőnökséggel és a III/V. Csoportfőnökséggel;
- i) kezdeményezi az Osztály munkájához szükséges technikai fejlesztést, közreműködik a különböző időszakra szóló tervek elkészítésében.

III. fejezet

Az Osztály eszközei és módszerei

6. Az Osztály feladatának teljesítése során jogosult a szocialista törvényesség betartásával, a vonatkozó jogszabályokon alapuló titkos és nyílt eszközöket, módszereket alkalmazni.

Az Osztály eszközei:

- a) rádiófelderítés,
- b) rádiólefigyelés,
- c) távol- és közeli iránymérés,
- d) diplomáciai lehallgatás,
- e) rádióadatok nyilvántartása.

IV. fejezet

Az osztályvezető feladata és jogköre

7. Az osztályvezető:

- a) a BM. hatásköri listájában és ügyrendjében meghatározott önálló osztályvezetői jogkörrel rendelkezik;
- b) a belügyminiszteri parancsok, utasítások, a BM. III. főcsoportfőnök utasításai és az ügyrend alapján közvetlenül irányítja, szervezi, ellenőrzi az Osztály munkáját. Felelős az állomány erkölcsi és fegyelmi helyzetéért;
- c) az Osztály munkáját érintő kérdésekben parancsokat, utasításokat, szabályzatokat és körleveleket adhat ki. A végzett munkáról, a feladatok teljesítéséről folyamatosan, a rendkívüli és fontosabb eseményekről azonnal jelentést tesz a főcsoportfőnöknek;
- d) a rádióelhárítás feladatkörébe tartozó kérdésekben személyes megbeszélést és levelezést folytat állami, katonai és társadalmi szervek, szervezetek azonos szintű vezetőivel, külön megbízás alapján miniszterhelyettesi szintig bezárólag;
- e) biztosítja a Varsói Koordinációs Apparátus Alapszabályából hatáskörébe tartozó feladatok végrehajtását. A Varsói Koordinációs Apparátus és az együttműködő rádióelhárító szolgálatok vezetőivel szakmai kérdésekben rádió és futár útján kapcsolatot tart;
- f) az Osztályon szakfelügyeletet és ellenőrzést gyakorol a rejtjeles híradás alkalmazásában, a technikai és rejtjeleszközök igénylése, elosztása, nyilvántartása és személyzetének kiválasztása kérdésében.

8. Jóváhagyásra felterjeszti a felsőbb parancsnokok engedélyezési hatáskörébe tartozó javaslatokat, előterjesztéseket:

- a) az Osztály szervezetére, létszámára, ügyrendjére és fejlesztésére vonatkozó terveket;
- b) az Osztály munkatervét, „M”-tervét és évi jelentését;

- c) a Varsói Koordinációs Apparat és az együttműködő rádióelhárító szolgálatok vezetőinek tanácskozásáról készült jelentéseket, jegyzőkönyveket, az együttműködés javítását célzó fontosabb javaslatokat;
- d) a hatáskörét meghaladó kérdésekben a személyi javaslatokat és kérelmeket;
- e) az osztályszinten tervezett delegációknak baráti országokba történő kiküldetését szolgálati célból;
- f) az ellenséges rádióközpontok tevékenységének irányáról, módszereiről, a figyelemreméltó változásokról szerzett értesítéseket, jelentéseket, összefoglalókat, tervezett fontosabb intézkedéseket.

9. Jóváhagyja, illetve engedélyezi:

- a) az alosztályok évi összefoglaló jelentését és munkatervét;
- b) a munka szervezésére, a munka hatékonyságának növelésére irányuló javaslatokat hatáskörén belül;
- c) az Osztály beosztottjainak baráti szocialista országokba történő utazásának kérelmét;
- d) az Osztály feladatkörébe tartozó kérdésekben kapcsolatot tart az operatív szervek vezetőivel. A fontosabb eseményekről haladéktalanul jelentést tesz a főcsoportfőnöknek (helyettesének);
- e) felelős az Osztály munkájához szükséges technikai eszközökkel való ellátottságért.

Az osztályvezető-helyettes feladata és jogköre

10. Az Osztályt az osztályvezető távollétében — teljes jogkörrel — az osztályvezető-helyettes vezeti.

11. Az osztályvezető-helyettes saját feladataként és jogkörében:

- a) irányítja, vezeti az osztályvezető által közvetlen hatáskörébe utalt műszaki alosztály munkáját, meghatározza és ellenőrzi az Osztály technikai eszközeinek üzemeltetésével, karbantartásával, javításával és raktározásával kapcsolatos műszaki követelményeket;
- b) szervezi és irányítja a munkafeltételeket javító, biztosító technikai eszközök, rendszerek, mérőberendezések utánpótlását és korszerűsítését. Feladatát a szakszolgálatok vezetőivel szoros együttműködésben köteles végrehajtani;
- c) éves bontásban elkészíti az Osztály technikai fejlesztéséhez kapcsolódó igényeket, az üzemeltetéshez szükséges anyag-utánpótlási és pénzügyi terveket;
- d) az Osztály feladatkörébe tartozó műszaki kérdésekben — a vezetővel történt egyeztetés alapján — a vonatkozó parancsnak megfelelően együttműködik és kapcsolatot tart a III/V. és a Műszaki Fejlesztési Csoportfőnökség érintett osztályvezetőivel;
- e) a végzett munkáról, a műszaki és személyi problémákról rendszeresen beszámol az Osztály vezetőjének; jelentéseket, javaslatokat terjeszt fel;
- f) felelős az alárendelt műszaki állomány munkájáért, politikai, szakmai fejlődéséért, erkölcsi állapotáért;
- g) jóváhagyja a hatáskörébe utalt alegység évi jelentését, munkatervét;
- h) az Osztály meglévő technikai eszközeinek esetenkénti javítását — a konspiráció betartásával — külső vállalatoknál is elvégeztetheti.

VI. fejezet

Az Osztály alegységeinek feladata

12. A BM. III/5-A. Alosztály feladata:

- a) a Varsói Koordinációs Apparátussal egyeztetett instrukciók alapján állandó jelleggel felderíteni — a meghatározott rövidhullámú frekvenciasávban — az ellenséges hírszerző szervek rádióközpontjait, azok ellenállomásait, rádiós ügynökeit, valamint az ügynökgyanús és ismeretlen rádióállomásokat;
- b) a lehetőségeken belül, az operatív hálózati szervek igényei alapján rádiólefigyelést végezni az ellenséges rádióközpontok egyoldalú rádióadásainak és az így keletkezett távirati anyagoknak rögzítésére.

13. A BM. III/5-B. Alosztály feladata:

- a) a felderített rádióállomások földrajzi helyének távol-írányméréssel történő meghatározása az íránymérési instrukcióknak megfelelően;
- b) a felderítő központból, az együttműködő szolgálatoktól, az íránymérő állomásokról beérkező felderítési és íránymérési adatok elemzése, operatív következtetések kidolgozása;
- c) a felderítési, íránymérési adatok nyilvántartása és alkalmassá tétele gépi úton való feldolgozásra. Az adatok rendszeres megküldése a Varsói Koordinációs Apparátusnak;
- d) az ellenséges rádióközpontok tevékenységéről, módszereikről, az azokban bekövetkezett változásokról összefoglalók készítése.

14. A BM. III/5-C. Alosztály feladata:

- a) az MNK. területére behatárolt ügynöki, ügynökgyanús rádióállomások közeliírányméréssel való felderítése, földrajzi helyének megállapítása;
- b) ellenőrzi a belső rádióállomások forgalmazási szabályainak betartását, technikai eszközeit, nyilvántartja ezek forgalmi adatait;

- c) technikai eszközeivel, szakvéleményével, nyilvántartási adataival segíti a hálózati operatív szerveket. Az operatív szervek kérése alapján rádiós ügyekben segítséget nyújt a feldolgozó munkához;
- d) a HM., a BM. és a MÁLEV rádió-összeköttetéseinek más rádióállomások által történő zavarása esetén intézkedik a zavaró állomás felderítésére és annak megszüntetésére;
- e) a fontosabb katonai gyakorlatok alkalmával ellenőrzi a katonai rádió-összeköttetés védetségét és figyelmet fordít a belső rádiós ügynöki, vagy ügynökgyanús tevékenység felderítésére.

15. A BM. III/5-D. Alosztály feladata:

- a) munkáját — a vonatkozó parancsok és utasítások alapján — a főcsoportfőnökség operatív hálózati szerveinek igényei határozzák meg. Tevékenységét a jóváhagyott figyelési terv szerint végzi;
- b) biztosítja a kapitalista országok rejtjeles rádió- és telexforgalmának lehallgatását, új forgalmak felderítését, a felderített forgalmak elemzését és nyilvántartását.

16. A BM. III/5-E. Alosztály feladata:

- a) folyamatosan biztosítja a rádiólehallgatás körébe tartozó technikai eszközök üzemeltetéséhez szükséges műszaki karbantartást és javítást;
- b) elkészíti a feladata ellátásához szükséges éves fejlesztési, anyagi, pénzügyi, anyag-utánpótlási terveket és azokat felterjeszti az osztályvezető-helyettesnek;
- c) az alegységeknél a munkafeltételeket javító technikai eszközöket saját hatáskörén belül megtervezhet és fejleszthet.

17. Az Osztálytitkárság feladata:

- a) az osztályvezető közvetlen alárendeltségében végzi munkáját;
- b) az Osztályra érkező parancsokat, utasításokat, jelentéseket, leveleket a titkos ügykezelés szabályainak meg-

felelően nyilvántartja, kezeli, ellenőrzi és biztosítja, hogy az alosztályok betartsák a titkos ügykezelés szabályait;

- c) megszervezi az Osztály feladatkörébe utalt személyi nyilvántartást és biztosítja a szükséges tájékoztatási, adatszolgáltatási feltételeket;
- d) gondoskodik az Osztály munkájához szükséges speciális nyomtatványok, úti okmányok, berendezések megrendeléséről, elkészítéséről és ezekkel az Osztály szerveit ellátja;
- e) az Osztály „M”-tisztje az „M”-utasításnak megfelelően szervezi az állomány továbbképzését, elkészíti az „M”-és riadótervet;
- f) az objektum őrségének parancsnokával koordinálva biztosítja az objektumba való belépéssel és annak belső biztonságával kapcsolatos feladatokat;
- g) ellátja a műszaki-fordítási, tolmácsolási teendőket, a szakmai oktatási tervek egyeztetését;
- h) szervezi az Osztályra érkező delegációk beutaztatását, előkészíti a ki- és beutazásokkal kapcsolatos feladatokat;
- i) biztosítja az együttműködő rádiószolgálatok közötti levelezési és rejtjelzési teendőket;
- j) a BM. I. Főcsoportfőnökség illetékes szerveivel együttműködve végzi az Osztály és az állomány anyagi, pénzügyi, szociális és egyéb ellátásával kapcsolatban ráháruló feladatokat.

Az alegységek vezetőinek feladata és jogköre

18. Az alegységek vezetői végrehajtják azokat a feladatokat és gyakorolják azokat a jogokat, amelyeket a parancsok, utasítások, szabályzatok részükre meghatároznak. A jogkörüket meghaladó kérdésekben felterjesztést, javaslatot tesznek az osztályvezetőnek (helyettesének). Ennek megfelelően:

- a) a jóváhagyott munkatervek és feladatok alapján közvetlenül vezetik, szervezik, ellenőrzik az alegység munkáját;
- b) felelősek az állomány erkölcsi, politikai, szakmai fejlődéséért, fegyelmi helyzetéért;
- c) a feladatok végrehajtásáról beosztottjaikat beszámoltatják, az osztályvezető jóváhagyásával munkaértékelteket tartanak;
- d) felelősek az egységükhöz tartozó rejtjeleszközök, technikai berendezések rendeltetésszerű használatáért és az ezzel kapcsolatos kiképzési feladatok végrehajtásáért;
- e) azonnal jelentik a rendkívüli eseményeket, az MNK. és a szocialista országok területére bémért ügynöki, vagy ügynökgyanús rádióállomásokat;
- f) az Osztály alosztályvezetői szorosan együttműködnek és rendszeresen segítséget nyújtanak egymásnak az eredményesebb munka végzéséhez.

19. Jóváhagyásra, engedélyezésre felterjesztik:

- a) az alosztály évi beszámoló jelentését, munkatervét, az állomány szabadságolási tervét, a munkáról havonta készített összefoglalókat;
- b) az alosztály éves szakmai oktatási és továbbképzési tervét;
- c) a jelenleg kialakult munkarend, váltási rendszer megváltoztatásával, a meglevő technikai eszközök átcsoportosításával kapcsolatos javaslataikat, észrevételeiket.

20. A Titkárság vezetőjének feladata és jogköre:

- a) az osztályvezető megbízása alapján részt vesz az Osztály munkájával összefüggő okmányok, jelentések kidolgozásában, előkészíti a vezetői értekezletek napi-rendjét, nyilvántartja a különböző határozatok, munkatervek, utasítások határidejét és figyelemmel kíséri azok időben történő végrehajtását;
- b) ellátja a baráti nemzetközi kapcsolatokkal összefüggő teendőket, végzi a kinevezett polgári állományú dolgozókkal kapcsolatos munkaügyi feladatokat;
- c) felelős az Osztály titkos ügykezelési és adminisztrációs munkájáért. Tapasztalatairól jelentést tesz az osztályvezetőnek, vagy helyettesének. Évente egyszer átfogó értékelést készít és terjeszt fel az Osztály ügykezelési helyzetéről;
- d) elkészíti az Osztály ügyeleti szolgálati beosztását. Az osztályvezető, vagy helyettesének jóváhagyása alapján gondoskodik az ügyeleti szolgálat végrehajtásához szükséges feltételek biztosításáról;
- e) a vonatkozó parancsok alapján ellenőrzi a munkaegészségügyi és a biztonsági szabályzat betartását, a munkafeltételek javítására javaslatot tesz az osztályvezetőnek.

VIII. fejezet

Vegyes rendelkezések

21. Az Osztály és alegységei a választott testületek tagjaival, a párt és a kormány hatáskörébe tartozó személyekkel szemben állambiztonsági intézkedéseket csak a vonatkozó miniszteri parancsban meghatározott vezetők előzetes hozzájárulásával foganatosíthatnak.

22. Halaszthatatlan intézkedéseket — ha a késedelem veszéllyel jár — az ügyrendben erre fel nem jogosított vezetők is foganatosíthatnak. Ilyen esetekben haladéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőknek.

23. Az Osztály vezetői és beosztottjai a BM-, vagy más szervekkel való együttműködésük során a konspirációs, biztonsági, illetve az államtitok-védelmi, titkos ügykezelési rendelkezéseket kötelesek betartani és betartatni. Az államtitok védelme és a konspiráció biztosítása érdekében a vezetőkkel és a beosztottakkal csak az közölhető, ami munkájukhoz feltétlenül szükséges.

24. Az osztályvezető, a helyettese és az alosztályvezetők szervezési, mozgósítási, személyügyi, fegyelmi, anyagi, pénzügyi és az állománnyal kapcsolatos rendelkezési jogkörüket a vonatkozó parancsok, utasítások és szabályzatok alapján gyakorolják.

25. Az osztályvezető — illetékességi körében — egyes jogköröket helyettesére és az alosztályvezetőkre átruházhat, illetve magához vonhat. A jogkörök tartós átruházásához a főcsoportfőnök jóváhagyása szükséges.

26. Az értékelők, vonalfeldolgozók, felderítők, mérnökök, technikusok munkáját, feladatát és jogait a munkaköri leírás tartalmazza.

27. A jelen ügyrend jóváhagyásával lép hatályba. Egyidejűleg a 36-72-1/1968. szám alatt kiadott ügyrend Osztályra vonatkozó része, valamint a 99-1177/1968. szám alatt kiadott ügyrend hatályát veszti.

Budapest, 1972. május 12.

Dr. KNÉZ ANDRÁS. s k.

rendőr alezredes,
osztályvezető

TARTALOMJEGYZÉK

I. fejezet	
A Belügyminisztérium III/5. Osztálya	5
II. fejezet	
Az Osztály feladata	6
III. fejezet	
Az Osztály eszközei és módszerei	8
IV. fejezet	
Az osztályvezető feladata és jogköre	9
V. fejezet	
Az osztályvezető-helyettes feladata és jogköre	11
VI. fejezet	
Az Osztály alegységeinek feladata	12
VII. fejezet	
Az alegységek vezetőinek feladata és jogköre	15
VIII. fejezet	
Vegyes rendelkezések	17

29-26/1972.

A Belügyminisztérium
III/6. Osztály
ÜGYRENDJE

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

29-26/1972.

Jóváhagyom:

RÁCZ PÁL s. k.

rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

A Belügyminisztérium
III/6. Osztály
ÜGYRENDJE

I. fejezet

A Belügyminisztérium III/6. Osztály feladata

1. Az Osztály a BM. III. Főcsoportfőnökség személyzeti végrehajtó és szakirányító szerve. Közvetlenül az állambiztonsági miniszterhelyettesnek van alárendelve. Szakirányítását és felügyeletét a BM. IV/II. Csoportfőnökség végzi.

A BM. III. Főcsoportfőnökség központi állománya káder- és személyzeti munkájának közvetlen szervezéséért és irányításáért illetékességi területükön a szervek vezetői, parancsnokai felelősek.

2. Az Osztály feladata:

- a) a hatályos jogszabályok, a III. Főcsoportfőnökség ügyrendje, valamint a személyzeti munkát szabályozó miniszteri, miniszterhelyettesi parancsok, utasítások, a „Személyzeti Munka Rendje”-ben meghatározott feladatok alapján — a parancsnokokkal együttműködve — végzi a III. Főcsoportfőnökség központi állománya káder- és személyzeti munkáját;
- b) végrehajtó tevékenységével — a parancsnokok egy-egy személyi felelősségét figyelembe véve — végzi a III. Főcsoportfőnökség központi állománya tervszerű utánpótlását; segítséget ad a káder- és személyzeti munkára vonatkozó elvek egységes értelmezéséhez, közreműködésével biztosítja a személyzeti munkában a törvényesség betartását, a célkitűzések megvalósítását;
- c) az állambiztonsági miniszterhelyettes irányításával és utasítására koordinálja a szervek káder- és személyzeti munkájával kapcsolatos feladatokat;

- d) kezdeményezi a BM. III. Főcsoportfőnökség központi szervei káder- és személyzeti munkájának korszerűsítésére, hatékonyságának fokozására teendő intézkedéseket;
- e) a szakmai vezetőkkel együttesen felelős azért, hogy a III. Főcsoportfőnökség állományába olyan személyek kerüljenek, akik a vonatkozó parancsokban, utasításokban és a munkaköri nomenklatúrában előírt követelményeknek megfelelnek;
- f) a személyzeti kérdésekben a hatáskörileg illetékes belügyi és külső pártszervekkel, állami, társadalmi szervezetekkel kölcsönösen kapcsolatot tart, a munka folyamatos végzése során azokkal együttműködik.

3. Az Osztály szervei:

- a) Személyzeti Alosztály,
- b) Kutató Csoport.

4. Az Osztály a káder- és személyzeti munka vonatkozásában ellátja a BM. III/I-10. Osztály szakirányítását és felügyeletét.

II. fejezet

Az osztályvezető feladata és jogköre

5. Az Osztályt az állambiztonsági miniszterhelyettes közvetlen alárendeltségébe tartozó III/6. osztályvezető (a továbbiakban: osztályvezető) vezeti. Távollétében megbízás alapján az alosztályvezető helyettesíti.

6. Az Osztály vezetésével kapcsolatos feladatai:

- a) felelős az Osztály munkájának megszervezéséért, tevékenységéért, a működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításáért, az Osztály állományának erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, politikai, szakmai felkészültségéért, továbbképzéséért és neveléséért;
- b) rendszeresen beszámoltatja végzett munkájáról a Személyzeti Alosztály, a Kutató Csoport vezetőjét, valamint — a beszámoltatási tervnek megfelelően — a személyzeti főelőadókat;
- c) elkészíti és jóváhagyásra felterjeszti az Osztály munkatervét. Meghatározza a tervidőszak feladatait;
- d) a feladatok egységes értelmezése és végrehajtása érdekében munkaértekezleteken rendszeresen tájékoztatja az Osztály beosztottjait a káder- és személyzeti munkával kapcsolatos parancsokról, vezetői állásfoglalásokról, elvi döntésekről;
- e) az Osztály beosztottjainak munkáját rendszeresen ellenőrzi és értékeli. Az Osztály végzett munkájáról évi jelentést készít, melyet jóváhagyásra felterjeszt;
- f) az Osztály állományába tartozó „SZT”-tiszteket irányítja, ellenőrzi és beszámoltatja.

7. A BM. III. Főcsoportfőnökség központi szerveinek káder- és személyzeti munkájával kapcsolatos feladatai:

- a) a „Személyzeti Munka Rendje”-ben meghatározott feladatok alapján — a parancsnokok egyszemélyi felelőssége mellett, velük együttműködve — végzi, koordinálja a BM. III. Főcsoportfőnökség káder- és személyzeti munkáját;

- b) utasításra, vagy a hatáskörileg illetékes vezetők, illetve saját kezdeményezésére felméréseket végez. Értékeli, elemzi a káder- és személyzeti helyzetet. Javaslatot tesz az állomány fejlesztésére;
- c) közreműködik az utánpótlási és iskoláztatási tervek elkészítésében. Főcsoportfőnökségi szinten felméri, a BM. IV/II. Csoportfőnökséggel koordinálja az iskoláztatási igényeket és azokat jóváhagyásra felterjeszti;
- d) kezdeményezi a hatáskörileg illetékes vezetőknél az utánpótlásra, káderkiválasztásra és az egyéb személyi ügyek rendezésére alkalmas, célszerű megoldásokat;
- e) jóváhagyásra előkészíti — összeállítja, véleményezi, összesíti — és felterjeszti a feladatkörébe tartozó személyi vonatkozású javaslatokat;
- f) a szakmai vezetők javaslata alapján intézi a nyugálományba helyezéseket és elbocsátásokat;
- g) gyakorlati segítséget ad a vezetők minősítésének elkészítéséhez, részt vesz azok ismertetésén. Ellenőrzi a minősítések folyamatos készítésére vonatkozó rendelkezés végrehajtását.

8. Első fokon vizsgálja és véleményezi az Osztály feladat-, illetve hatáskörébe utalt kérelmeket, beadványokat, panaszokat és döntésre felterjeszti a hatáskörileg illetékes vezetőkhez.

9. A rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szervei által felterjesztett személyi anyagokat, javaslatokat véleményezi és egyetértésre, illetve jóváhagyásra felterjeszti.

10. Gyakorolja a BM. III/I-10. Osztály szakirányítását és felügyeletét, segítséget nyújt az osztályvezetőnek és a szerv vezetőinek a személyügyi munkával kapcsolatos feladatok végrehajtásához.

11. A BM. III. Főcsoportfőnökség központi szervei vezetőinek kezdeményezésére, illetve felsőbb utasításra részt vesz azokon az értekezleteken és megbeszéléseken, ahol káder- és személyzeti munkával összefüggő feladatokat tárgyalnak, illetve személyük ügyében döntenek.

12. Feladatainak ellátásához felhasználja a BM. IV. Főcsoportfőnökség személyzeti nyilvántartó rendszerét. Az előírások-

nak megfelelően ellenőrzi, szükség szerint kiegészíti a III. Főcsoportfőnökség állományának személyi anyagait, illetve kezdeményezi ezen intézkedéseket;

13. Gyakorolja mindazokat a jogokat, amelyeket a hatályos jogszabályok, parancsok, utasítások és szabályzatok részére biztosítanak. Ennek alapján jogosult:

- a) az Osztály beosztottjainak személyi ügyeiben — a „Hatásköri Lista” alapján — állást foglalni, javaslatot tenni, illetve dönteni, a Fegyelmi Szabályzatban biztosított dicsérő és fenyegető jogkört gyakorolni, engedélyezni az éves, az egészségügyi, tanulmányi és rendkívüli szabadságot, valamint az eltávozást;
- b) a személyzeti és káderügyekben a BM. azonos szintű szerveivel, a párt-, állami, társadalmi szervezetekkel, intézményekkel, hatóságokkal tárgyalásokat és levelezéseket folytatni, információkat, jellemzéseket és felvilágosításokat kérni, valamint a BM. III. Főcsoportfőnökség központi állományából elbocsátott személyekről információt adni;
- c) a személyügyi munka keretében rendőri információ és környezettanulmány készítését kérni és priorálásokat eszközölni;
- d) a feladatok eredményes ellátásához, a személyzeti ügyek döntésre való előkészítéséhez az illetékes vezetőktől felvilágosítást, tájékoztatást és adatok közlését kérni.

14. A vonatkozó párthatározat követelményeinek megfelelően rendszeres munkakapcsolatot tart a BM. pártbizottságaival és pártalapszervezeteivel.

III. fejezet

Az alosztályvezető feladata és jogköre

15. Az alosztályvezető közvetlenül az osztályvezetőnek van alárendelve, azt távollétében — megbízása alapján — helyettesíti.

16. Feladatkörében felelős a káder- és személyzeti munkára vonatkozó párthatározatok, hatályos jogszabályok, valamint a parancsok, utasítások következetes alkalmazásáért és gyakorlati végrehajtásáért.

17. A területi felosztásnak megfelelően szervezi, irányítja, segíti és ellenőrzi a hozzá beosztott személyzeti főelőadók munkáját.

18. A parancsok, utasítások alapján rendszeresen beszámol a közvetlen alárendeltségében dolgozó személyzeti főelőadók munkájáról és a területi elv alapján a szervek káder- és személyzeti helyzetéről. Javaslatokat tesz a fejlesztéssel kapcsolatos feladatok megoldására.

19. A személyzeti feladatok eredményes végrehajtása céljából a szervek vezetőivel, a pártszervezetek titkáraival rendszeres munkakapcsolatot tart.

20. Az alosztályvezető jogosult:

- a) az osztályvezető által meghatározott személyi ügyekben levelezést és megbeszélést folytatni;
- b) a felvételi munkával, vagy egyéb kérelmekkel, beadványokkal összefüggő személyi behívásokat végezni;
- c) a személyügyi munka keretében a szervek vezetőitől felvilágosítást és adatok közlését kérni;
- d) megbízás alapján rendőri információ, környezettanulmány készítését kérni és priorálásokat eszközölni;
- e) az alárendeltségébe tartozó személyzeti főelőadókat érintő kérdésekben javaslatot tenni.

IV. fejezet

A személyzeti főelőadók feladata és jogköre

21. Közvetlenül az osztályvezető, illetve az alosztályvezető alárendeltségében látják el feladataikat:

- a) területi elv szerint a káder- és személyzeti munkára vonatkozó rendelkezéseknek megfelelő gyakorlati tevékenységet folytatnak. Ennek során együttműködnek a szervek vezetőivel és elősegítik a személyzeti munkát szabályozó parancsok, utasítások egységes értelmezését és végrehajtását;
- b) segítik a vezetőket az utánpótlás, káderkiválasztás, iskoláztatás és átcsoportosítás feladatainak megoldásában, valamint a más jellegű személyi ügyekkel kapcsolatos javaslatok és döntések kialakításában;
- c) a szervek vezetőinek tájékoztatása céljából — a káder- és személyzeti helyzet felméréseivel — értékelik, elemzik területük létszámhelyzetét, az állomány összetételét és javaslatot tesznek annak fejlesztésére;
- d) a szervek vezetőit tájékoztatják minden olyan tényről és jelenségről, amely az állomány erkölcsi, politikai magatartását és munkafegyelmét negatív irányba befolyásolja;
- e) a felterjesztésre kerülő személyi anyagokat, javaslatokat tanulmányozzák, véleményezik, a kinevezési anyagokat és az állományparancsokat jóváhagyásra előkészítik;
- f) gondoskodnak arról, hogy a területük személyi állományával összefüggő határidős feladatok időben végrehajtásra kerüljenek;
- g) segítséget adnak a sorosan és a soron kívül készített minősítések elkészítéséhez, részt vesznek azok ismeretetésén;
- h) az illetékes vezetők kezdeményezésére részt vesznek azokon az értekezleteken, ahol a káder- és személyzeti munkával összefüggő kérdésekről tárgyalnak, illetőleg személyek ügyében döntenek;

- i) a „Személyzeti Munka Rendjé”-ben meghatározott módon segítik a szervek vezetőit abban, hogy a személyi állomány jogosultságai érvényesüljenek; járandóságait az esedékesség időpontjában megkapják.

22. A Személyzeti ügyekben megbeszéléseket kezdeményezhetnek, információkat kérhetnek a szervek parancsnokaitól. Munkakapcsolatot tartanak a Belügyminisztérium azonos szintű személyzeti (személyügyi) szerveivel.

23. A „Hatásköri Listá”-ban foglaltak szerint intézik a kinevezett, illetve felügyelik a szerződéses polgári alkalmazottak személyzeti ügyeit.

24. A területek szakmai vezetőinek állásfoglalásával ellentétes véleményükről kötelesek tájékoztatni azokat és megoldást igénylő problémákat jelenteni.

25. Kötelesek kezdeményezni a szervek vezetői által hozott, a személyügyi munkára vonatkozó jogszabályokkal ellentétes döntések megváltoztatását.

26. Feladataik ellátása során kötelesek szorosan együttműködni a pártbizottságokkal, illetve az alapszervezetekkel.

27. Illetékességi területükön jogosultak:

- a) a felvételi munkával összefüggő behívásokat végezni;
- b) az értékelő, elemző munkához felvilágosításokat és adatokat kérni.

A Kutató Csoport vezetőjének feladata és jogköre

28. Az osztályvezető közvetlen alárendeltségében irányítja a Kutató Csoport munkáját.

29. A Kutató Csoport vezetőjének feladata:

- a) a személyi állomány utánpótlásának tervszerűbbé és szervezettebbé tétele útján elősegíti a BM. III. Főcsoportfőnökség napi és perspektivikus létszámgigényeinek kielégítését. A káderkutatás és utánpótlás munkájában szorosan együttműködik a területtartó személyzeti főelőadókkal, a szakmai szervek vezetőivel, a IV/II. Csoportfőnökség szerveivel;
- b) folyamatosan vizsgálja, értékeli, elemzi és nyilván tartja a szervek létszámgigényét, utánpótlási szükségletét. Meghatározza, kiépíti az utánpótlás belső- és külső forrásait, fejleszti azok bázisait;
- c) koordinálja a központi szakmai szervek kutató tevékenységét, szorosan együttműködik a BM. III/I-10. Osztály kutató részlegével;
- d) irányítja a feldolgozó munkát, a kutatás során, vagy más módon látókörbe került jelöltek elsődleges, vagy teljes ellenőrzését;
- e) a szervek igényeinek megfelelően — az iskolai, nyelvi, szak- és speciális képzettség figyelembevételével — tartalékot képez;
- f) a feldolgozott személyi anyagok érdemi elbírálására javaslatot tesz, (kinevezésre, a szolgálati helyre, illetve az elutasításra és annak módjára).

30. A Kutató Csoport vezetője jogosult:

- a) a jelöltekkel kapcsolatos előzetes beszélgetés és megismerés lefolytatására, az ezzel kapcsolatos behívásokra;
- b) az utánpótlás szempontjából számításba vehető polgári szervekkel kapcsolat létesítésére, annak továbbfejlesztésére;

- c) az alárendeltségébe tartozó főoperatív (kutató) tiszteket érintő kérdésekben javaslatot tenni;
- d) rendszeres kapcsolatot tartani az MSZMP és a KISZ területi, üzemi, intézményi szerveivel.

A főoperatív (kutató) tisztek feladata

31. A csoportvezető irányításával látják el feladatukat:

- a) rendszeres kapcsolatot tartanak az utánpótlás szempontjából érintett objektumok párt-, társadalmi és szakmai szerveinek megbízottaival. Az igényeknek megfelelően végzik az állambiztonsági munkára alkalmas személyek felkutatását. Gondoskodnak kellő tartalékképzésről;
- b) értékeli és rendszeresen jelzik az objektumokban folyó kutatómunka lehetőségeit. Fejlesztik, formálják a kiválasztás és a megismerés módszereit;
- c) felméréseket végeznek, információkat gyűjtenek és javaslatokat tesznek a központi szervek káderszükségleteiről és a speciális igényeknek megfelelően új utánpótlási forrásokat kutatnak fel;
- d) elvégzik a jelölt tanulmányozását, vagy megismerését és ezen belül vizsgálják a tervezett beosztásra való alkalmasságát. Javaslatot tesznek ellenőrzésük engedélyezésére;
- e) vezetői jóváhagyással végzik a jelölt teljes ellenőrzését és tanulmányozását. A területtartó személyzeti főelőadókkal koordinálva javaslatot tesznek a kinevezésre, beosztásra, áthelyezésre, vagy elutasításra;
- f) figyelemmel kísérik, tanulmányozzák az utánpótlási tartalékként nyilvántartott személyek fejlődését és szükség szerint javasolják a felvétel előtti kiképzésüket, továbbképzésüket.

VII. fejezet

Vegyes rendelkezések

32. Az osztály vezetői és beosztottjai a személyzeti munka során kötelesek az állami, szolgálati titkokat megőrizni, megőriztetni és védelmükről gondoskodni. Az államtitok védelme, a konspiráció biztosítása érdekében a vezetőkkel és a beosztottakkal csak az közölhető, ami munkájukhoz feltétlenül szükséges.

33. Az osztályvezető az alosztályvezető és a csoportvezető jogkörét magához vonhatja, illetőleg egyes jogköröket átruházhat.

34. Halaszthatatlan intézkedéseket — ha a késedelem veszéllyel jár — az erre fel nem jogosítottak is foganatosíthatnak. Ilyen esetekben haladéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőnek.

35. Jelen ügyrend jóváhagyásával lép hatályba.

Budapest, 1972. június 27.

HEDVICSEK FERENC s. k.

rendőr őrnagy,
osztályvezető

TARTALOMJEGYZÉK

I. fejezet	
A Belügyminisztérium III/6. Osztály feladata	5
II. fejezet	
Az osztályvezető feladata és jogköre	7
III. fejezet	
Az alosztályvezető feladata és jogköre	10
IV. fejezet	
A Személyzeti főelőadók feladata és jogköre	11
V. fejezet	
A Kutató Csoport vezetőjének feladata és jogköre	13
VI. fejezet	
A főoperatív (kutató) tisztek feladata	15
VII. fejezet	
Vegyes rendelkezések	16

BM. III. Főcsoportfőnökség
T i t k á r s á g a

Szigorúan titkos!
Különösen fontos!

45-13-15/1/1972.

A Belügyminisztérium
III. Főcsoportfőnökség Titkárság
ÜGYRENDJE

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

BM. III. Főcsoportfőnökség
T i t k á r s á g a

Szigorúan titkos!
Különösen fontos!

45-13-15/1/1972.

Jóváhagyom:

RÁCZ PÁL s. k.

rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

A Belügyminisztérium
III. Főcsoportfőnökség Titkárság
ÜGYRENDJE

I. fejezet

A Belügyminisztérium III. Főcsoportfőnökség Titkársága

1. A BM. III. Főcsoportfőnökség Titkársága (a továbbiakban: Titkárság) a főcsoportfőnökség ügyintéző, koordináló, véleményező, ellenőrző szerve. Munkáját a főcsoportfőnökség ügyrendje, a miniszter és a miniszterhelyettes parancsai, utasításai alapján végzi.

2. A Titkárság tevékenységével közvetve és közvetlenül segíti az állambiztonsági miniszterhelyettesnek (a továbbiakban: főcsoportfőnök) a főcsoportfőnökség és szervei irányításával, ellenőrzésével és adminisztratív vezetésével kapcsolatos munkáját. Feladatai ellátásában szorosan együttműködik, munkakapcsolatban áll a főcsoportfőnökség, valamint a BM. más szerveivel.

3. A Titkárságot a titkárságvezető — a főcsoportfőnök közvetlen alárendeltségében —, mint egyszemélyi felelős parancsnok, osztályvezetői jogkörrel irányítja és vezeti.

A vonatkozó párthatározatok alapján köteles együttműködni az illetékes pártszervekkel.

II. fejezet

A Titkárság feladata

4. A Titkárság ellátja, végzi mindazokat a feladatokat, amelyekkel a főcsoportfőnök megbízza.

5. Részt vesz az állambiztonsági munkával összefüggő vezetési okmányok (miniszteri, miniszterhelyettesi parancsok, utasítások, szabályzatok stb.) kidolgozásában, segíti a szerkesztési munkát. Az okmánytervezeteket szükség szerint koordinálja és jóváhagyásra előkészíti.

6. Koordináló munkával elősegíti az állambiztonsági munkát szabályozó, vagy azzal összefüggő és kiadásra kerülő jogszabályok, rendelkezések, parancsok, utasítások, szabályzatok összehangját. Ennek érdekében a főcsoportfőnökhöz jóváhagyásra, vagy egyetértésre felterjesztett okmánytervezeteket egyezteteti a hatályos jogszabályokkal, parancsokkal, utasításokkal. Az ennek alapján kialakított véleményét a főcsoportfőnökhöz felterjeszti.

Szükség esetén javaslatot tesz tervezett, vagy hatályos jogszabályok, parancsok, utasítások, szabályzatok módosítására, kodifikálására, illetve új szabályzatok kiadására. A szervek ilyen irányú kezdeményezéseit segíti.

7. Nyilvántartja a főcsoportfőnök-helyettesek, a csoportfőnökök és önálló osztályvezetők által kiadott parancsokat, utasításokat, szabályzatokat. Ellátja az ezek kiadmányozásával kapcsolatos feladatokat.

8. A főcsoportfőnök utasítására ellenőrzi a parancsokban, utasításokban meghatározott egyes feladatok, intézkedések végrehajtását. A végrehajtás akadályoztatását a főcsoportfőnöknek jelenti. A felmerült akadályok elhárítására — az érintett szerv vezetőjével konzultálva — javaslatot tesz.

9. Őrzi és kezeli a főcsoportfőnökség szerveinek személyügyi és gépjármű állománytáblázatát. Folyamatosan vezeti az állománytáblázatokban történt módosításokat.

10. A főcsoportfőnökség úgy szerint illetékes szerveinek vezetői között koordinálja és véleményezi az egyes csoportfőnökségek, önálló osztályok, vagy más szervek által készített azon előterjesztéseket, amelyeket az állambiztonsági munka

érdekeinek érvényesítése, a szervek közötti együttműködés biztosítása céljából megkapott. Az érintett vezetők észrevételeinek, állásfoglalásainak értékelése, összesítése alapján elkészíti és jóváhagyásra (aláírásra) felterjeszti azon válasziratok tervezeteit, amelyek a főcsoportfőnök (helyettese) állásfoglalását igénylik. Egyéb esetekben a szervek és a Titkárság összesített véleményét a Titkárság vezetője küldi meg az illetékes vezetőknek.

11. Közreműködik a főcsoportfőnökség évi beszámoló jelentései és munkatervei elkészítése irányelveinek kidolgozásában, valamint a főcsoportfőnökség évi beszámoló jelentésének és munkatervének összeállításában.

12. Koordinálja, illetve jóváhagyásra előkészíti a rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szerveinek éves munkájáról szóló beszámoló jelentéseket, munkaterveket.

13. A Titkárság hatáskörébe utalt — a főcsoportfőnökséget, az állambiztonsági munkát érintő, valamint államigazgatási — kérdésekben a BM. III/1. Osztállyal szorosan együttműködve jogi szakértői teendőket lát el.

14. A főcsoportfőnökség szervei vezetőinek állásfoglalása, kezdeményezése alapján összeállítja, koordinálja a felsőbb párt- és állami szervek, valamint a BM. Kollégiuma, a miniszterhelyettesi és csoportfőnöki értekezletek munkatervébe javasolt állambiztonsági témák körét. Jóváhagyás után figyelemmel kíséri, hogy a munkatervben felelősként megjelölt vezetők az anyagot határidőre elkészítsék.

15. A szervek vezetőinek javaslatai alapján összeállítja (koordinálja) a baráti szocialista országok állambiztonsági, belügyi szerveivel történő szakmai találkozók (bel- és külföldi) tervét. A miniszter jóváhagyása után a tervet az érintett vezetők részére visszaigazolja.

16. Koordinálja, segíti a főcsoportfőnökség és a rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szerveinek bejelentésekkel, kérelmekkel és panaszügyekkel kapcsolatos munkáját. Ennek kapcsán:

- a) a szervek jelentései alapján e munka számszerű és állambiztonsági vonatkozású eredményeiről — a vonatkozó miniszteri parancs alapján — időszakonként összesítő jelentést készít a főcsoportfőnök, illetve a BM. Titkárság részére;

- b) a közvetlenül érkezett bejelentéseket, kérelmeket, panaszokat továbbítja az ügy jellege szerint illetékes szerv vezetőjéhez. A fontosabb, vagy halaszthatatlan intézkedéseket igénylő beadványokat (javaslattal) felterjeszti a főcsoportfőnökhöz (helyetteséhez);
- c) a főcsoportfőnök utasítására közvetlenül végzi egyes panaszok, bejelentések kivizsgálását — különösen, ha a bejelentés, panasz valamelyik vezető intézkedésével, állásfoglalásával kapcsolatos —, melynek során a közbeeső intézkedések vonatkozásában igényelheti a főcsoportfőnökség illetékes szerveinek segítségét;
- d) a beadványokban foglaltak kivizsgálásának eredményéről jelentést (javaslatot) készít a főcsoportfőnöknek (helyettesének).

17. Ellenőrzi és segíti a főcsoportfőnökség szerveinél a TÜK-, valamint a konspirációs és biztonsági szabályok betartását. Az ellenőrzés tapasztalatairól jelentést (javaslatot) készít a főcsoportfőnöknek.

A szervek által a vonatkozó parancs alapján készített éves TÜK-bizottsági ellenőrzések jelentéseiből összefoglalót készít a főcsoportfőnök részére. Javaslatot tesz a felmerült hiányosságok megszüntetése érdekében szükséges intézkedések fogantatására.

18. A főcsoportfőnökség állományának kiképzését és szakmai továbbképzését a szervek közötti koordinációval elősegíti. Ennek kapcsán:

- a) koordinálja, véleményezi a főcsoportfőnökség szerveit érintő tanulmányi, iskoláztatási, kiképzési, szakmai továbbképzési, tudományos kutatási, filmgyártási, kiadói propagandamunkával kapcsolatos előterjesztéseket, jelentéseket, terveket, javaslatokat, az állambiztonsági tanszékek tematikáit, tanterveit;
- b) részt vesz az Állambiztonsági Tanulmányokat Elbíráló Szakbizottság munkájában;
- c) javaslatot tesz és a főcsoportfőnök jóváhagyásával a BM. IV/I. Csoportfőnökségnek, illetve a Rendőrtiszti Főiskolának megküldi az állambiztonsági tantárgyak oktatásához, kiegészítéséhez szükséges főbb vezetési

okmányokat (parancsokat, utasításokat, szabályzatokat), összefoglaló jelentéseket és egyéb anyagokat;

- d) a főcsoportfőnökség állományának továbbképzését utasításra ellenőrzi, a felmerült problémák megoldására javaslatokat tesz.

19. Koordinálja, véleményezi a főcsoportfőnökség szerveinek ellátottságát érintő pénzügyi, anyagi, technikai tervek, jelentéseket, előterjesztéseket. E munkája során:

- a) szorosan együttműködik a BM. I. Főcsoportfőnökség szakszolgálati szerveivel;
- b) az ellátásban felmerülő problémák, nehézségek megszüntetésére saját kezdeményezésére, vagy a szervek javaslatai alapján intézkedik;
- c) a főcsoportfőnök intézkedését, állásfoglalását, jóváhagyását igénylő esetekben javaslatot tesz a szükséges intézkedések megtételére;
- d) nyilvántartja a főcsoportfőnök rendelkezésére álló operatív tartalék személygépkocsikat. A szervek vezetőinek igényei alapján koordinálja, intézi felhasználásukat. Biztosítja, hogy a tartalék gépkocsipark állandóan üzemképes állapotban legyen;
- e) ellátja a Titkárság működésével kapcsolatos pénzügyi, anyagi, technikai feladatokat.

20. Javaslatot tesz a főcsoportfőnökség részére biztosított bérfejlesztés, jutalom-, segély-, illetményelőleg- és üdültetési keretek szervek közötti elosztására. Jóváhagyás után a pénzügyi szervek, valamint a főcsoportfőnökség önálló szervei részére a visszaigazolásokat eszközli. Végzi a főcsoportfőnökség állományának üdültetésével kapcsolatban ráháruló teendőket.

21. Szervezi a főcsoportfőnök által tartandó rendezvényeket (értekezleteket, ünnepségeket). Végrehajtja a berendelt, meghívottak kiértesítését. A rendezvények pénzügyi, anyagi vonatkozású kérdéseiben szorosan együttműködik a BM. I. Főcsoportfőnökség illetékes szakszolgálati szerveivel.

22. Nyilvántartja a főcsoportfőnökség központi szervei állományának lakáskérelmeit. Ennek alapján:

- a) javaslatot tesz a főcsoportfőnöknek a részére biztosított lakáskeret szervek közötti elosztására;
- 2 b) a szervek vezetőinek javaslatai alapján a lakások kiutalását a BM. Központi Ellátó Parancsnokság útján eszközöli;
- c) a főcsoportfőnök utasítására egyes lakáskérelmeket, panaszokat közvetlenül megvizsgál és javaslatot tesz megoldásukra;
- d) szolgálati lakások esetében — az érintett szakmai vezetőikkel egyetértésben — érdemileg megvizsgálja a szolgálati jelleg megszüntetésére vonatkozó kérelmeket, javaslatokat. Indokolt esetben a szolgálati jelleg megszüntetésére a BM. I. Főcsoportfőnökség szakszolgálati útján intézkedést tesz;
- e) a főcsoportfőnök utasítására, vagy a szervek kérésére véleményezi a „K”-lakások létesítésére, megszüntetésére, vagy cseréjére vonatkozó javaslatokat.

III. fejezet

A Titkárság ügyintéző munkája

23. A Titkárság feladatát a törvények, jogszabályok, parancsok, utasítások, szabályzatok rendelkezései, valamint a főcsoportfőnökség szervei vezetőinek állásfoglalása, kötelező véleményadása, illetve a főcsoportfőnöknek történő jelentési kötelezettsége alapján látja el.

24. Rendszeresen kutatja az állambiztonsági munkát szabályozó okmányok és intézkedések kidolgozásához, a főcsoportfőnökség adminisztratív vezetéséhez szükséges felelősségteljes, gyors, bürokráciamentes állásfoglalások, döntések kialakítását elősegítő lehetőségeket.

25. Az ügyintéző munka során végzi a főcsoportfőnök irányítói, vezetői munkájával, valamint a Titkárság feladatának ellátásával kapcsolatos titkos ügykezelési és irattári feladatokat.

26. A Titkárság feladatának eredményes végrehajtása érdekében munkakapcsolatot tart a főcsoportfőnök és helyettesei operatív titkáraival, a főcsoportfőnökség szerveinek titkárságaival, a BM. Titkársággal, valamint a BM. más főcsoportfőnökségeinek, országos parancsnokságainak titkárságaival.

IV. fejezet

A Titkárság vezetőjének feladata és jogköre

27. A Titkárság vezetője, mint egyszemélyi felelős parancsnok, szervezi, vezeti, ellenőrzi a Titkárság munkáját. A Titkárság feladatainak teljesítésében a főcsoportfőnök utasítására és megbízásából jár el.

28. Jóváhagyásra felterjeszti:

- a) a főcsoportfőnökség feladataival, munkájával, működésével, a szervek vezetésével, anyagi, technikai, pénzügyi, szociális (kommunális) ellátásával, az ügykezeléssel kapcsolatos jelentéseket, javaslatokat, előterjesztéseket, tervezeteket és egyéb okmányokat;
- b) javaslatot a főcsoportfőnökség egészét érintő, vagy az állambiztonsági munkával kapcsolatos fontosabb kérdésekben készült okmányok koordinációjának körére és szintjére;
- c) tájékoztató jelentést a főcsoportfőnökség munkatervében, valamint az egyes parancsokban, utasításokban meghatározott feladatok végrehajtásának állásáról;
- d) jelentést, javaslatot minden olyan kérdésben, amelyet a főcsoportfőnökség és a Titkárság ügyrendje, továbbá más érvényes parancsok és utasítások a főcsoportfőnök, vagy magasabb parancsnok döntési jogkörébe utalnak.

29. Az ügyrendben foglalt feladatok és a főcsoportfőnök utasítása alapján:

- a) meghatározza a titkársági munka részfeladatait, ellenőrzi a végrehajtást. A Titkárság beosztottait rendszeresen beszámoltatja, részükre szükség szerint megbeszéléseket, eligazításokat tart. Felelős a Titkárság káderhelyzetéért, a személyi állomány politikai és szakmai fejlődéséért, erkölcsi állapotáért;
- b) ellátja a csoportfőnöki értekezletek titkári teendőit;
- c) a hatáskörébe utalt kérdésekben közvetlenül kapcsolatot tart, levelezést folytat a főcsoportfőnökség és a

rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szerveinek vezetőivel, szükség szerint a BM. más szerveinek ügy szerint illetékes vezetőivel;

- d) a Titkárság koordináló, ellenőrző tevékenysége alapján javaslatokat, előterjesztéseket tesz a főcsoportfőnöknek a főcsoportfőnökség munkájával kapcsolatos kérdésekben. Kezdeményezi a parancsok, utasítások stb. módosítását, kiegészítését, kodifikálását, vagy hatálytalanítását, továbbá egyes feladatok végrehajtásának ellenőrzését a Titkárság, vagy az e célból létrehozandó bizottság útján;
- e) kiadmányozza azokat a terveket, irányelveket, utasításokat, amelyekkel a főcsoportfőnök megbízza;
- f) a koordinációs munka során jogosult a főcsoportfőnökség szerveinek kiigazításra visszaadni a Titkárság útján a főcsoportfőnökhöz felterjesztett javaslatokat, véleményeket, jelentéseket, tervezeteket stb., ha azok törvényt, jogszabályt, parancsot, utasítást, vagy az adott kérdésben magasabb parancsnoki állásfoglalást sértenek;
- g) a főcsoportfőnökség önálló szervei vezetőinek igénye alapján szervezi, engedélyezi a tartalék személygépkocsik szolgálati célra történő belföldi felhasználását;
- h) a főcsoportfőnökség önálló szervei vezetőinek kezdeményezése alapján intézkedik (hozzájárulást ad) a szolgálati lakások szolgálati jellegének megszüntetésére, vitás esetekben a javaslatot döntésre a főcsoportfőnöknek felterjeszti;
- i) a Titkárság beosztottai által előkészített, összegezett, értékelt — magasabb parancsnoki jóváhagyást nem igénylő — állásfoglalásokat, véleményeket továbbítja az állásfoglalást kérő szerv vezetőjének;
- j) szervezési, mozgósítási, személyügyi, fegyelmi, anyagi, pénzügyi és az állománnyal kapcsolatos rendelkezési jogát — a vonatkozó parancsok, utasítások és szabályzatok alapján — önálló osztályvezetőként gyakorolja.

30. A Titkárság vezetőjét távollétében — teljes jogkörrel — a főcsoportfőnök előzetes hozzájárulásával megbízott, kiemelt főelőadó (referens) helyettesíti.

V. fejezet

Vegyes rendelkezések

31. A Titkárság feladatait kiemelt főelőadók (a továbbiakban: referensek), előadók, valamint TÜK- és biztonsági ellenőrök útján hajtja végre.

32. A referensek feladata:

- a) a feladatkörükbe tartozó ügyekben szakvéleményt adnak (magasabb parancsnoki állásfoglalást igénylő esetekben a Titkárság vezetője útján);
- b) felelősséggel kezdeményezhetnek, észrevételeket és javaslatokat tehetnek minden olyan kérdésben, amely az állambiztonsági munka általános és részfeladataival kapcsolatos;
- c) jogosultak az összegező, jóváhagyásra előkészítő munka során a főcsoportfőnökség, valamint az ügy szerint illetékes más BM-szervek vezetőitől szükség esetén szóban kiegészítő adatokat, az állásfoglalás indoklását kérni; az érintett vezetőkkel, beosztottakkal konzultálni;
- d) szóban tájékoztatják az érintett szerv vezetőjét, ha állásfoglalása jogszabályt, parancsot, utasítást, magasabb parancsnoki állásfoglalást sért. Egyéb esetekben (például helyi és össz-állambiztonsági érdekek ütközése esetén) észrevételüket, javaslatukat a Titkárság vezetője útján teszik meg;
- e) a főcsoportfőnök által jóváhagyott terv alapján, vagy külön meghatározott kérdésekben és céllal szervezett ellenőrzésekhez feladataikat, jogkörüket esetenként kell meghatározni.

33. Állambiztonsági érdekből halaszthatatlan intézkedéseket — ha a késedelem veszéllyel jár — az ügyrendben erre fel nem jogosítottak is foganatosíthatnak. Ilyen esetben haladéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult parancsnoknak.

34. A főcsoportfőnökség és a BM-, vagy más szervekkel való együttműködés során a TUK-, a konspirációs és biztonsági szabályokat, illetve az állam- és szolgálati titok védelmi rendelkezéseket a Titkárság vezetője és minden beosztottja — a vonatkozó parancsok, utasítások szerint — köteles betartani és betartatni.

35. Jelen ügyrend jóváhagyásával lép hatályba. Egyidejűleg a 45-180/1968. szám alatt kiadott ügyrend érvényét veszti.

Budapest, 1972. május 10.

DR. CSIKÓS IMRE s. k.

rendőr alezredes,
a Titkárság vezetője

TARTALOMJEGYZÉK

I. fejezet	
A Belügyminisztérium III. Főcsoportfőnökség Titkársága ..	5
II. fejezet	
A Titkárság feladata	6
III. fejezet	
A Titkárság ügyintéző munkája	11
IV. fejezet	
A Titkárság vezetőjének feladata és jogköre	12
V. fejezet	
Vegyres rendelkezések	14

